Päivämäärä
21.8.2018

SELVITYS JÄTELAIN 35 §:N JA 37 §:N MUKAISTEN EHTOJEN TÄYTTYMISESTÄ VAASAN JÄTELAUTAKUNNAN ALUEELLA

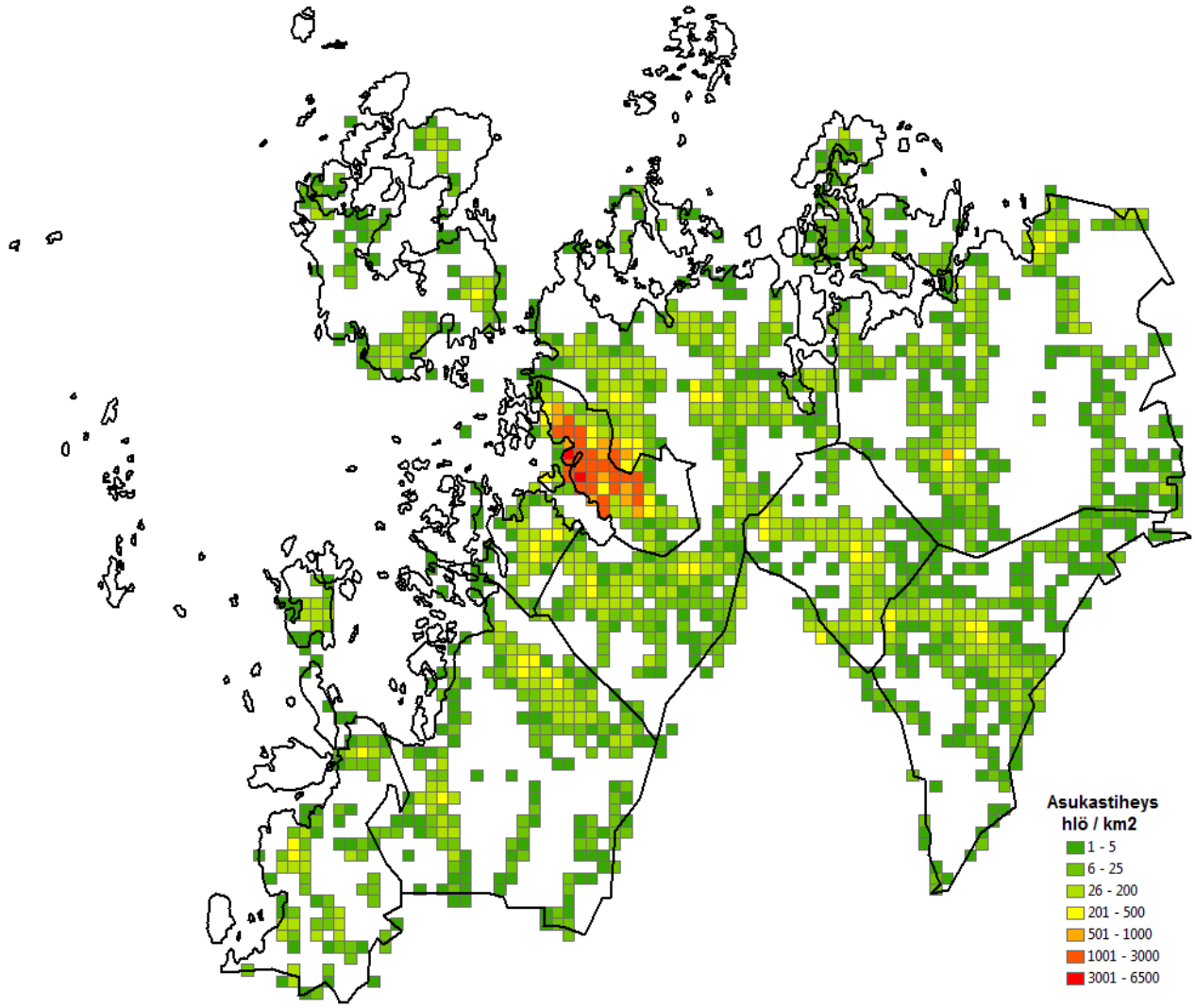

RAMBØLL

Tarkastus	**02**
Päivämäärä	**21.8.2018**
Laatijat	**Heikki Savikko, Joonas Hokkanen**

SISÄLTÖ

1.	**JOHDANTO**	**1**
1.1	Tausta ja tavoite	1
1.2	Selvityksen rajaus	2
2.	**TILANNE KOHDEALUEELLA**	**3**
3.	**JÄRJESTETYN JÄTTEENKULJETUKSEN MUODOT**	**4**
4.	**AINEISTO JA MENETELMÄT**	**6**
4.1	Osa-alueet	6
4.2	Aineistot	6
4.2.1	Kyselyt ja haastattelut jätteenkuljetusyrityksille	6
4.2.2	Kyselyt ja haastattelut viranomaisille	7
4.2.3	Kyselyt ja haastattelut jätelaitokselle	7
4.2.4	Kyselyt omakotitaloasukkaille ja asuntoyhtiöiden edustajille	7
4.2.5	Muut aineistot	8
4.3	Menetelmät	8
4.3.1	Alueiden erityispiirteet	8
4.3.2	Kattavuus	9
4.3.3	Luotettavuus	9
4.3.4	Kohtuulliset ja syrjimättömät ehdot	9
4.3.5	Kunnallinen toimivuus	10
4.3.6	Terveys ja ympäristöhaitta	11
4.3.7	Kokonaismyönteisyys	11
5.	**OSA-ALUEET 1-4**	**12**
5.1	Alueiden erityispiirteet	12
5.2	Stormossenin jätehuolto verrattuna kansalliseen tasoon	15
5.3	Ympäristövaikutukset, kuljetusten aiheuttama liikenne sekä päästöt eri kuljetusjärjestelmissä	16
5.3.1	Roskaantumiseen liittyneet reklamaatiot jätteenkuljetusyrityksille	16
5.3.2	Jätekuljetusten suoritteet	16
5.3.3	Liikenneturvallisuus	16
5.3.4	Emissiot – melu ja ilmapäästöt	17
5.4	Asukastyytyväisyys	18
6.	**OSA-ALUEET 5-19**	**25**
6.1	Jätteiden kuljetuspalvelujen tarjonta alueellisesti	25
6.2	Kuljetusyritysten toimintaedellytykset	25
6.3	Jätteenkäsittelyn kehitys	26
6.4	Vaikutukset aluetalouteen	27
6.5	Kiinteistöjen määrät	28
6.6	Jätteiden vastaanottopaikat	28
6.7	Jätemäärät	28
6.8	Lautakunnan rekisteri	29
6.9	Jätehuollon ohjeet	30
6.10	Tyhjennysvälit	30
6.11	Jätekuljetusyritysten valtuutukset	30
6.12	Asiakasmaksut	31
6.13	Kiinteät ekomaksut	39
6.14	Päätös ohjaavista maksuista 2017 -2018	41
6.15	Valituksia	41
6.16	Ympäristöviranomaisten selvitys	41
7.	**VIIMEAIKAISET KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSET JA NIIHIN SISÄLTYVÄT KESKEISET LINJAUKSET**	**42**
7.1	KHO Muu päätös 3565/2018 (Huittinen)	42
7.2	KHO Muu päätös 3566/2018 (Eura)	43
7.3	KHO Muu Päätös 3567/2018 (Säkylä)	44
8.	**YHTEENVETO JÄTELAIN 35 JA 37 §:N MUKAISTEN EHTOJEN TOTEUTUMISESTA VAASAN SEUDUN JÄTELAUTAKUNNAN TOIMIALUEELLA**	**46**
8.1	Kattavuus	46
8.2	Luotettavuus	46
8.3	Kohtuulliset ja syrjimättömät ehdot	46

8.4 Edistääkö nykyinen kuljetusjärjestelmä jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa? 46
8.5 Tukeeko nykyinen kuljetusjärjestelmä jätehuollon alueellista kehittämistä? 46
8.6 Aiheuttako nykyinen kuljetusjärjestelmä terveys- tai ympäristövaaraa tai haittaa? 46
8.7 Nykyisen kuljetusjärjestelmän säilyttämisen vaikutusten myönteisyys kokonaisuutena 47
8.7.1 Kotitalouksien asema 47
8.7.2 Yritysten toiminta 47
8.7.3 Viranomaisten toiminta 47
Liite 1: KYSELYT JÄTTEENKULJETUSYRITYKSILLE 48
Liite 2: KYSELYT VIRANOMAISILLE 49
Liite 3: KYSELYT STORMOSSENILLE 50
Liite 4: ASUKASTYYTYVÄISYYSKYSELYT 51

1. JOHDANTO

1.1 TAUSTA JA TAVOITE

Kunnan on huolehdittava siitä, että jätelain 32 §:n 1 momentissa tarkoitetun jätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanottopaikasta 36 tai 37 §:n mukaisesti (kiinteistöittäinen jätteenkuljetus). Jätelain 149§ 4 momentin mukaan kunnan, jossa vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus hoidetaan sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on tarkasteltava jätteenkuljetuksen järjestämistä tämän 2012 voimaan astuneen jätelain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten perusteella ja tehtävä asiassa päätös viimeistään vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Jos päätöksellä siirrytään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisesta, joka voi tapahtua aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä ja viimeistään viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Tämän perusteella Vaasan jätelautakunnan alueella on nykyisin käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus

Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa on noudatettava jätelautakunnan jätehuoltomääräyksiä. Jäte on toimitettava kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan (Jätelaki 35 §).

Kunta voi päättää, että kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ei järjestetä alueella, jossa on hankalat kulkuyhteydet, vähän jätteen haltijoita tai vähän kuljetettavaa jätettä, jollei kuljetusta ole ympäristö- tai terveyssyistä pidettävä tarpeellisena.

Kunnan on jätelain 36 §:n mukaan järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, jollei 37 tai 41 §:stä muuta johdu (kunnan järjestämä jätteenkuljetus). Jätteen saa kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ottaa kuljetettavakseen vain kunta tai jätteen kuljettaja, joka toimii kunnan lukuun.

Kunta voi päättää, jätelain 37 §:n mukaisesti, että kiinteistöittäinen jätteenkuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa (kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus), jos:

1. näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset;
2. jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
3. päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Kunta voi päättää, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus koskee lajiltaan tai laadultaan tietyntyyppistä jätettä.

Kunnan on seurattava ja valvottava kiinteistön haltijan järjestämän jätehuollon päätöksen täytäntöönpanoa ja sen edellytysten täyttymistä sekä tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen.

Kunnan on ennen 35 §:n 4 momentissa ja 37 §:ssä tarkoitetun päätöksen tekemistä tai muuttamista varattava kaikille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuus saada tietoa ja lausua mielipiteensä asiasta. Vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta säädetään hallintolain (434/2003) 41 §:ssä. Kunnan on tiedotettava edellä tarkoitetusta päätöksestään yleisesti kuntalaisille ja julkaistava päätös tietoverkossa.

Vaasan seudun jätelautakunnan alueella on jätehuoltomääräysten mukaisesti kaikkien vakituisten ja vapaa-ajan asuinkiinteistöjen liityttävä järjestettyyn jätehuoltoon. Vaasan seudun jätelautakunnan alueella on käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Liittyminen kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen tapahtuu ottamalla yhteyttä jätehuoltorekisteriin hyväksyttyyn jätteenkuljettajaan ja tekemällä sopimus jätteiden noutamisesta ja kuljettamisesta kiinteistöltä näiden jätehuoltomääräysten mukaisesti. Kiinteistön haltijan vastuulla on varmistaa, että kuljetuspalveluita tarjoava yritys kuuluu jätehuoltorekisteriin.

Vapaa-ajan kiinteistöjen osalta jätteen haltijan tulee liittyä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen seuraavin vaihtoehdoin:

1) omat astiat poltettavalle jätteelle vapaa-ajan kiinteistöllä,

2) yhteiset astiat bio- ja poltettavalle jätteelle naapurin kanssa 8 § mukaan. Tällöin mökkien sijainnit sekä yhteisastioiden käyttö ilmoitetaan kunnalle,

3) yhtiöjäteastiat bio- ja poltettavalle jätteelle (esim. mökkiyhdistyksen, pienvenesataman tai tiekunnan). Vastuuhenkilö ilmoittaa kunnan jätehuoltoviranomaiselle kenellä on oikeus käyttää jäteastioita,

4) muu vastaanottopaikka poltettavalle jätteelle, josta on maksettu käsittelymaksu. Biojäte voidaan kompostoida kiinteistöllä tai laittaa poltettavan jätteen astiaan,

5) bio- ja poltettavat jätteet voi viedä myös vakituiselle asunnolle.

Jätehuoltomääräysten mukaan Vaasan seudulla lähekkäin sijaitsevat kiinteistöt voivat sopia yhteisen jäteastian eli yhteisastian käytöstä. Yhteisastiaa voidaan käyttää sekä poltettavan jätteen että erilaisten hyötyjätelajien keräämiseen. Muiden kuin lähekkäin sijaitsevien kiinteistöjen yhteisastioiden käyttö edellyttää jätehuoltoviranomaisen myöntämää poikkeamispäätöstä näistä jätehuoltomääräyksistä. Yhteisastian käytöstä ja siitä luopumisesta on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti jätehuoltoviranomaiselle ja kuljetusyritykselle. Lisäksi kunnallinen jätelaitos (Ab Stormossen Oy) ylläpitää Vaasan seudulla lukollisia jäteastioita vapaa-ajan asukkaille pääsääntöisesti hyötykäyttöasemiensa yhteydessä 1.5.–30.9. välisenä aikana.

Vaasan seudun jätelautakunta toimii kuntien yhteisenä jätehuoltoviranomaisena, joka tekee myös päätöksen kuljetusjärjestelmästä. Jätelautakunnan antamien jätehuoltomääräysten noudattamista valvovat eli jätehuoltomääräysten mukaisina valvontaviranomaisina toimivat kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset sekä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus. Valvontaviranomaiset valvovat jätelain noudattamista, antavat tarvittaessa valvontamääräyksiä, tekevät päätökset valvonta-asioissa ja käsittelevät niille kuuluvat ilmoitus- ja lupapäätökset.

1.2 SELVITYKSEN RAJAUS

Selvitys käsittää Vaasan seudun jätelautakunnan toimialueen kunnat (Isokyrö, Korsnäs, Maalahti, Mustasaari, Vaasa ja Vöyri). Alueella on yhteensä n. 105 000 asukasta ja n. 55 000 kotitaloutta, n. 22 000 omakotitaloa sekä n. 10 500 vapaa-ajan kiinteistöä. Koko toimialueella on voimassa kiinteistön haltijan järjestämä jätteen kuljetus. Selvityksessä tarkastellaan tehtävän annon mukaisesti, täyttyvätkö jätelain 35 §:n ja 37 §:n mukaiset ehdot Vaasan jätelautakunnan alueella. Selvitys tehdään niin, että tämän perusteella lautakunta voi tehdä päätöksen kuljetusjärjestelmästä. Selvitys koskee jätteenkuljetuksia, jotka koskevat jätehuoltomääräyksissä mainittujen jätteiden kuten palavan jätteen, biojätteen, keräysmetallin, keräyslasin, keräyspaperin sekä paristojen keräysastioiden tyhjentämistä. Sakokaivo- ja umpikaivolietteiden tyhjennykset eivät sisälly tähän tarkasteluun.

2. TILANNE KOHDEALUEELLA

Vaasan seudun jätelautakunta päätti 18.12.2014 tilata selvityksen siitä, täyttävätkö jätteenkuljetukset Vaasan seudulla jätelain 37 §:ssä säädetyt ehdot. Selvityksen laadintaan valittiin tarjouskilpailun perusteella Finnish Consulting Group (FCG). Selvitys valmistui 5.11.2015 ja selvityksen tulokset esiteltiin jätelautakunnan jäsenille 24.11.2015. Selvityksen mukaan jätelain 37 § ei täyty, ja täten toiminta-alueen jätteenkuljetuksia ei pidä järjestää kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena.

Selvityksen mukaan Vaasan seudulla on alueita, joilla ei tarjota kuljetuspalveluja. Yhdessä kunnassa sekä muiden kuntien osissa toimii vain yksi jätteenkuljetusyritys, joka suorittaa jätetyhjennyksiä eikä ole oikeastaan minkäänlaista kilpailua jätetyhjennyksen suhteen. Tällaisilla alueilla vaarana on, että yritys käyttää hyväksi hallitsevaa asemaansa myös hinnoittelussa.

Vaasan seudun jätelautakunnan kokouksessa 13.9.2016 asia palautettiin yksimielisesti käsittelyyn, koska selvitystä ei tietyltä osin pidetty riittävänä ja päätöksen teko vaati lisäselvityksiä.

Asia otettiin 7.3.2017 uudelleen käsittelyyn siitä syystä, että ELY-keskus oli lähettänyt kyselyn mm. päätöksen aikataulusta jätelautakunnalle. Jätelautakunta vastasi ELY-keskukselle, että asia on palautettu 13.9.2016 lisäselvityksiä varten ja ilmoitti ELY-keskukselle, että asia otetaan käsittelyyn uudelleen viimeistään joulukuussa 2017.

Vaasan seudun jätelautakunta päätti 12.12.2017 asettaa jätteenkuljetusselvityksen nähtäville ja antoi mahdollisuuden asukkaille, kunnille, jätteenkuljettajille ja muille, joiden olosuhteisiin jätteenkuljetuspäätös saattaa vaikuttaa merkittävästi, lausumaan mielipiteensä asiasta.

Vaasan seudun jätelautakunta päätti 20.2.2018 hankkia selvityksen kiinteän jätteen kuljetusten järjestämisestä Vaasan seudun jätelautakunnan kuntien alueella. Selvitys tulee tehdä riittävän laajana ja riittävän tarkkana niin että se antaa riittävän hyvän kuvan jätehuollon ja kuljetusten toimivuudesta alueella ja niin että lautakunta voi itsenäisesti päättää onko mahdollista järjestää kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain §§ 35-37 ja KHO:n vuoden 2016 päätösten linjausten mukaan.

Tämä selvitys on Vaasan seudun jätelautakunnan tilaama ko. selvitys kiinteän jätteen kuljetusten järjestämisestä Vaasan seudun jätelautakunnan kuntien alueella.

3. JÄRJESTETYN JÄTTEENKULJETUKSEN MUODOT

Kunnan on järjestettävä vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvän jätteen jätehuolto, mukaan lukien sako- ja umpikaivoliete. Velvollisuus koskee sosiaali- ja terveyspalveluiden ja koulutustoiminnan, valtion, kuntien, seurakuntien ja muiden julkisoikeudellisten yhteisöjen sekä julkisoikeudellisten yhdistysten hallinto- ja palvelutoiminnan sekä liikehuoneistossa syntyvää sekä näiden toimintojen yhteydessä alueellisessa putkikeräys- tms. keräysjärjestelmässä kerättävää muuta yhdyskuntajätettä. Velvollisuus ei koske vaarallista jätettä.

Jätehuoltovelvollisuus koskee jätteiden keräystä, kuljetusta ja käsittelyä. Jätteet on kuljetettava kunnan määräämään paikkaan kuljetusjärjestelmästä riippumatta. Ns. järjestetty jätteenkuljetus voidaan toteuttaa kiinteistön haltijan tai kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena, joista ensimmäisessä kuljetusyrittäjä sopii kuljetuksesta kiinteistön haltijan kanssa ja jälkimmäisessä kunta järjestää jätteenkuljetuksen kilpailuttamalla jätteenkuljetukset. Vaasan seudun jätelautakunnan alueella on voimassa kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus.

Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa Vaasan seudun jätelautakunnan tehtäviin kuuluu ottaa vastaan sekä käsitellä yrittäjien sille toimittamat yhdyskuntajätteet sekä laskuttaa niistä yrittäjää. Polttokelpoiset jätteet vastaanotetaan Westenergy Oy Ab:n jätteenpolttolaitoksella, joka sijaitsee Ab Stormossen Oy:n jätekeskuksen vieressä Mustasaaressa. Yrittäjät tekevät sopimuksen kiinteistönhaltijoiden kanssa sekä huolehtivat jätteenkuljetusten käytännön järjestämisestä. Yrittäjät laskuttavat kuljetuksista niin, että ne sisältävät kunnan perimät julkisoikeudelliset vastaanottomaksut. Kunnalle kuuluvat myös keräykseen ja jätteenkuljetukseen liittyvä terveyden- ja ympäristönsuojelun viranomaisvalvonta sekä jätehuoltoviranomaisen tehtävät, kuten jätehuoltorekisterin ylläpito, joita ei saa luovuttaa yhtiölle. Vaasan seudun jätelautakunnan alueella jätehuollon tekninen järjestäminen on osittain siirretty kuntayhtiölle, mutta kunta vastaa siitäkin viimekädessä (kuva 3-1).

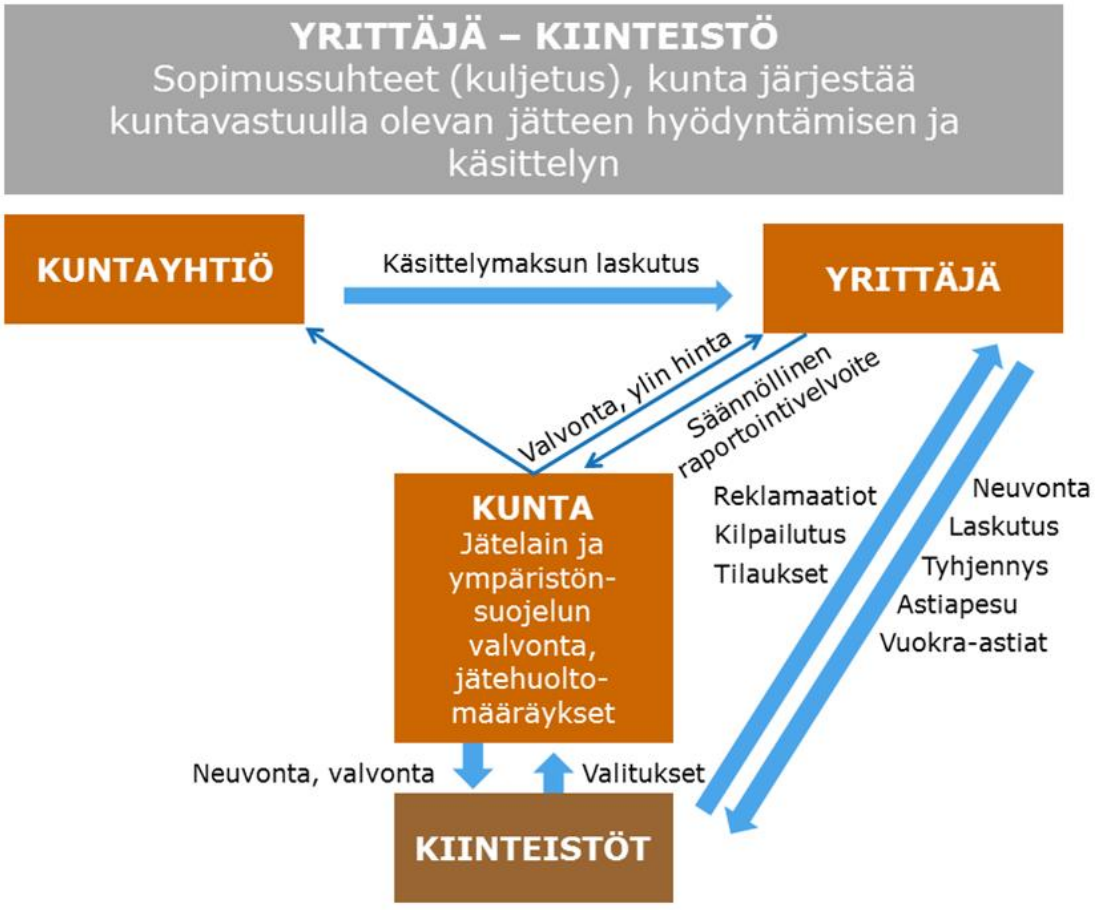

Kuva 3-1 Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus.

Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kunta järjestää jätteenkuljetukset kuntayhtiön kautta ja kuntayhtiö huolehtii hankintayksikkönä kuljetusyrittäjien kilpailutuksesta (kuva 3-2). Kilpailutuksen voittaneesta yrityksestä tulee urakoitsija eli sen ja jätteenhaltijan (kiinteistöt) välille ei synny sopimussuhdetta. Kuntayhtiö laskuttaa jätteenhaltijoita jätehuoltoviranomaisen määräämän jätetaksan ja jätemaksun mukaisesti. Jätehuollon terveyden- ja ympäristönsuojelun viranomaisvalvonta on ympäristönsuojeluviranomaisella ja jätehuollon viranomaistehtävät jätehuoltoviranomaisella. Kunnalla on siten rooli jätehuollon teknisenä järjestäjänä sekä jätehuolto- ja valvontaviranomaisena.

Kuva 3-2 Kunnan järjestämä jätteenkuljetus.

4. AINEISTO JA MENETELMÄT

Selvityksen sisältö koostuu 19 eri osa-alueesta, jotka on koottu yhtenäiseksi raportiksi. Raportissa tarkastellaan kattavasti kunnittain ja alueiden erikoispiirteet huomioiden jätelain 35 ja 37 § mukaisten ehtojen täyttymistä, jotka muodostavat kriteerit, joilla tarkastelu on tehty.

Aineistona käytettiin parhaiten saatevilla olevaa tietoa, jota kerättiin kaikille jätehuollon toimijaosapuolille kohdennetuilla kyselyillä, puolistrukturoiduilla teemahaastatteluilla ja hyödyntämällä aikaisempia tutkimuksia sekä yleisesti saatavilla olevia tilastoja ja tietokantoja.

4.1 OSA-ALUEET

Konsultin tekemät selvitykset koostuivat osa-alueista 1-4. Osa-alueiden tulokset on raportoituna kappaleessa 5. Niissä selvitettiin:

1. Alueiden erityispiirteet
2. Stormossenin jätehuolto verrattuna kansalliseen tasoon
3. Ympäristövaikutukset, kuljetusten aiheuttama liikenne ja päästöt eri kuljetusjärjestelmissä
4. Asukastyytyväisyys

Jätelautakunnan tekemät selvitykset koostuivat osa-alueista 5 – 19. Osa-alueiden tulokset koottiin yhtenäiseen muotoon konsultin toimesta ja ne on esitetty selvityksen kappaleessa 6. Osa-alueissa selvitettiin:

5. Jätteiden kuljetuspalvelujen tarjonta alueellisesti, tasavertainen? puutteet?
6. Kuljetusyritysten toimintaedellytykset; Kiinteistöpohjainen/kunnallinen järjestelmä?
7. Vaikutukset aluetalouteen; työpaikat, liikevaihto?
8. Kiinteistöjen määrä kunnittain/kokonaismäärä; Liittyneet, epäselvät?
9. Jätteiden vastaanottopaikat
10. Jätemäärät
11. Lautakunnan rekisteri, päivän tilanne/kehitys vuodesta 2015
12. Jätehuollon ohjeet, päivän tilanne, kehitys vuodesta 2015
13. Tyhjennysvälit, poikkeamat ohjeista, muutos 2015-2018
14. Jätekuljetusyritysten valtuutukset
15. Asiakasmaksut, päivitys FCG/Ramboll, kansallinen vertailu. Keskeytyksiä maksuvaikeuksien takia?
16. Kiinteät ekomaksut, käyttö?
17. Päätös ohjaavista maksuista 2017 -2018
18. Valituksia
19. Ympäristöviranomaisten selvitys

4.2 AINEISTOT

4.2.1 Kyselyt ja haastattelut jätteenkuljetusyrityksille

Jätehuoltoviranomainen on valmistellut jätteenkuljetusyrityksille liitteenä 1 olevan kyselyn. Tarkastelualueella toimii 10 jätteenkuljetusyritystä, joista 8 vastasi kyselyyn. Saatujen vastausten perusteella on vastattu viranomaisselvityksen kohtiin 5, 6, 7, 15. Kaikissa jätteenkuljetusyritysten vastauksissa ei ollut otettu kantaa kaikkiin kysymyksiin tai niitä ei ollut ymmärretty, jolloin niihin oli jätetty vastaamatta. Taulukossa 4-1 näkyy, kuinka moneen kysymykseen urakoitsijat ovat vastanneet.

Taulukko 4-1. Jätteenkuljetusyritysten vastaukset kyselyn kysymyksiin.

		YRITYKSET							
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
Kattavuus	Kysymys 1	x	x	x	x	x	x	x	x
	Kysymys 2	x	x	x	x		x	x	x
	Kysymys 3	x	x	x	x	x	x	x	x
	Kysymys 4	x	x	x	x	x	x	x	x
	Kysymys 5	x	x	x	x	x	x	x	x
	Kysymys 6	x	x	x	x	x	x	x	x
Jätemäärät	Kysymys 7	x	x	x	x	x	x	x	x
Hintatasot	Kysymys 8	x	x	x	x	x	x	x	x
	Kysymys 9	x	x	x	x	x	x	x	x
	Kysymys 10	x	x	x	x	x	x	x	x
	Kysymys 11	x	x	x	x	x	x	x	x
	Kysymys 12	x	x	x	x		x	x	x
	Kysymys 13	x	x	x	x	x	x	x	x
Häiriöt	Kysymys 14	x	x	x	x	x	x	x	x
	Kysymys 15		x	x	x	x	x	x	x
	Kysymys 16	x	x	x	x		x	x	x
	Kysymys 17		x	x	x	x	x	x	x
	Kysymys 18	x	x	x	x	x	x	x	x
	Kysymys 19	x	x	x	x		x	x	x
Toiminnan laajuus	Kysymys 20	x	x	x	x	x	x	x	x
	Kysymys 21	x	x	x	x			x	x
Kuljetusjärjestelmä	Kysymys 22	x	x	x	x	x	x	x	x
	Kysymys 23	x	x	x	x		x	x	x
	Kysymys 24	x	x	x	x		x	x	x
	Kysymys 25	x	x	x	x		x	x	
Jätteenkäsittelyn kehitys	Kysymys 26		x	x	x	x	x	x	
	Kysymys 27	x	x	x	x		x		
	Kysymys 28	x	x	x	x	x	x	x	

Lisäksi selvityksen yhteydessä tehtiin täydentäviä teemahaastatteluita puhelimitse alueella toimiville jätteenkuljetusyrityksille kesäkuussa 2018. Täydentävät teemahaastattelut liittyivät alueiden erityispiirteisiin ja niiden eroihin Vaasan seudun jätelautakunnan alueella. Haastattelut toteutettiin teemahaastatteluina, jolloin haastattelu ei etene tarkkojen, yksityiskohtaisten, valmiiksi muotoiltujen kysymysten kautta vaan väljemmin kohdentuen tiettyihin ennalta suunniteltuihin teemoihin.

4.2.2 Kyselyt ja haastattelut viranomaisille

Selvityksen yhteydessä lähetettiin sähköinen kyselylomake kaikille alueen ympäristövalvonnasta vastaaville viranomaisille (kuntien ympäristöviranomaiset sekä ELY-keskus), jotka on esitetty liitteessä 2. Vastaukset saatiin kaikilta muilta paitsi ELY-keskukselta määräaikaan mennessä. ELY-keskuksen vastaukset saatiin heinäkuussa 2018, jotka ovat myös huomioon selvityksen yhteydessä.

4.2.3 Kyselyt ja haastattelut jätelaitokselle

Selvityksen yhteydessä lähetettiin sähköinen kyselylomake Stormossen Oy:lle (liite 3), jonka kautta on saatu vastaukset viranomaisselvityksen kohtiin 10 ja 16.

4.2.4 Kyselyt omakotitaloasukkaille ja asuntoyhtiöiden edustajille

Asukastyytyväisyyden selvittämiseksi lähetettiin 1000 kpl kyselyjä kotitalouksille. Kyselyt lähetettiin niin, että saatiin kuva koko toiminta-alueen nykytilanteesta. Konsultti valmisteli kysymykset ja niiden sisällön ja otannan tarkisti viranomaisen edustaja ennen kyselyjen

lähettämistä. Kyselyt lähetettiin satunnaisotannalla poimituille omakotitaloasukkaille ja asuntoyhtiöiden edustajille. Asiakastyytyväisyyskyselystä lähetettiin yksi muistutuskirje. Asukastyytyväisyyden selvittämisen kautta saatiin vastaukset osa-alueeseen 4. Lisäksi kyselyn avulla saatiin täydentäviä vastauksia asukkaiden näkökulmasta muihinkin osa-alueisiin. Asukastyytyväisyyskysely on kuvattu liitteessä 4.

4.2.5 Muut aineistot

Selvityksen yhteydessä muina lähtötietoaineistoina hyödynnettiin mm. seuraavia aineistoja:

- Hokkanen J., Rinne T., Savikko H., Sirkiä A., Hämäläinen E. 2017: Selvitys jätelain 35 ja 37 § vaatimusten mukaisten ehtojen täyttymisestä Vaasan seudun jätteiden kuljetuksissa. Ramboll Finland
- Kojo R., Sundström H. 2015: Vaasan seudun jätelautakunta: Kuljetusjärjestelmäselvitys Vaasan seudun Jätelautakunnan alueella. FCG Suunnittelu & Tekniikka Oy
- Osa-alueet 5-19 Vaasan Jätelautakunnan keräämä aineisto
- Tilastokeskuksen Tieliikenneonnettomuudet -tilasto
- Tilastokeskuksen Paavo-rajapinta-aineistot
- Tilastokeskuksen Rakennukset ja kesämökit -tilasto
- Tilastokeskuksen Kunnittainen toimipaikkatilasto
- Tilastokeskuksen Väestöruutuaineisto 1 km x 1 km
- Verohallinnon Kiinteistövero -tilastotietokanta
- Jätteenkuljetusyritysten yrityskohtaiset tilinpäätöstiedot
- VTT Lipasto -yksikköpäästötietokanta
- VTT LIISA laskentamallin tiedot
- HE 199/2010 mm. 35 §:n yksityiskohtaiset perustelut: Hallituksen esitys Eduskunnalle jätelaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi
- YmVM 2010 vp: ympäristövaliokunnan mietintö. 23/2010 vp
- KHO Muu Päätös 3567/2018 (23.7.2018 Säkylä: jätteenkuljetuksen järjestämistä koskeva valitus)
- KHO Muu päätös 3566 2018 (23.7.2018 Eura; jätteenkuljetuksen järjestämistä koskeva valitus)
- KHO Muu päätös 3565 2018 (23.7.2018 Huittinen, Jätteenkuljetuksen järjestämistä koskeva valitus)
- Puolistrukturoidut teemahaastattelut ja niiden tulokset kaikille 10:lle alueella toimivalle jätteenkuljetusyritykselle selvityksen: ”Hokkanen J., Rinne T., Savikko H., Sirkiä A., Hämäläinen E. 2017: Selvitys jätelain 35 ja 37 § vaatimusten mukaisten ehtojen täyttymisestä Vaasan seudun jätteiden kuljetuksissa. Ramboll Finland” yhteydessä

4.3 MENETELMÄT

4.3.1 Alueiden erityispiirteet

Alueiden erityispiirteet selvitettiin KHO:n linjausten mukaan, jolloin kuvattiin päätöksen kohteena olevia alueita riittävän yksityiskohtaisesti niin, että kysymyksessä oleviin jätelajeihin mahdollisesti liittyvät erityispiirteet otettiin huomioon. Tarkastelussa kiinnitettiin erityisesti huomiota niihin alueiden ominaisuuksiin, joilla on merkitystä jätteenkuljetuksen ja sen kustannusten tai toimivuuden kannalta, kuten asuinkiinteistöjen määrään ja tiheyteen, kuljetusmatkoihin ja alueiden kuljetusoloihin muutoin. Samankaltaiset alueet yhdistettiin tarkastelussa, mutta kuljetusolojen kannalta erityyppisiä alueita, kuten esimerkiksi keskustaajamaa, hyvin harvaan asuttuja alueita ja saaristoalueita tarkasteltiin erikseen.

4.3.2 Kattavuus

Lainvalmisteluaineistosta on hyvin niukasti tulkinta-apua kattavuuden ja luotettavuuden käsitteiden tulkinnassa. Kattavuutta voidaan tulkita siten kuin se yleiskielessä ymmärretään maantieteellisenä kattavuutena erityisesti alueilla, joissa jätehuoltomääräykset huomioiden kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta tulee olla tarjolla (HE 199/2010 mm. 35 §:n yksityiskohtaiset perustelut, YmVM 2010 vp.)

Kattavuuden merkityksen arvioinnissa on muistettava, että jätehuoltoon tai jätteenkuljetukseen liittymätön kiinteistö on ensisijaisesti viranomaisvalvonnan asia puuttua. Jätelain 126 §:n mukaan valvontaviranomaisen tulee puuttua jätelain tai sen nojalla annetun asetuksen tai määräyksen rikkomiseen. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa yksittäinen yritys ei voi mitenkään puuttua tai vaikuttaa siihen, toimiiko kiinteistön haltija säädösten mukaisesti vai laiminlyökö kiinteistön haltija liittymisvelvollisuutensa. Tästä johtuen mahdollisesti alhainen liittymisprosentti jätteenkuljetukseen ei ensisijaisesti kerro palvelun kattavuudesta vaan viranomaisten passiivisuudesta.

Näin ollen palvelun kattavuutta tulee arvioida sen perusteella, onko jätteenkuljetuspalveluita tarjolla kattavasti. ei sen mukaan, miten kiinteistöt ovat liittyneet järjestettyyn jätteiden kuljetukseen.

Näin ollen palvelun kattavuudesta arvioitiin tyhjennysten kattavuus koko maantieteellisellä toiminta-alueella niin, että kaikille tarjottaisiin samantasoista palvelua tarpeen mukaan. Samalla arvioitiin, onko nykyisessä kattavuudessa ”paikkaustarvetta”. Rambollin 2017 (Hokkanen ym: Selvitys jätelain 35 ja 37 § vaatimusten mukaisten ehtojen täyttymisestä Vaasan seudun jätteiden kuljetuksissa) tekemän selvityksen aineistosta saatiin seuraavat tiedot kaikista tyhjennyspisteistä: osoite, tyhjennysväli, astiamäärät, kerättävä jätelaji, astiakoot, perittävä käsittely ja kuljetushinta sekä perittävät lisämaksut. Kaikki yksittäiset tyhjennyspisteet laitettiin paikkatietoon, josta laskettiin ja tarkasteltiin:

- Kunkin tyhjennyspisteen etäisyys jätteen käsittelypaikkaan,
- Astioiden lukumäärä alueella,
- Astioiden tyhjennysmäärät alueella.

Edellä kuvatun avulla saatiin selvitettyä
- → Alueellinen kattavuus,
- → Arvio alueellisesta ja määrällisestä kattavuudesta
- → Arvio tarjotuista palveluista.

4.3.3 Luotettavuus

Vaatimus jätteenkuljetuspalveluiden luotettavuudesta kohdistuu nimenomaisesti jätteenkuljetusyritykseen, niin luotettavuus tarkoittaa ainoastaan sitä, että vähäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta jätteenkuljetusyritykset noutavat jätteet sovittuina ajankohtina eikä aikataulun mukaisia tyhjennyksiä jää tekemättä (HE 199/2010 mm. 35 §:n yksityiskohtaiset perustelut, YmVM 2010 vp).

Luotettavuutta tarkasteltaessa analysoitiin kaikki kuljetusyrityksille, jätehuoltoviranomaisille sekä käsittelypaikoille tulleet reklamaatiot ja niiden määrä kaikista palvelusuoritteista. Luotettavuutta arvioitaessa tarkasteltiin myös, ovatko kaikki kiinteistönhaltijat saaneet halutessaan tarvitsemiaan palveluita. Jos jokin kiinteistönhaltija ei ole saanut haluamiaan palveluita, selvitettiin minkä vuoksi ei palveluita ole tarjottu. Luotettavuutta arvioitiin myös tarkastelemalla, onko kuljetusyritykset toteuttaneet sovitut tyhjennykset ja kuljetukset sopimusten mukaan sekä onko jätteet toimitettu oikeisiin käsittelypaikkoihin.

4.3.4 Kohtuulliset ja syrjimättömät ehdot

Jätelain esitöissä on todettu, että vaatimus palveluiden kohtuullisuudesta ja syrjimättömyydestä tarkoittaisi esimerkiksi sitä, että eri asiakkaita, asiakasryhmiä tai eri alueita ei saisi asettaa palvelun hinnoittelussa perusteettomasti toisistaan poikkeavaan asemaan. Asiakkaiden syrjimätön kohtelu ei sen sijaan voi tarkoittaa sitä, että erilaisia asiakkaita tulisi aina kohdella samalla tavalla ja että erilaisissa tilanteissa jätteenkuljetusyrityksen perimä hinta olisi aina kaikilla sama (HE 199/2010 mm. 35 §:n yksityiskohtaiset perustelut, Mäenpää: Yleinen hallinto-oikeus (2017), s. 148–149)

Ehtojen kohtuullisuus taas kytkeytyy vahvasti jätekuljetuksesta perittävien hintojen kohtuullisuuteen. Mahdollista määräävää markkina-asemaa ei saisi käyttää kilpailulain vastaisesti hinnoittelussa hyväksi. Määräävän markkina-aseman olemassaolo ei sen sijaan ole kilpailulain tai

jätelain vastaista. Jätelain 37 §:n 1 momentin edellytysten arvioinnissa ei näin ollen ole merkitystä sillä, onko jollain yrityksellä mahdollisesti määräävä markkina-asema tietyllä alueella, vaikka se olisikin ainoa alueella toimiva yritys.

Kilpailuoikeuden näkökulmasta tarkasteltuna kohtuuttomalle hinnoittelulle on tunnusomaista, että hinnoilla ei ole yhteyttä tuotettavaan palveluun liittyviin kustannuksiin, eikä hinnan ja kustannusten eriytyminen johdu myöskään mistään kuluttajan erityisesti arvostamasta tuotteen ominaisuudesta.

Kuljetusjärjestelmän osalta arvioitiin ehtojen kohtuullisuutta ja syrjimättömyyttä arvioimalla hintatasoa ja sen vaihteluita sekä hinta-laatusuhteita ottaen huomioon jätteenhaltijoiden yhdenvertainen oikeus saada tarvittavaa palvelua. Analyysiä tehtiin seuraavasti:

- Bayesin verkkoanalyysi erikseen poltettavalle jätteille ja biojätteille; kustannusrakenteen vaikutus hintoihin muuttujina mm. astiakoko, tyhjennysväli, etäisyys käsittelypaikalle, tyhjennyskerrat vuodessa, astioiden määrä, yritys.
- Muut hinta-analyysit; hintajakauma, yrityskohtaiset hinnan vaihtelut, tyhjennyshinta/etäisyys käsittelypaikaan.
- Kuljetusten laadun vaatimukset; mm. kokovaatimukset ja erityiskalusto.
- Viranomaiskysely ympäristö-, terveys- ja jätehuoltoviranomaisille; mm. reklamaatiot.
- Kyselyt kuljetusyrityksille; mm. kattavuus, toiminta-alueet, jätemäärät, hintataso, poikkeamat, reklamaatiot, kehitys.

4.3.5 Kunnallinen toimivuus

Lainvalmisteluaineistosta on hyvin niukasti tulkinta-apua jätelain 37 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainittujen käsitteiden mm. toimivuuden tulkinnassa. Hallituksen esityksen mukaan kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta ei voisi ottaa käyttöön, jos se heikentää jätehuollon yleistä toimivuutta alueella (HE 199/2010 mm. 37 §:n yksityiskohtaiset perustelut)

Käsitteitä tulkittaessa on huomioitava, että asiassa on kyse vain jätteenkuljetuksesta ja sen mahdollisesta vaikutuksesta jätehuollon yleiseen toimivuuteen. Jätelain 32 ja 46 §:n mukaan jätehuollon järjestäminen kuuluu kunnalle ja kiinteistöiltä kerätty ja poiskuljetettu jäte on toimitettava kunnan järjestämään jätehuoltoon (pois lukien tuottajavastuun alainen erilliskerätty pakkausjäte, joka tulee toimittaa tuottajan järjestämään jätehuoltoon). Näin ollen itse jätteenkuljetuksella ei ole sanottavaa merkitystä tai vaikutusta jätehuollon yleiseen toimivuuteen. Onkin todennäköistä, että tämän edellytyksen tulee katsoa täyttyvän, jos jätelain 37 §:n 1 momentin muut keskeiset edellytykset, kuten jätelain 37 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaiset edellytykset täyttyvät.

Kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta koskevaa vaatimusta, jonka mukaan jätteenkuljetuksen on edistettävä jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa ja tuettava jätehuollon alueellista kehittämistä, tarkasteltiin etsimällä vastauksia mm. seuraaviin kohtiin:

- Edistääkö ja tukeeko se kuntien alueellista yhteistyötä jätehuollossa?
    - Arvioidaan missä määrin kuljetusjärjestelmä yleensä vaikuttaa jätteiden kunnallisen käsittelyn kehittämiseen.
- Tukee jätehuollon alueellista kehittämistä;
    - Yhteistyö alueella ja alueen ulkopuolelle
    - Etusijajärjestys, voiko ohittaa kuntayhtiön
    - Arvioidaan missä määrin kuljetusjärjestelmä yleensä vaikuttaa jätteiden kunnallisen käsittelyn kehittämiseen
- Edistääkö kuljetusjärjestelmä jätteenhaltijoiden etua ja kehittääkö sen kuntien jätehuoltoa
    - Pyydettiin lausunto/kommentit kaikilta toimijaosapuolilta asiaperusteluineen
- Mikä on kuljetusjärjestelmän vaikutus kuntien, jäteyhtiön ja jätelautakunnan yhteiseen jätepolitiikkaan?
    - Yhteensopivuus alueellisten jätesuunnitelmien, jätelautakunnan toimintasuunnitelman ja kuntayhtiön kehittämisohjelmien kanssa.

4.3.6 Terveys ja ympäristöhaitta

Jätelain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on muun muassa ehkäistä jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle.

Vaarattomuutta ja haitattomuutta terveydelle ja ympäristölle arvioitiin selvittämällä

- Tyhjennysten toimivuus
  - Viranomaisilta poikkeamat
  - Kuljetusyritysten raportointi
  - Jätehuoltomääräysten laiminlyönti
  - Kuntayhtiön laiton ohittaminen
  - Ympäristön pilaantumistapaukset
- Päästöt
  - Mallinnus kilometrisuoritteiden perusteella
  - Melut aiempien selvitysten mittausten perusteella
- Terveys
  - Onnettomuustilastot ja niiden riskiperusteinen arviointi
  - Reklamaatiot eri toimijoille

4.3.7 Kokonaismyönteisyys

Tehtävän päätöksen vaikutusten kokonaismyönteisyyden arvioinnissa otettiin erityisesti huomioon vaikutukset

- Kotitalouksien asemaan (palvelun ehdot, jätelaskujen ja maksujen suuruus, liittyminen, jätehuoltomääräysten noudattaminen, liikennemäärät, pakokaasu- ja melupäästöt, liikenneturvallisuus sekä asukastyytyväisyys)
  - Asukastyytyväisyyskyselyt
  - Aikaisemmat selvitykset
  - Yleisesti käytettävissä olevat tilastot
  - Viranomaisrekisterit
- Yritysten toimintaan (vanhat toimivat ja markkinoille haluavat potentiaaliset yritykset, kaluston poistoajat, uudet innovaatiot, yritystoiminnan tehostaminen, energiatehokkuus, päästöjen määrä jne.)
  - Tilinpäätöstiedot
  - Saatavilla olevat tiedot jätteenkuljetusten vaikutuksista yritysten liikevaihtoon
  - Kyselyt ja haastattelut
- Viranomaisten toimintaan (kuljetusten, liittymisen ja jätehuoltomääräysten noudattamisen valvonta, ympäristön pilaantumisen valvonta)
  - Kyselyt ja haastattelut
  - aikaisemmat selvitykset

5. OSA-ALUEET 1-4

5.1 ALUEIDEN ERITYISPIIRTEET

Alueiden erityispiirteillä tarkoitetaan alueiden ominaisuuksia, joilla on merkitystä jätteenkuljetuspalveluiden tarjonnan kattavuuteen, luotettavuuteen, kohtuullisiin ja syrjimättömiin ehtoihin sekä yleiseen toimivuuteen, toiminnan kehittämiseen ja ympäristö- tai terveysvaaroihin. Näitä ovat keräysalueiden asuinkiinteistöjen määrä ja asukastiheys, kuljetusmatkat ja kuljetusolot. Tällöin tarkastelun kohteena on, tarjotaanko jätehuollon kuljetuspalveluita näiden ominaisuuksien suhteen erilaisilta alueilta. Tämä mahdollistaa myös KHO:n päätöksen mukaisesti eri tyyppisten alueiden tarkastelemisen yhtenä kokonaisuutena.

Tilastokeskuksen määritelmän mukaan taajamaksi määritellään kaikki vähintään 200 asukkaan rakennusryhmät, joissa rakennusten välinen etäisyys ei yleensä ole 200 metriä suurempi. Taajamien rajauksissa otetaan huomioon asuinrakennusten lisäksi mm. liike-, toimisto- ym. työpaikkoina käytettävät rakennukset. Hallinnollisilla aluejaoilla ei ole vaikutusta taajamien muodostamiseen. Kuvassa 5-1 on esitetty tarkastelualueen asukastiheys (hlö/km^2), missä vihreän värin eri sävyt kuvaavat alueita, joilla asukastieheys vaihtelee 6 – 200 asukkaaseen neliökilometriä kohden. Keltaisen ja punaisen välisillä eri sävyillä on esitetty alueet, joilla asukastiheys on yli 200 asukasta / km^2 ja näin ollen ovat mahdollisia taajama-alueita.

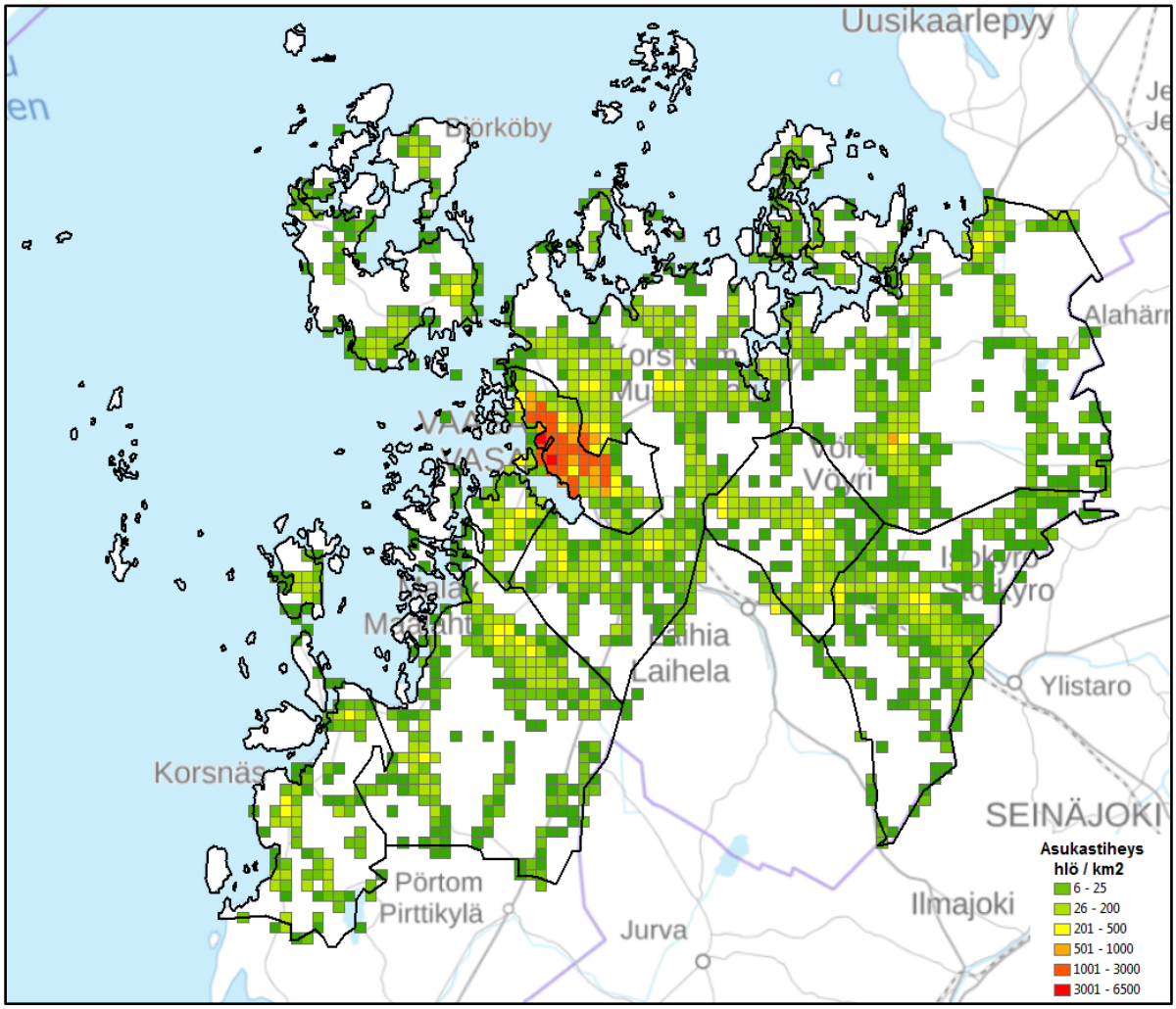

Kuva 5-1. Alueiden asukastiheys

Kesäkuussa 2018 kuljetusyritysten kanssa käytyjen haastatteluiden mukaan asukastiheydeltään erilaiset alueet poikkeavat hieman siellä kertyvän jätteen puolesta. Lajittelua tapahtuu enemmän taajama-alueella, missä erilliskeräyspisteet ovat paremmin saavutettavissa. Haja-ajatusalueella tyhjennyskertakohtainen jätekertymä on yleisesti ottaen hieman suurempi, koska siellä tyhjennysvälit ovat keksimäärin pidemmät, jolloin astioiden täyttöaste on suurempi ja myös koska jätteet ovat tiiviimmin jäteastiassa. Haja-asutusalueilla myös poltetaan hieman taajama-alueita enemmän palavaa jätettä kuten paperia ja kartonkia. Haja-alueella erityisetsi maatiloilta syntyy

enemmän muovijätettä kuin taaja-alueen kiinteistöiltä. Haja-alueella myös biojätettä ei erilliskerätä niin paljon, jolloin sitä on enemmän poltettavan jätteen joukossa.

Oheisessa taulukossa 5-1 on käsitelty tilastollisesti tyhjennyspisteiden etäisyyksiä käsittelypaikalle haja-asutusalueen ja taajama-alueen osalta.

Taulukko 5-1. Taajama-alueiden ja haja-asutusalueiden erot tilastollisesti arvioituna kuljetusetäisyyden mukaan.

Muuttuja	Taajama-alue	Haja-asutusalue
Keskiarvo	13,75 km	15,08 km
Mediaani	9,10 km	8,79 km
Moodi	24,59 km	25,82 km
Alakvartiili	6,45 km	7,17 km
Yläkvartiili	20,34 km	23,38 km
Minimi etäisyys	0,74 km	3,13 km
Maksimi etäisyys	55,23 km	133,75 km
Tarkastelupisteiden määrä	18748 kpl	9253 kpl.

Taajama-alueilla ja haja-asutusalueilla on myös lähtökohtaisesti hieman toisistaan poikkeavat olot tyhjennystapahtumien sekä astioiden lukumäärän perusteella. Taajama-alueilla on keskimäärin 1,22 astiaa kiinteistöä kohden ja tyhjennyksiä tehdään keskimäärin 19 kertaa vuodessa, kun taas haja-asutusalueilla astioiden keskimääräinen lukumäärä on 1,25 ja tyhjennyksiä tehdään keskimäärin 17 kertaa vuodessa. Tarkastelemalla haja-asutusalueen ja taajama-alueen käyntejä vuodessa tilastollisesti erillään toisistaan, nähdään että alueilla on eroja muunkin, kuin kuljetusmatkan vuoksi.

Kuvaan 5-2 on koottu kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen toimesta tyhjennettävät keräilypisteet. Aineistona on käytetty alueen kuljetusyrittäjille vuonna 2016 suunnatun kyselyn tuloksia. Kuvan 5-2 ja asukastiheyttä kuvaavan kuvan 5-1 perusteella nähdään, että jätehuollon kuljetuspalveluita tarjotaan kattavasti riippumatta asukastiheydestä. Asukastiheydellä ei näin ole vaikutusta kuljetuspalvelujen tarjontaan. Asukastiheys on otettu huomioon myös muissa analyyseissä.

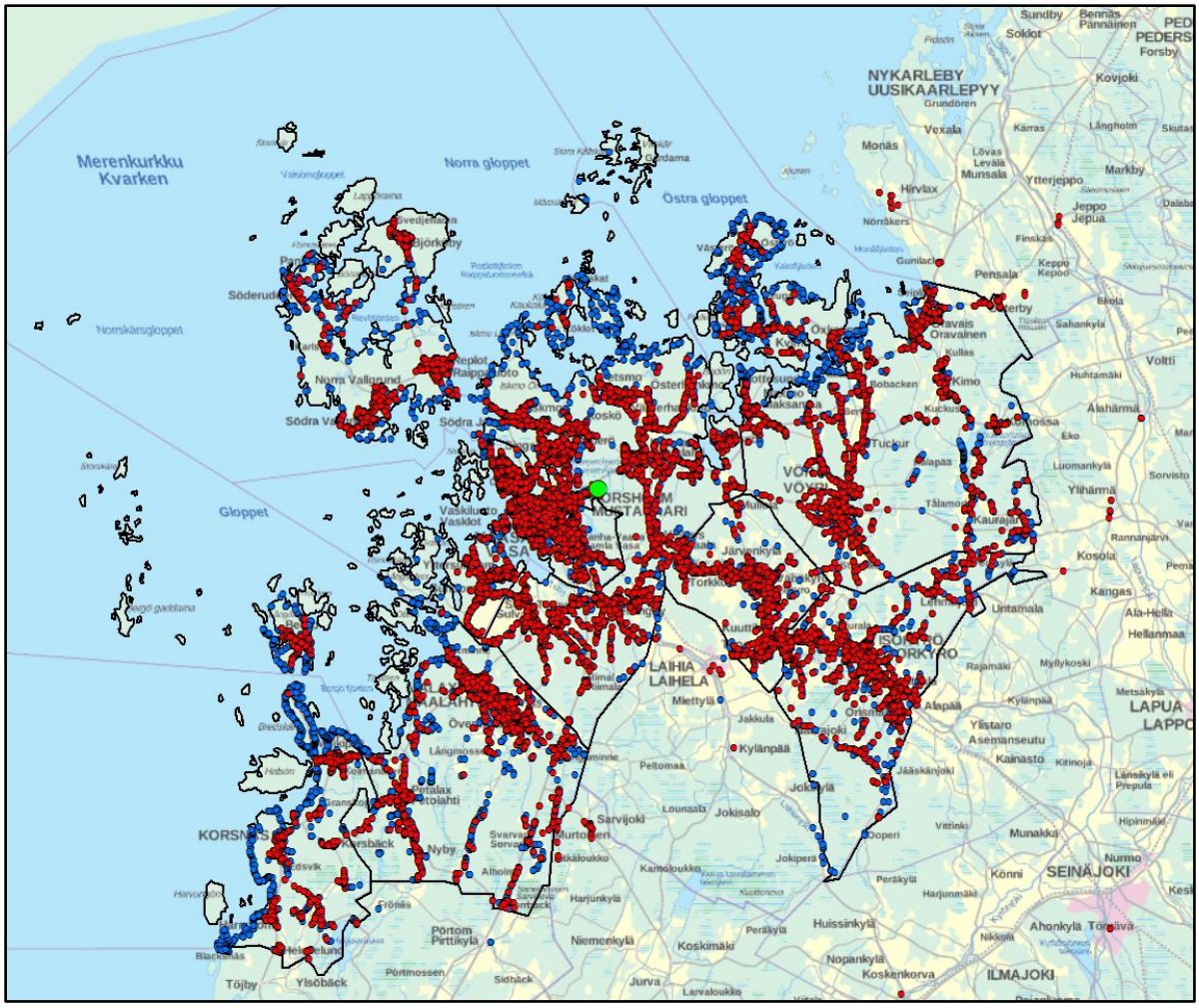

Kuva 5-2 Tyhjennyspisteiden sijainti (vihreä piste on Ab Stormossen Oy:n jätekeskus, jonka yhteydessä sijaitsee myös Westenergy Ab Oy:n jätteenpolttolaitos. Punaiset pisteet kuvaavat pisteitä, joista kerätään yhdyskuntajätteitä ja siniset pisteet asuin- tai toimitilarakennuksia).

Tarkastelualueella kunnan vastuulla olevia yhdyskuntajätteitä kerätään käytettävissä olevan aineiston perusteella 21 053 eri tyhjennyspisteestä (osoitteesta) kymmenen alueella toimivan kuljetusyrityksen toimesta. Tyhjennyspisteissä pysähdyttiin vuonna 2015 yhdyskuntajätteen keruuta varten ja astioita näissä pisteissä oli polttokelpoiselle jätteelle 26 617 kappaletta. Polttokelpoisen jätteen tyhjennyskäyntejä vuonna 2015 oli 477 769 kappaletta ja tyhjennystapahtumia 612 698 kappaletta. Näiden lisäksi ovat vielä asuinkiinteistöjen pahvi-, paperi- ja biojäteastioita sekä Rinki Oy:n tuottajavastuu vastaanottopisteet ja aluekeräyspisteet. Vapaa-ajan asukkaille jätelaitos ylläpitää Vaasan seudulla lukollisia jäteastioita 1.5.–30.9. välisenä aikana. Astiat ovat pääsääntöisesti sijoitettu hyötykäyttöasemien yhteyteen.

Kaikki em. tyhjennyspisteet ovat paikkatietoaineistona ja niille laskettiin tyhjennyspistekohtaisesti kuljetusetäisyydet käsittelyyn Ab Stormossen Oy:n jätekeskukselle, jonka yhteydessä sijaitsee myös Westenergy Ab Oy:n jätteenpolttolaitos. Lisäksi tyhjennyspistekohtaisesti mallinnettiin keräilyalueen muut tyhjennyspisteet eli astioiden tiheys. Tehtyjen analyysien perusteella kuljetusetäisyydellä ei ole vaikutusta jätehuollon toimintaan ja palveluita tarjotaan kattavasti kaikilla alueilla. Kuljetusetäisyys vaikuttaa kuitenkin kustannusrakenteeseen ja yritysten tarjoamien palveluiden hinnoitteluun, jota on käsitelty tarkemmin kappaleen 6.11 yhteydessä.

Kuljetuspalveluita tarjotaan myös kaikissa kohdealueen kunnissa (ml. taajama- ja haja-asutusalueet) usean jätteenkuljetusyrityksen toimesta. Palveluita tarjoavien jätteenkuljetusyritysten lukumäärä on esitetty oheisessa taulukossa 5-2.

Taulukko 5-2. Yhteenveto tällä hetkellä palveluitaan tarjoavien kuljetusyrittäjien määrästä eri alueilla sekä 6/2018 jätehuoltoviranomaisen mukaan kunnissa toimivien yritysten lukumäärä.

	Palveluja tarjoavat		Kunnassa toimivat yritykset
Kunta	Taajama-alue	Haja-asutusalue	
Vaasa	8	8	6
Mustasaari	6	6	6
Vöyri	3	3	2
Maalahti	4	4	4
Isokyrö	3	3	3
Korsnäs	3	3	1

Jätteiden keräys ja kuljetuspalveluita hoidetaan kaikentyyppisillä alueilla riippumatta käsittelypaikan etäisyydestä syntypaikkaan ja myös riippumatta jätteen hieman erilaisesta laadusta haja-alueella edellyttäen kuitenkin, että keräilypisteelle on kaluston kestävä tieyhteys. Jätteen koostumus ei merkittävästi poikkea eri alueiden välillä. Jätehuoltoviranomaisen edellyttämät minimityhjennysvälit toimivat hyvin haja-alueilla.

5.2 STORMOSSENIN JÄTEHUOLTO VERRATTUNA KANSALLISEEN TASOON

Ab Stormossen Oy on jätehuoltoyhtiö, jonka omistavat Isokyrö, Korsnäs, Maalahti, Mustasaari, Vaasa ja Vöyri. Stormossen hoitaa omistajakuntiensa jätehuollon. Vuonna 2017 yrityksen liikevaihto oli 13,6 miljoonaa euroa ja se työllisti noin 40 henkilöä. Yrityksen toiminnasta löytyy vuosikertomuksesta, tilinpäätöksestä, ympäristöluvasta ja yrityksen internet -sivustolta. Näihin perustuu alla näkyvä lyhyt tiivistelmä yrityksen toiminnasta.

Jätteenkäsittelyalueen nykyiselle toiminnalle on myönnetty ympäristölupa vuonna 2008 ja toimintaa on harjoitettu toiminnalle myönnettyjen lupien mukaisesti. Jätteenkäsittelyalueella varastoidaan, käsitellään, hyödynnetään sekä loppusijoitetaan kaatopaikalle erilaisia teollisuuden jätteitä sekä pilaantuneita maa-aineksia. Nykyinen kaatopaikka on rakennettu vuonna 2001 ja otettu käyttöön vuonna 2003. Jätehuoltoalue on mitoitettu 50 vuoden käyttöajalle. Aluetta rakennetaan ja otetaan käyttöön vaiheittain.

Jätteiden käsittelystä yhtiöllä on MBT-laitos (mekaaninen-biologinen käsittely), joka tuottaa biokaasua ja kompostimultaa biojätteistä. Biokaasu jalostetaan liikennepolttoaineeksi, jota myydään jätekeskuksen viereisellä julkisella tankkausasemalla. Vaarallinen jäte toimitetaan ongelmajätteen käsittelylaitokselle, missä se käsitellään turvallisesti. Kierrätykseen tai hyötykäyttöön sopimaton jäte loppusijoitetaan turvallisesti kaatopaikalle.

Jätehuoltoalueen portin yhteydessä on vaaka ja vastaanottotilat sekä hyötykäyttöasema. Toimistorakennus sijaitsee portin ja MBT-laitoksen välittömässä läheisyydessä. Jätehuoltoalueella sijaitsee myös vanha kaatopaikka, joka on poistettu käytöstä vuonna 2004. Lisäksi alueen eteläosissa sijaitsee Westenergy Oy Ab:n omistama jätteenpolttolaitos. Ab Stormossen Oy on osaomistajana Westenergy Oy Ab:ssa. Suuri osa saapuvasta jätteestä voidaankin hyödyntää materiaalina tai energiana. Vuonna 2017 Stormossen vastaanotti 173 530 tonnia erilaisia jätteitä, josta 48,8 % ohjattiin materiaalihyötykäyttöön ja 49,7 % energiahyötykäyttöön. Ainoastaan 1,5 % sijoitettiin kaatopaikalle. Hyötykäyttöaste yhdyskuntajätteelle oli siis 98,5 %. Omistajakuntien biojätteen ja pakatun biojätteen lisäksi käsiteltiin muiden jäteyhtiöiden ns. märkäjätettä ja biojätettä. Yritys on ollut edelläkävijä erityisesti biojätteen käsittelyssä.

Yritys tarjoaa myös jäteneuvontaa ja tietoa jätehuollosta asiakkailleen. Yhtiö edistää jätteen hyötykäyttöä materiaalina, ottamalla vastaan ja välivarastoimalla tuottajavastuu materiaaleja. Biojäte käsitellään Stormossenin MBT-laitoksella. Prosessissa syntyy biokaasua ja mädätysjäämää. Mädätysjäämästä valmistetaan kompostimultaa myyntiin.

Puhdas puujäte ja poltettava jäte hyödynnetään polttoaineena Westenergyn jätteenpolttolaitoksessa. Purkupuu haketetaan ja käytetään polttoaineena jätteenpolttoluvan omaavassa voimalassa. Puutarhajäte, kuten risut murskataan ja käytetään mädätysjäämän

kompostoinnin tukiaineena. Betoni ja tiili käytetään maanrakentamisessa Stormossenin alueella. Tekstiilit kerätään yhteistyössä SPR:n ja UFF kanssa, jotka lajitellaan. Osa kierrätystekstiileistä kirpputorilla ja osa menee hyväntekeväisyyteen. Vaarallinen jäte käsitellään turvallisesti ongelmajätelaitoksella.

Stormossenin toiminta vastaa muiden Suomessa toimivien myös jätteiden käsittelyyn keskittyneiden kunnallisten jätelaitosten toimintaa. Yhtiöllä on asianmukaiset luvat ja sen toimintaa valvotaan viranomaisten toimesta.

5.3 YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET, KULJETUSTEN AIHEUTTAMA LIIKENNE SEKÄ PÄÄSTÖT ERI KULJETUSJÄRJESTELMISSÄ

5.3.1 Roskaantumiseen liittyneet reklamaatiot jätteenkuljetusyrityksille

Käytettävissä olleen aineiston mukaan, nykyisessä kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetusjärjestelmässä reklamaatioiden määrä suoraan jätteenkuljetusyrityksille vuonna 2015 oli 360 kappaletta. Ympäristöön liittyviä reklamaatioita tuli ainoastaan roskaamisesta ja niitä oli 5 % kaikista reklamaatioista. Näin ollen ympäristöön liittyvien reklamaatioiden osuus oli noin 0,0029 % kaikista tyhjennystapahtumista. Roskaantumiseen tai ympäristöön liittyvien reklamaatioiden määrä on erittäin pieni, otettaessa huomioon tyhjennystapahtumien määrän, jolloin kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen ei katsota aiheuttavat terveys- tai ympäristövaaraa roskaantumisen tai tyhjennysten jättämättä tekemisen vuoksi.

5.3.2 Jätekuljetusten suoritteet

Jätteenkuljetusten suoritteita tulee tarkastella koko alueen kattavana tehokkuuden näkökulmasta, eli kuinka suuri hyötykuorma kantavuuteen nähden saadaan kerättyä jätettä alueelta ja kuinka paljon ajovuoron työajasta kuluu reitin ajoon. Kysymys on, miten tehokkaasti työaika saadaan hyödynnettyä ja kertymä vastaamaan keräilyajoneuvon kantavuutta.

Maatieteellisesti rajattujen alueiden (esim. naapurusto, kuntarajat tai postinumeroalueet) tarkastelu muusta alueesta irrallisena ei yleensä ole optimaalinen yhdeksi urakka-alueeksi. Syynä on, ettei ajoneuvolle tule tehokasta käyttöä kaikille arkipäiville. Toisaalta myös keräystyössä ajan ja kantavuuden kapasiteetin maksimaalinen käyttö ei myöskään toteudu.

Yhdyskuntajätteiden keräyksestä ja kuljetuksesta syntyy Vaasan seudun jätelautakunnan alueella eri kuljetusyrityksillä yhteensä noin 410 000 ajokilometriä vuodessa. Nykyisten toimijoiden reitit ovat tehokkaita. Vaasan seudun jätelautakunnan alueen kokonaisliikennesuorite on tuoreimman VTT:n LIISA laskentamallin perusteella noin 888 000 000 km/a, josta raskaan liikenteen osuus on 69 000 000 km/a. Yhdyskuntajätekuljetusten osuus raskaan liikenteen suoritteesta on 0,594 % ja 0,0462 % kokonaisliikennesuoritteesta.

Taulukko 5-3 Liikennesuoritteet ja jätekuljetusten osuus suoritteesta.

Vaasan seudun jätelautakunnan alue	Liikennesuorite (1000 km/a)
Liikenteen kokonaissuorite	888 000
Raskas liikenne	69 000
Jätekuljetukset	410
Jätekuljetusten osuus kokonaissuoritteesta	0,0462 %
Jätekuljetusten osuus raskaan liikenteen suoritteesta	0,594 %

5.3.3 Liikenneturvallisuus

Vaasan seudun jätelautakunnan alueen jätteenkuljetuksessa tapahtui 10 omaisuusvahinkoa vuonna 2015, henkilövahinkoja ei tapahtunut lainkaan. Omaisuusvahingot olivat mm. postilaatikon, räystään, laatoituksen, istutuksen tms. vahingoittuminen. Näiden osuus kaikista ongettomuuksista on pieni (kuva 5-3). Kuljetusjärjestelmän valinnalla ei voida osoittaa olevan vaikutusta liikenneonnettomuuksien määrään jätteenkuljetuksissa.

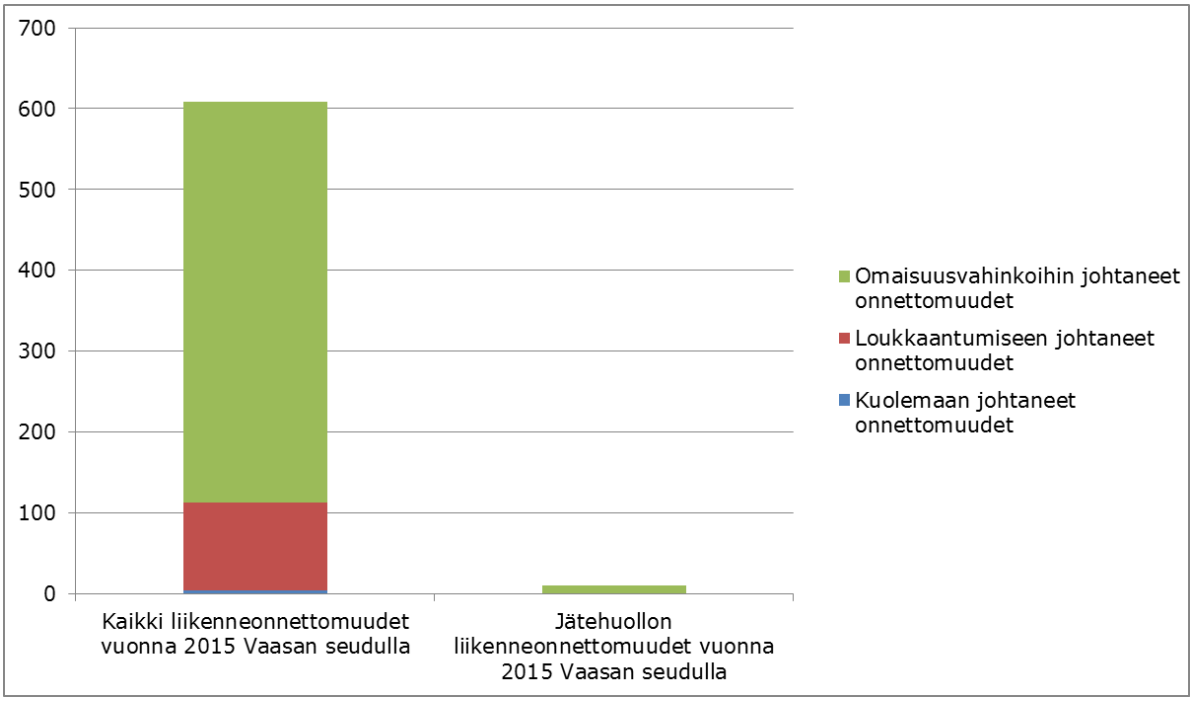

Kuva 5-3. Liikenneonnettomuudet Vaasan seudun jätelautakunnan alueella v. 2015.

5.3.4 Emissiot – melu ja ilmapäästöt

Siirryttäessä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen liikennesuoritteen aiheuttama muutos kokonaismelutasossa olisi alle 1 dB. Ihmiskorva ei pysty havaitsemaan tällaista alle 1 dB ekvivalenttimelutason muutosta. Meluvaikutus on paikallinen ”ärsytys” niillä alueilla, joissa mahdollisesti käy toinen ajoneuvo tyhjentämässä muita jätteitä.

Melutasot molemmissa järjestelmissä jäävät alle melutason ohjearvojen (VNp 993/1992 2–3 §). Maksimimelutaso syntyy tyhjennyksissä, joiden lukumäärä on sama molemmissa järjestelmissä. Kuljetusjärjestelmän valinta ei vaikuta asukkaiden kokemaan melutasoon.

Taulukossa 5-3 on esitetty Vaasan seudun jätelautakunnan alueella liikenteen päästöt vuoden 2015 mallinnuksen perusteella seuraavilla päästölajeilla: CO, HC, NOx, CO2 sekä SO2 käyttäen liikenteen suoritemääriä sekä VTT:n LIPASTO-järjestelmän yksikköpäästöarvoja jäteautolle.

Taulukko 5-4. Liikenteen päästöt sekä jätekuljetusten osuus päästöistä Vaasan seudun jätelautakunnan alueella.

Vaasan seudun jätelautakunnan alue	**CO**	**HC**	**NOx**	**CO2**	**SO2**
Raskaan liikenteen päästöt (t/a)	89	7	288	47 986	0,13
Liikenteen kokonaispäästöt (t/a)	1 070	142	567	167 657	0,50
Jätekuljetusten päästöt (t/a)	0,451	0,090	7,790	2 235	0,015
Jätekuljetusten osuus prosentteina					
Osuus raskaan liikenteen päästöistä (%)	0,507	1,289	2,705	4,657	11,669
Osuus liikenteen kokonaispäästöistä (%)	0,0421	0,0635	1,3739	1,3328	3,0340

Kunnan järjestämän jätekuljetusten päästöt yhdyskuntajätteen kuljetuksessa vähenisivät liikennesuoritteen vähenemän mukaisesti, jolloin kuljetusjärjestelmän muutoksella päästöjen laskennalliset vähenemät olisivat niin pieniä, että ilmanlaadun ohjearvojen (VNA 711/2001) tarkastelussa näillä muutoksilla ei ole mitattavaa vaikutusta. Lisäksi alueella käytössä oleva kuljetuskalusto on varsin uutta ja täyttää EURO5 ja vähintään EURO4 vaatimukset. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetusjärjestelmässä yrityksillä on määräajan toimivia urakoitsijoita paremmat mahdollisuudet investoida uuteen kalustoon, kun toimintaa voidaan ennakoida.

Kuljetusjärjestelmällä ei ole mitattavaa vaikutusta roskaantumiseen, liikenneturvallisuuteen tai meluvaikutuksiin. Liikennesuoritteen vähenemän mukaisesti vähenevät ilmapäästöt, mutta niiden osuus kokonaisliikennesuoritteesta on noin 1 %.

5.4 ASUKASTYYTYVÄISYYS

Asukastyytyväisyyden selvittäminen toteutettiin kyselyllä, joka lähetettiin 1000 kotitaloudelle. Kysely oli lähes samanlainen kuin vuonna 2015 toteutettu kysely. Kyselyt lähetettiin satunnaisotannalla poimituille pientaloasukkaille sekä rivi- ja kerrostaloasukkaille. Asiakastyytyväisyyskyselystä lähetettiin yksi muistutuskirje. Kysely on esitetty liitteessä 4. Kysely lähetettiin sekä suomen, että ruotsinkielisenä.

Vastauksia saatiin 220 kpl, jolloin vastausprosentti oli 22 %. Vastausasteen perusteella kysely ei täysin edusta tarkastelualueita. Kyselyn vastausaste on kuitenkin kohtalainen ja saadut vastaukset ovat samansuuntaisia kuin FCG:n vuonna 2015 tekemän lähes vastaavan kyselyn yhteydessä saadut vastaukset. Lisäksi asukastyytyväisyyskyselyllä saadut tulokset ja muiden jätelain 35 ja 37 § mukaisten ehtojen täyttymistä tarkastelevien analyysien tulokset ovat samansuuntaisia. Lähetetyt kyselyt kunnittain ja niiden vastausprosentit on esitetty alla olevassa taulukossa 5-4.

Taulukko 5-5. Lähetettyjen asukastyytyväisyyskyselyiden määrät kunnittain ja vastausprosentit

Kunta	Otoskoko (kpl)	Vastaukset (kpl)	Vastausprosentti (%)
Vaasa	600	114	19
Mustasaari	200	51	26
Vöyri	50	10	20
Maalahti	50	13	26
Isokyrö	50	18	36
Korsnäs	50	14	28
YHTEENSÄ	**1 000**	**220**	**22**

Vastaajista 147 oli pientaloasukkaita (67 %) ja 73 asui kerros- tai rivitalossa (33 %). Pientaloasukkaista 48 % ilmoitti asuvansa taajamassa ja 52 % haja-asutusalueella. Yhdessä vastauksessa ilmoitettiin, että asukas asuu sekä taajamassa että haja-asutusalueella. Näin ollen asukastyytyväisyyskyselyn vastaukset kuvaavat niin taajama- kuin haja-asutusalueen asukkaiden vastauksia, sillä vastaukset jakaantuvat lähes puoleksi taajama-alueen ja haja-asutusalueen vastaajien kesken.

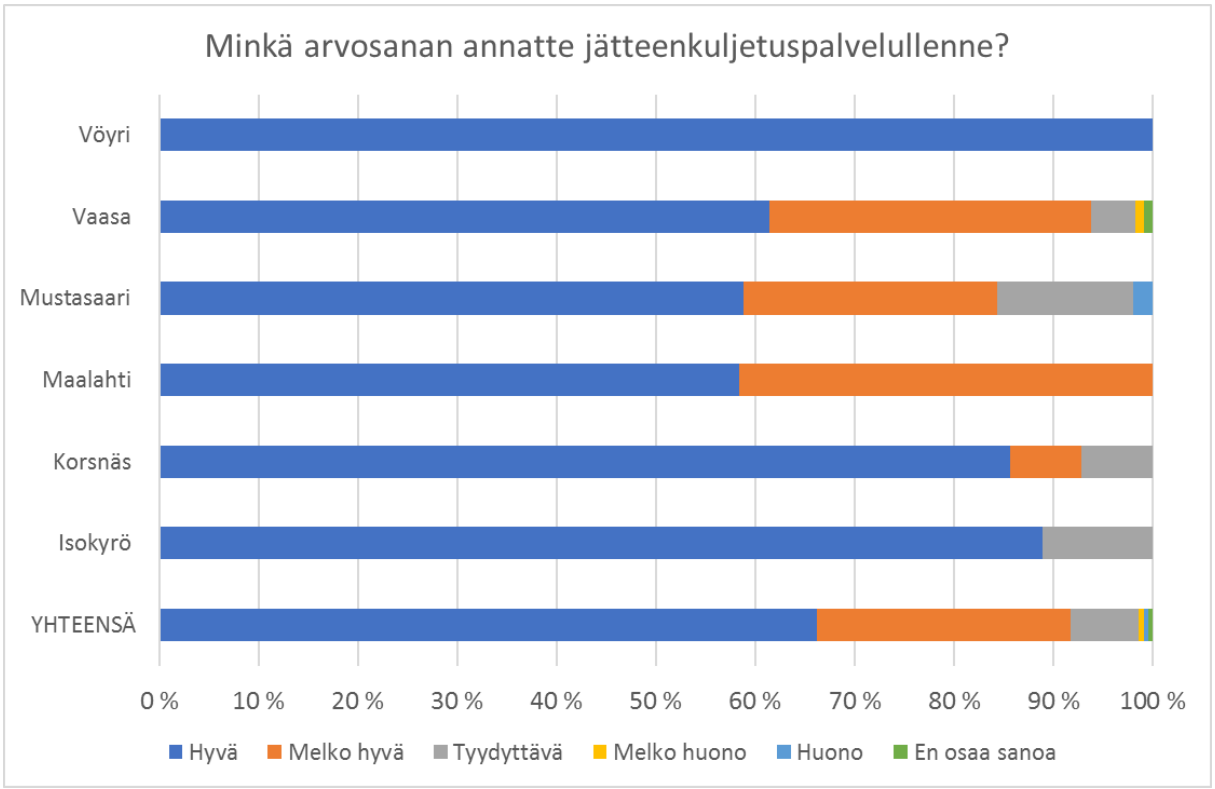

Kuva 5-4. Minkä arvosanan annatte jätteenkuljetuspalvelullenne?

Asukkaiden tyytyväisyyttä nykyisiin jätteenkuljetuspalveluihin mitattiin kysymällä arvosanaa jätteenkuljetuspalveluista asteikolla hyvä – melko hyvä – tyydyttävä – melko huono – huono – en osaa sanoa. Vastauksista selkeästi suurin osa, noin 66 % kuvasi nykyisiä jätteenkuljetuspalveluita hyväksi. **Kaikista vastauksista 92 % arvio jätteenkuljetuspalveluiden olevan hyvä tai erittäin hyvä.** Vastauksissa on hieman eroa eri kuntien välillä.

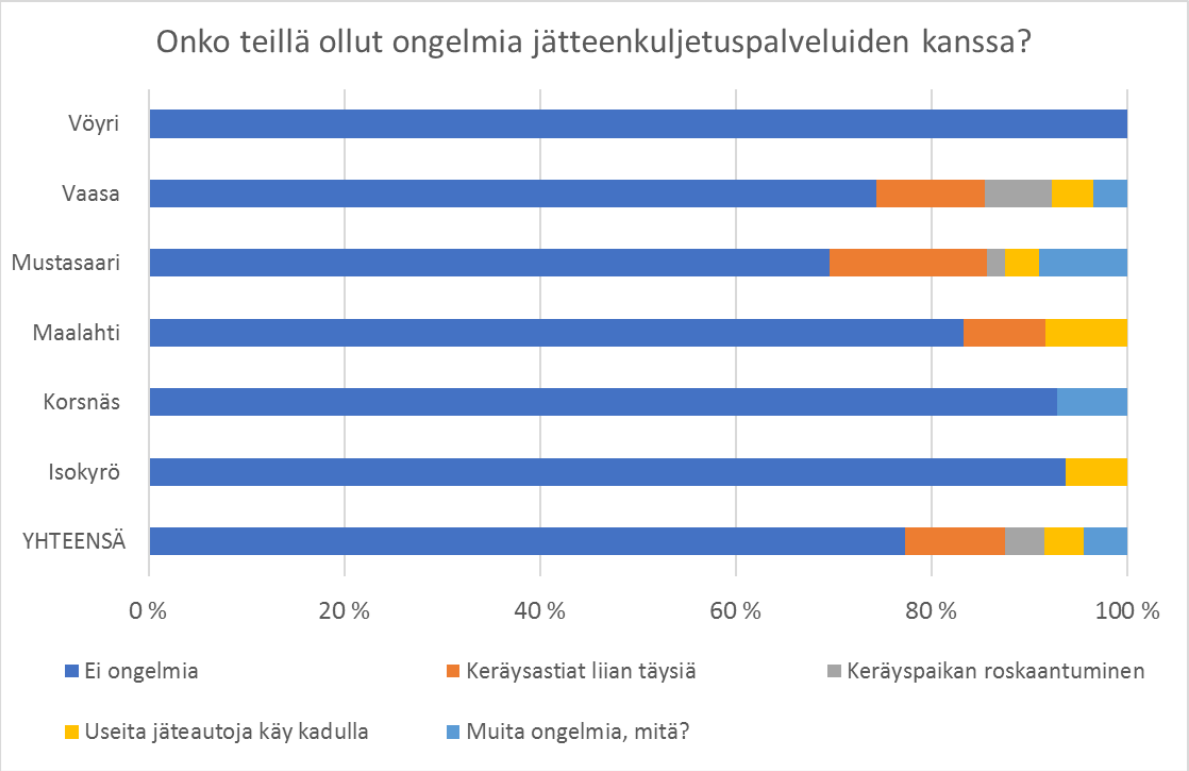

Kuva 5-5. Onko teillä ollut ongelmia jätteenkuljetuspalveluiden kanssa?

Asukkaiden tyytyväisyyttä jätteenkuljetuspalveluihin arvioitiin myös kysymällä, onko heillä ollut ongelmia jätteenkuljetuspalveluiden kanssa. Vöyrin vastaajilla ei ole ollut mitään ongelmia liittyen jätteiden kuljetuksiin. Muiden alueiden vastaajilla oli osalla vastaajista ollut ongelmia liittyen keräysastian täyttöasteeseen, keräyspaikan roskaantumiseen, useisiin keräysautoihin alueella sekä muihin yksilöityihin syihin liittyen. Vastauksissa muina ongelmina jätteenkuljetusjärjestelmään liittyen tuotiin esille mm. laskutusongelmat, erilliskerättävien hyötyjäteastioiden täyttöasteiden ylittymiset, taloudelliset ongelmat, likaiset astiat, tyhjennysten unohtuminen, epäsäännöllinen tyhjennysväli ja liian tiheät tyhjennysvälit. Tarkastelemalla kaikkia vastauksia kokonaisuutena, 77 % vastaajista ei ollut mitään ongelmia ja 23 % vastaajista oli ollut jotain ongelmia liittyen jätteenkuljetuspalveluihin.

Saatujen vastausten mukaan 8 % vastaajista ei ole ollenkaan kiinteistökohtaista keräysastiaa poltettavalle jätteelle, vaan he hoitavat kiinteistökohtaisen jätehuollon kimppa-astian kautta. Lisäksi yksi vastaaja ilmoittivat käyttävänsä yhteiskeräysastiaa sekä kiinteistöittäistä poltettavan jätteen keräysastiaa. Noin 28 %:lla vastaajista oli käytössä kiinteistöittäinen biojätteen keräysastia ja noin 5 % vastaajista ilmoittivat hyödyntävänsä yhteiskeräysastiaa biojätteiden keräyksessä. Noin 35 % vastaajista ilmoitti keräävän kiinteistöltään vapaaehtoisesti myös muita jätejakeita, joita olivat paperin, lasin, metallin pahvin ja paristojen keräykset.

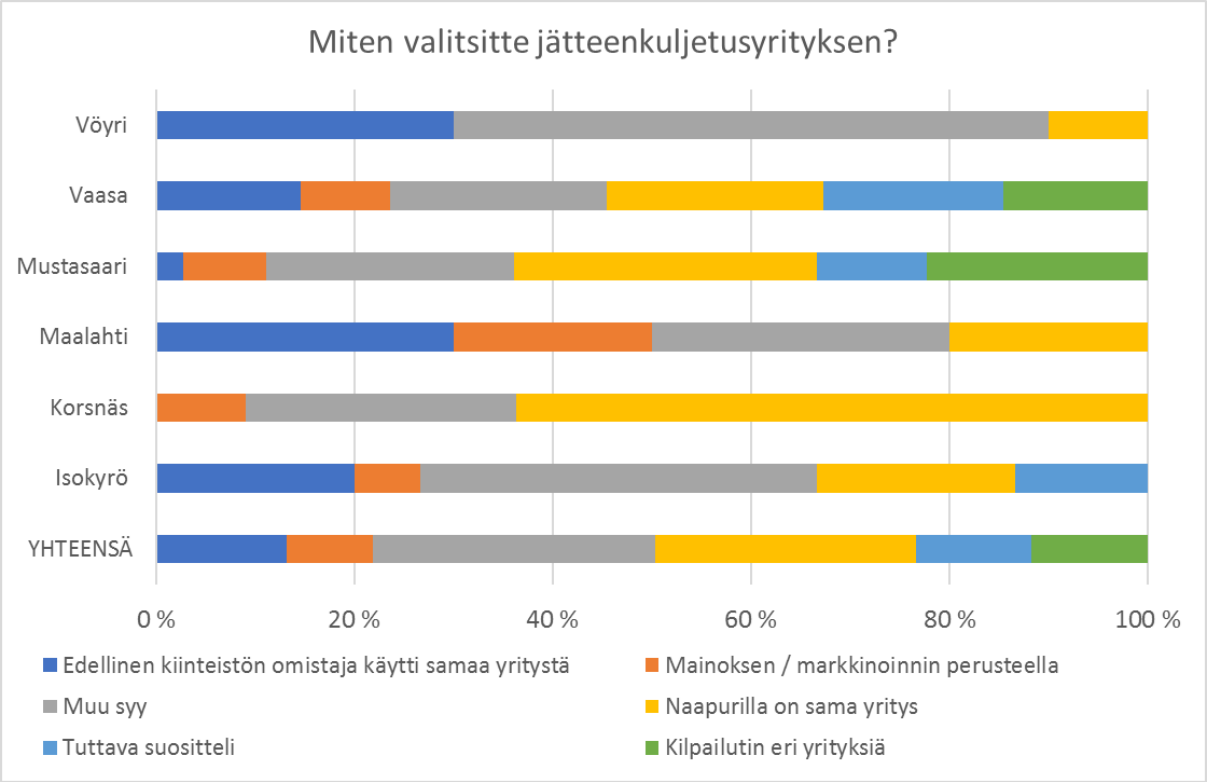

Kuva 5-6. Miten valitsitte jätteenkuljetusyrityksen?

Kyselyn vastausten perusteella jätteenkuljetusyrityksen valintaan vaikuttavat useat tekijät ja syyt vaihtelivat eri vastaajien välillä. Yleisin syy jätteenkuljetusyrityksen valintaan oli se, että naapurilla on sama yritys (26 %). Muut syyt yrityksen valintaan olivat: edellisen kiinteistön omistaja käytti samaa yritystä (13 %), tuttava suositteli (12 %), kilpailutti eri yrityksiä (12 %), mainoksen / markkinoinnin perusteella (9 %), ja muu syy (28 %). Muita syitä jätteenkuljetusyrityksen valintaan olivat mm. yhteistyökumppani, taloyhtiö käytti samaa, yrittäjä on vanha naapuri, nykyinen yritys osti edellisen liiketoiminnan, paikallisuus, tunnettu yritys, suora yhteyden otto yrityksestä, halvin hinta, sattuma, yhdistyssopimus ja hyvä aikaisempi kokemus.

Vastaajista noin 14 % on kilpailuttanut tai vaihtanut jätteenkuljetusyritystä viimeisen 5 vuoden aikana. Poikkeuksena Vöyrin ja Maalahden vastaajat, jotka eivät olleet vaihtaneet tai kilpailuttaneet jätteenkuljetustaan viimeisen 5 vuoden aikana. Yleisin syy kilpailuttamiseen oli hintatason tarkistaminen / halvemman hinnan tavoittelu, joka oli syynä 64 %:lla vastaajista, jotka olivat kilpailuttaneet jätteidenkuljetuksen viimeisen 5 vuoden aikana. Muita syitä kilpailuttamiseen olivat jätteenkuljetusten laatu (32 %) sekä edellisen yrityksen toiminnan lopettaminen (4 %).

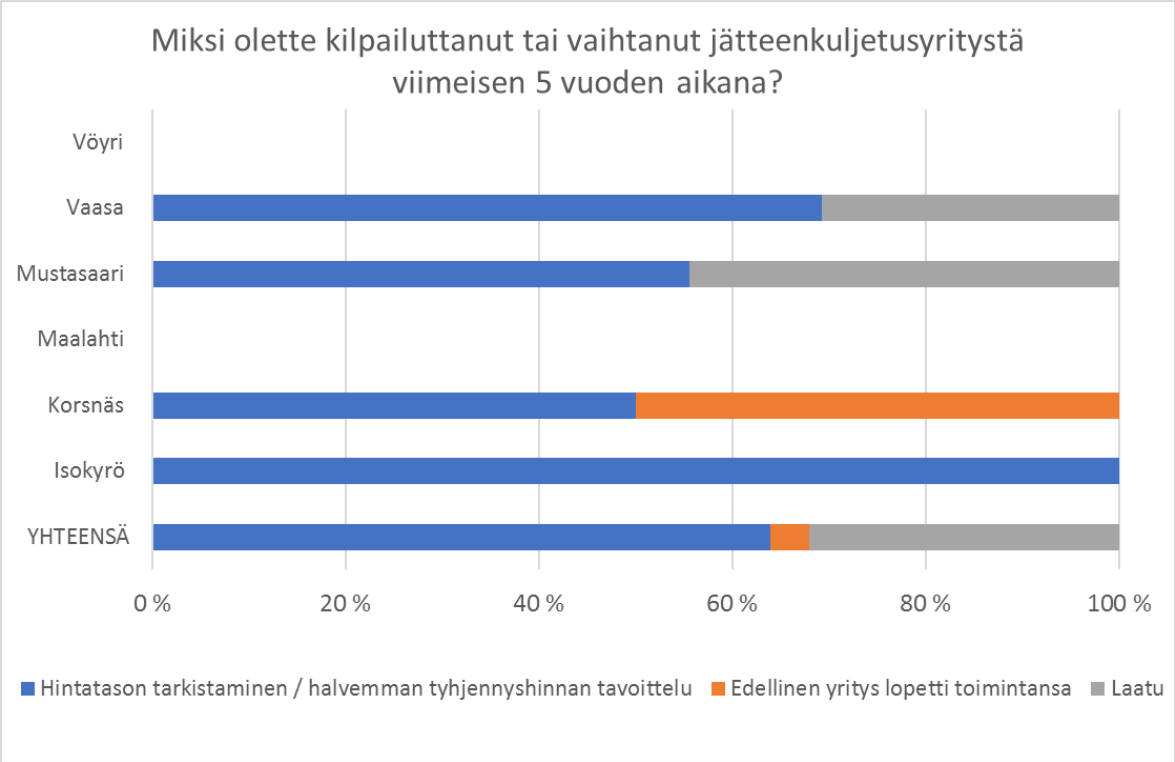

Kuva 5-7. Miksi olette kilpailuttanut tai vaihtanut jätteenkuljetusyritystä viimeisen 5 vuoden aikana?

Kilpailuttamisen jälkeen uuden sopimuksen valintakriteereinä ovat olleet 33 % vastaajista hinta ja 67 %:lla erilaiset laatukriteerit. Laatua kuvaavina valintakriteereinä ovat olleet: sopivat tyhjennysvälit (21 % kaikista kriteereistä), hyvä maine (13 % kaikista kriteereistä), hyvä asiakaspalvelu (23 % kaikista kriteereistä) sekä laadukas kalusto (10 % kaikista kriteereistä).

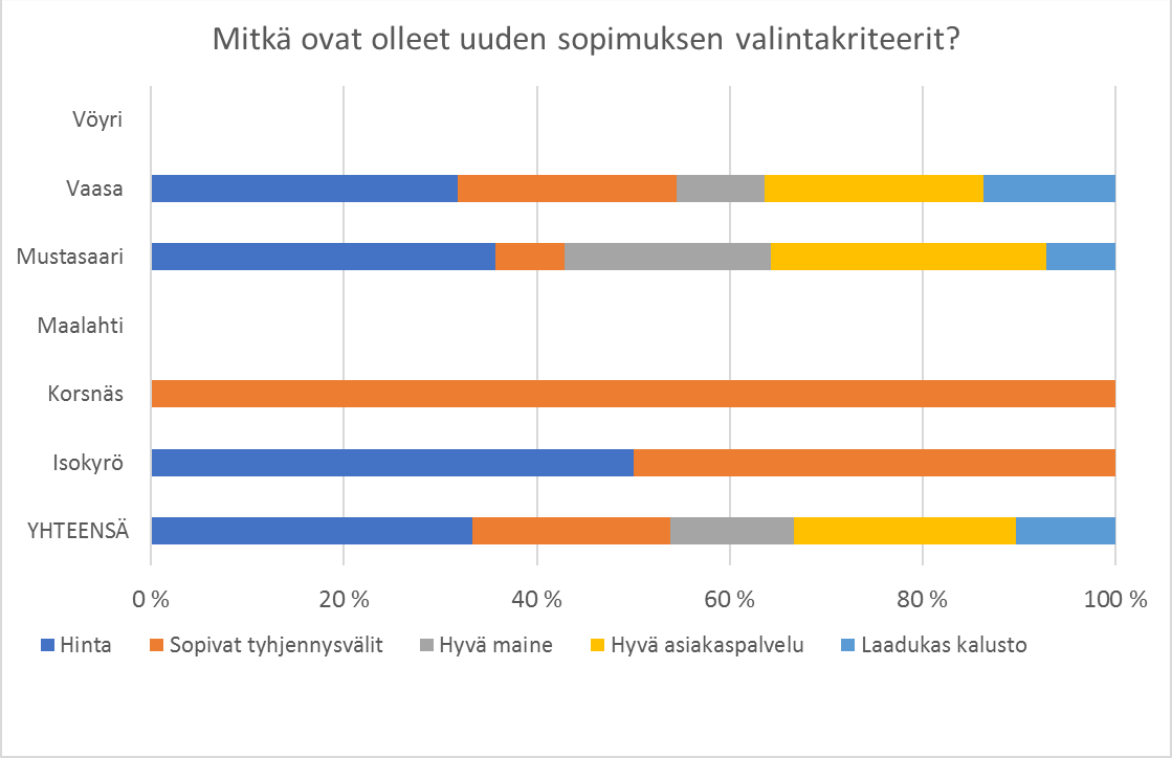

Kuva 5-8. Jos olet kilpailuttanut jätteenkuljetuksen viimeisen 5 vuoden aikana, mitkä ovat olleet uuden sopimuksen valintakriteerit?

Asukastyytyväisyyskyselyn vastausten mukaan yleisin yksittäinen tyhjennysväli oli 2 viikkoa kaikkien kuntien alueilla (64 % vastaajista). Vastaajista 0,8 % eivät tienneet, mikä tyhjennysväli heillä on, 1,5 % oli 6 viikon tyhjennysväli ja 2,3 % oli 8 viikon tyhjennysväli. Asukastyytyväisyyskyselyn avulla saadut vastaukset tyhjennysväleistä olivat saman suuntaisia kuin aikaisemmin Rambollin tekemän selvityksen yhteydessä saadussa aineistossa.

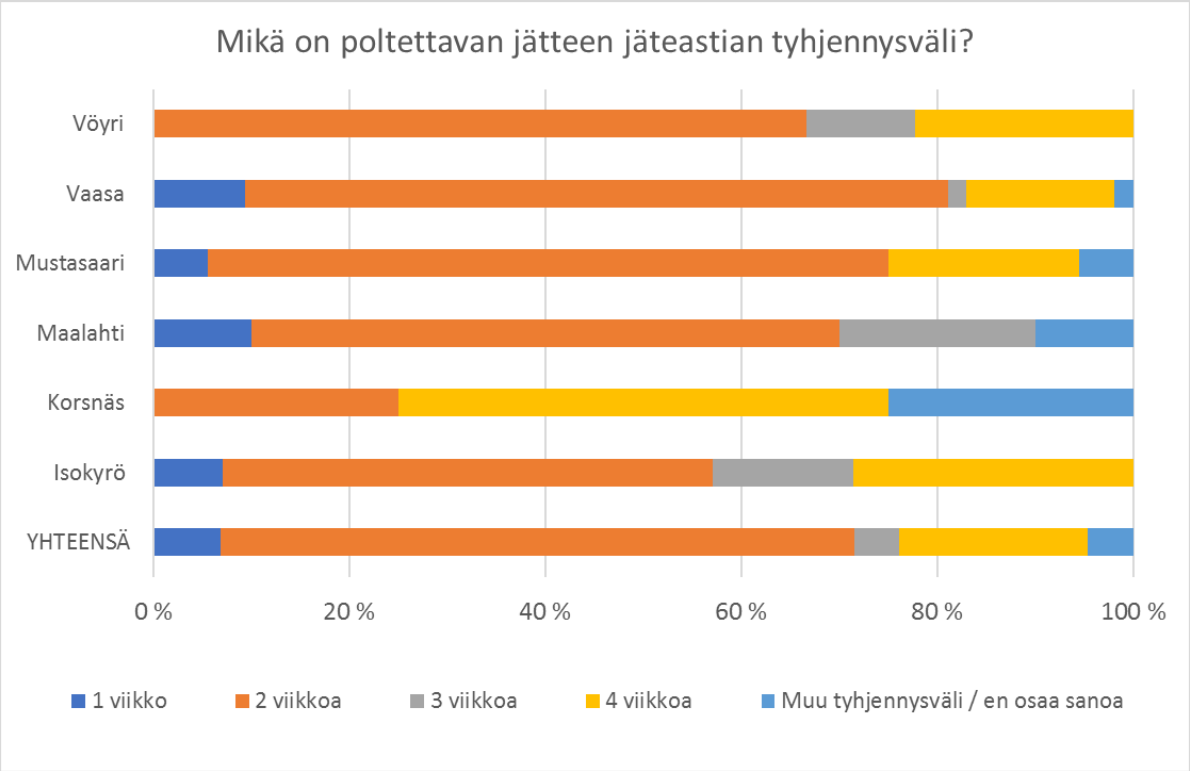

Kuva 5-9. Mikä on poltettavan jätteen jäteastian tyhjennysväli?

Saatujen vastausten mukaan poltettavan jätteen jäteastian koko vaihtelee kiinteistöittäin, mutta kaikilla alueilla yleisin käytössä oleva astia koko on 240 litran jäteastia (69 % osuus koko tarkastelualueella). Muiden jäteastioiden osuudet ovat: 120 – 140 litran astia 15 %:lla vastaajista, 360 litran astia 4 % vastaajista, 600 – 660 litran astia 4 % vastaajista, monilokeroastia 5 % vastaajista sekä 3 % vastaajista ilmoitti, etteivät tiedä jäteastiansa kokoa tai se on muuten poikkeava esitetyistä vaihtoehdoista. Saadut tulokset ovat hyvin samansuuntaiset kuin aiemmassa Rambollin tekemässä selvityksessä ja noudattavat vastaavaa jakaumaa. Kyselyn avulla saatujen vastausten mukaan 73 % kiinteistöistä on käytössään poltettavalle jätteelle 240 tai 600-660 litran jäteastia. Ramboll Finlandin aiemmin tekemän selvityksen mukaan vuonna 2015 alueen 26 617 poltettavan jätteen astiasta 79,8 % olivat joko 240 tai 600–660 litran jäteastioita.

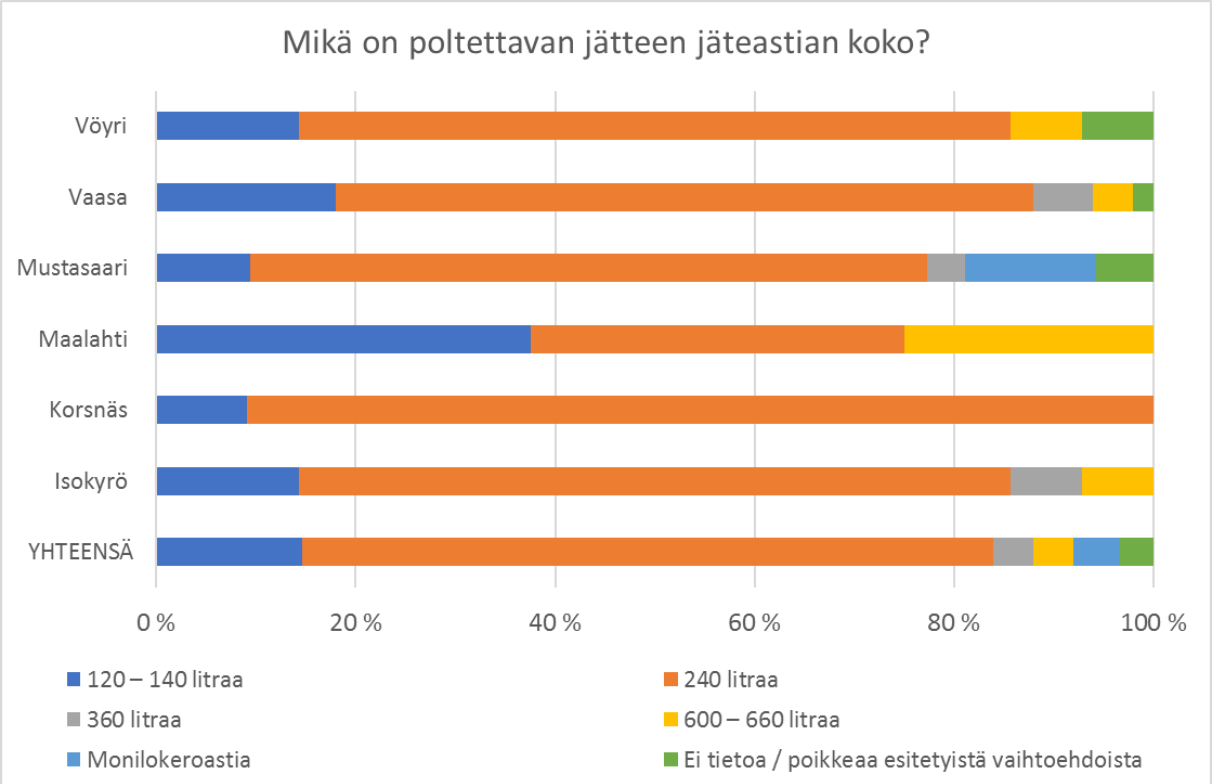

Kuva 5-10. Mikä on poltettavan jätteen jäteastianne astiakoko?

Asukastyytyväisyyskyselyn perusteella laskutusjakso vaihtelee 1 kuukauden ja yli 12 kuukauden välillä. Yleisimmät laskutusjaksot ovat koko tarkastelualue huomioituna 2 kk ja 3-4 kk (yhteensä 79 %). Tarkastelemalla käytössä olevia laskutusjaksoja, nähdään että nykyisessä kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetusjärjestelmässä palveluita tarjotaan joustavasti ja laskutusvälit voidaan sovittaa asiakkaiden tarpeiden mukaan.

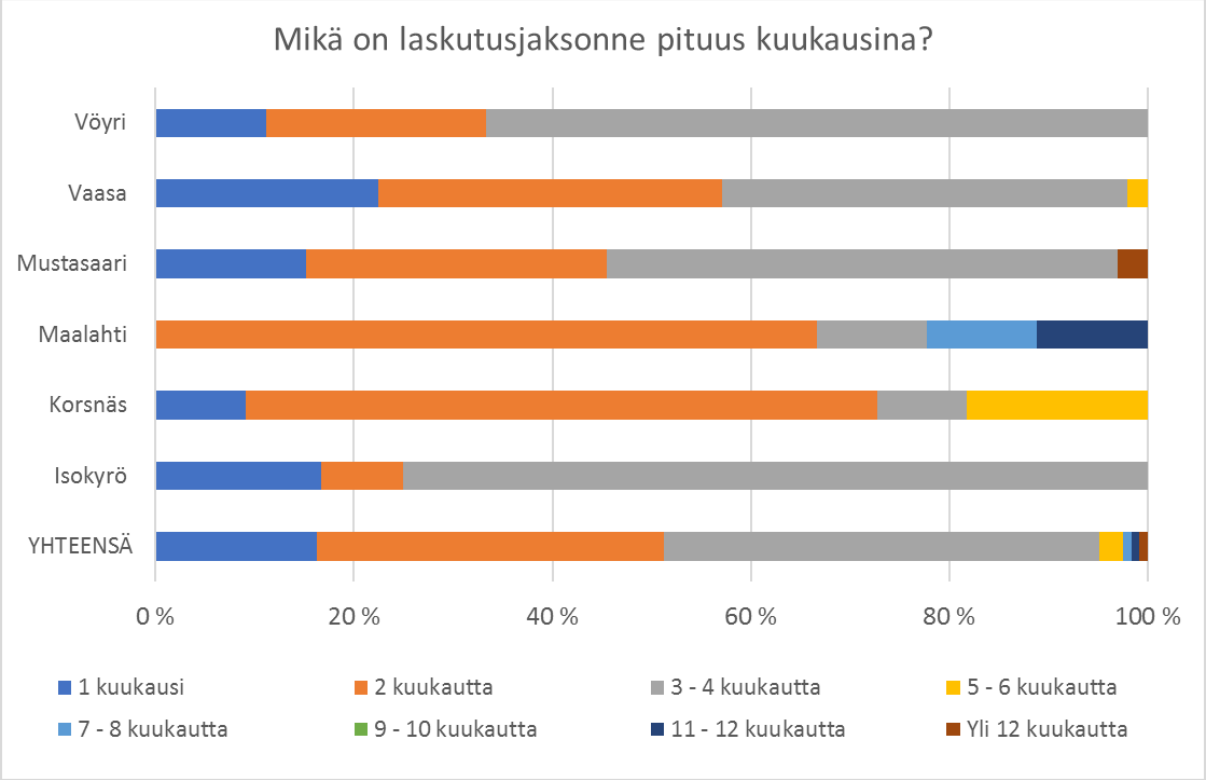

Kuva 5-11. Laskutusjakson pituus kuukausina?

Asukastyytyväisyyskyselyssä pyydettiin vastaajia myös arvioimaan, ovatko he kokeneet saaneensa jätteentyhjennys- ja kuljetuspalveluita helposti. **Kukaan vastaajista ei kokenut, ettei palveluita olisi helposti saatavilla.**

Asukastyytyväisyyskyselyn vastauksissa esitettiin lisäksi 113 vapaamuotoista kommenttia jätteenkuljetusjärjestelmästä. **Vapaamuotoisissa kommenteissa nousi selkeästi esille, että nykyiseen järjestelmään ollaan tyytyväisiä sekä sen koetaan toimivan hyvin.** Lisäksi useassa vastauksessa tuotiin esiin halukkuus eri jätelajien lajitteluun, erityisesti muovi- ja biojätteen. Muut vapaamuotoiset kommentit jätteenkuljetusjärjestelmästä liittyivät seuraaviin aiheisiin: *halukkuus hankkia kuljetuspalvelut paikallisilta yrityksiltä; eri jätejakeiden lajittelun kustannukset omakotitaloasukkaille ovat nykyisin korkeat; jäteastioiden koon optimoinnin tarve; laskutuksessa esiintyneet epäselvyydet; hyvin toiminut ennakointi tyhjennyksissä; eko-bussin poistuminen ja sen seurauksena ongelmajätteiden sekä elektroniikkajätteiden toimittamisen vaikeus asianmukaiseen käsittelyyn; halu säilyttää nykyinen jätteenkuljetusjärjestelmä; asukkaiden mahdollisuus kilpailuttaa ja valita itse jätteenkuljetusyritys; valinnanvapaus ja sen tärkeys; jäteauto käy hyvään aikaan päivästä suorittamassa tyhjennykset; joustava palvelu ja sopeutuvat tyhjennysvälit (myös alle viikko); monilokeroastiat ovat hyvät, mutta poltettavan osuus astiasta jää pieneksi; monilokeroastioiden hinta ei ole kilpailukykyinen; taloyhtiöissä jätekatoksen siisteys ei aina ole riittävä; tyhjennysvälien sovittaminen jätemäärään; lintuja on päässyt välillä käsiksi roskiin; naapurustossa kulkevat eri jätteenkuljetusyritykset; jäteastioiden pesutarve; vapaa-ajanasunnon ja vakituisen asunnon jätehuollon yhdistämisen mahdollisuus; hinta; paikallisten pienyritysten kilpailumahdollisuudet kuljetusmarkkinoilla sekä nykyisen järjestelmän positiivisuus; käytettävä kalusto ja toive sähköautoista; e-laskutus; kotitalouksien jätehuolto on kunnossa, mutta huomiota tulisi kiinnittää pienyrityksiin*.

Asiakkaat ovat tyytyväisä nykyiseen kiinteistön haltijan järjestämään jätteiden kuljetusjärjestelmään. Vaikka vastausprosentti oli hieman alhainen, vastaukset olivat samansuuntaiset kuin aiemmassa kyselyssä.

6. OSA-ALUEET 5-19

6.1 JÄTTEIDEN KULJETUSPALVELUJEN TARJONTA ALUEELLISESTI

Jätehuoltoviranomainen lähetti liitteessä 1 olevan kyselyn jätteenkuljetusyrityksille, jossa tiedusteltiin alueelliseen tarjontaan liittyen:

- *Kysymys 1: Missä kunnissa tai alueilla yrityksenne tarjoaa kiinteän jätteen kuljetuspalveluita? Esittäkää kattavasti alue, jolla tarjoatte palveluitanne ja mikäli kunnassa/alueella on osia, joilla yrityksenne ei tarjoa palveluitaan.*
- *Kysymys 2: Mikäli on alueita, joilla yrityksenne ei tarjoa palveluita, mistä tämä johtuu?*
- *Kysymys 3: Tarjotaanko palveluita tasapuolisesti niillä alueilla, joilla yrityksenne toimii? Kuvailkaa.*
- *Kysymys 4: Esittäkää alueet, joilla yrityksenne tosiasiallisesti hoitaa jätteenkuljetuspalvelut tällä hetkellä.*
- *Kysymys 5: Montako kiinteistöä on liitetty yritysenne palveluihin kyseisessä kunnassa/kyseisellä alueella?*
- *Kysymys 6: Montako tyhjennyspistettä (ei yritystä) yrityksellänne on kyseisessä kunnassa/kyseisellä alueella.*

Vastausten perustella jätteiden kuljetuspalveluita tarjotaan yhtäläisin ehdoin. Hinnoitteluun vaikuttaa kuljetusetäisyys ja astioiden määrä keräilyalueella. Kuljetuspalveluita tarjotaan kaikissa Vaasan seudun jätelautakunnan toimialueen kunnissa kaikilla alueilla, jonne on tieyhteys pakkaavalle jäteautolle. Tyhjennyspisteet ja tyhjennyskerrat on raportoitu jätehuoltoviranomaiselle. Sellaisia alueita, missä jätehuoltopalveluita ei tarjota ei ole. Palveluita tarjotaan pyydettäessä ja noudattaen jätelain ja jätelautakunnan määräämien sääntöjen puitteissa, esim. noutorytmit ja pakolliset keräysjakeet.

Tyhjennyspisteet on esitetty edellä kuvassa 5-2. Tarkastelemalla näitä kuljetusyrittäjien tämänhetkisiä tyhjennyspisteiden sijainteja (kuva 5-1), tyhjennyspisteiden määrää, Tilastokeskuksen rakennustietokantoja, kuljetusyrittäjille tehtyjä kyselyitä ja haastatteluita sekä tämänhetkisiä jätehuoltomääräyksiä voidaan todeta jätteenkuljetuspalveluiden olevan saatavilla kaikilla kuntien eri alueilla. Vaasan seudun jätelautakunnan alueella voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaan vapaa-ajan kiinteistöjen haltijat voivat: 1) käyttää yhteistä astiaa naapurin kanssa; 2) käyttää esim. mökkiyhdistyksen, pienvenesataman tai tiekunnan ylläpitämiä yhtiöjäteastioita; 3) käyttää muita poltettavan jätteen vastaanottopaikkoja, josta on maksettu käsittelymaksu; 4) viedä jätteet vakituiselle asunnolle.

Taulukosta 5-1 nähdään lisäksi, että jätteiden keräys- ja kuljetuspalveluita tarjotaan vähintäänkin 3 eri kuljetusyrityksen toimesta koko tarkastelualueella. **Tämän perusteella voidaan todeta, että Jätelain 35 §:n 2 momentin mukainen kattavuusvaatimus täyttyy.**

Lisäksi Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen toimittaman aineiston mukaan alueella on useita laillistettuja kiinteän jätteenkuljetuksen toimijoita, jotka toimivat niin alueellisesti kuin valtakunnallisestikin. Myös tämän perusteella voidaan todeta Jätelain 35 §:n 2 momentin mukaisen kattavuusvaatimuksen täyttyvän.

Jätteiden keräily ja kuljetus kattaa alueellisesti koko jätelautakunnan alueen.

6.2 KULJETUSYRITYSTEN TOIMINTAEDELLYTYKSET

Viranomainen pyysi jätteenkuljetusyrityksiltä vastauksia seuraaviin kysymyksiin, liittyen heidän toimintaedellytyksiin:

- *Kysymys 22: Miten toiminnan kunnallistaminen, jolloin kuljetukset hankitaan keskitetysti, vaikuttaisi yrityksenne toimintaan?*
- *Kysymys 23: Onko yrityksellänne edellytyksiä osallistua hankintaan ja millä edellytyksin?*
- *Kysymys 24: Onko mahdollista, että yrityksenne jatkaisi toimintaansa, vaikka se tällaisessa tilanteessa ei voittaisi hankintaa jollakin niistä seudun alueilla, jolla lautakunta tekee hankintoja.*
- *Kysymys 25: Verratkaa yrityksenne toimintaedellytyksiä kiinteistön omistajan järjestämänä jätteen kuljetuksena kunnan järjestämään kuljetuksien hankintaan.*

Kuljetusyrittäjien vastausten perusteella todennäköisesti vain suurimpien toiminta jatkuisi alueella, mutta niidenkin toiminta supistuisi huomattavasti, jos jätteenkuljetusjärjestelmä muuttuisi kunnan järjestämäksi kuljetukseksi. Muilla erityisesti pienemmillä yrityksillä toiminta loppuisi kokonaan. Kaikki yritykset irtisanoisivat henkilöstöä sen mukaisesti, miten markkinatilanne kuntaurakoiden kilpailuttamisen jälkeen muuttuisi. Ne paikalliset yritykset, jotka eivät saisi kuntaurakoita joutuisivat luopumaan niin kalustosta kuin henkilökunnastakin.

Nykyinen kiinteistön haltijan kuljetusjärjestelmä on yrittäjien mukaan mahdollistanut kaikille asiakkaille laajan, asiakkaiden tarpeista lähtevän palvelutarjonnan jäte-huoltomääräysten sallimissa rajoissa. Mahdollisen kunnallistamisen suurimpina häviäjinä yrittäjien näkemysten mukaan olisivat pienet paikalliset yritykset, joilla ei ole paljon yritysasiakkaita, näiden vaatimia palveluja ja infraa. Yrittäjien mukaan kiinteistön haltijan kuljetusjärjestelmässä yritys voi toimia luottaen tulevaisuuteen, kehittämällä jätteenkuljetusjärjestelmää, sekä ylläpitää ajantasainen kalustoa tarjoamalla yksilöityjä ja parempia palveluita asiakkailleen.

Esimerkiksi: Ikääntyneiltä asiakkailta noudetaan jätteet kiinteistön sisältä asti ilman eriveloitusta. Asiakkaille tarjotaan henkilökohtaista jäteneuvontaa ja lajitteluun opastusta tehdään asiakkaan luona. Mikäli jäteastian tyhjennys on estynyt syistä kuten: Tietyö, liukkaus, astiat siirretty tuntemattomaan paikkaan tai muista poikkeamista. On ajoreittien hallinta kuljetusliikkeillä joustavaa ja korjaavan noudon järjestäminen nopeaa.

Kuljetusjärjestelmän muutos heikentäisi erityisesti pienten paikallisten yritysten toimintamahdollisuuksia.

6.3 JÄTTEENKÄSITTELYN KEHITYS

Viranomainen pyysi jätteenkuljetusyrityksiltä vastauksia seuraaviin kysymyksiin, liittyen jätteenkäsittelyn kehitykseen:

Jätelautakunta laatii parhaillaan seudun kunnille jätestrategian vuoteen 2023 saakka. Jätteenkuljetusyritykset ovatkin kiitettävästi myötävaikuttaneet nyt lausunnolla olevan esityksen laadintaan. Olennaista jätehuollon tarkoituksenmukaiselle kehitykselle tulevaisuudessa on, että viranomaisilla ja muilla toimijoilla on yhteinen näkemys siitä miten toimintaa tulisi kehittää.

- *Kysymys 26: Miten yrityksenne tulee osoittamaan halua ja valmiutta kehittää jätehuoltoa yhteisymmärryksessä alueella niiltä osin, jotka koskevat yrityksenne toimintakenttää sekä miten sitoudutte yhteisesti asetettuihin tavoitteisiin?*
- *Kysymys 27: Esittäkää konkreettisia esimerkkejä siitä, miten ja mitä yrityksenne on tehnyt jätehuollon kehittämiseksi Vaasan seudulla viiden viimeisen vuoden aikana.*
- *Kysymys 28: Antakaa konkreettisia esimerkkejä, miten yrityksenne on osoittanut yhteistyöhenkeä mitä tulee viranomaisiin, jäteyhtiöön sekä muihin toimijoihin viiden viimeisen vuoden aikana.*

Kuljetusyritykset nostivat esille, miten jätehuollon kehitys tulee jatkossa menemään nopealla tahdilla kohti kiertotaloutta. Kiertotalous tulee muuttamaan nyt vallinneita käsityksiä ja toimintatapoja jätehuollon saralla. Yritykset tulevat kehittämään toimintaansa koko ajan valmiina vastaamaan kiertotalouden tuomiin haasteisiin. Esimerkiksi Vaasan alueella on otettu käyttöön 4-lokerokeräys, joka mahdollistaa useamman eri jätejakeen erilliskeräyksen samalla tyhjennyskerralla. Biojätteen keräilyä on lisätty ja tehostettu myös tiiviissä yhteistyössä kuljetusyritysten ja Stormossenin kanssa.

Yritykset katsovat, että heidän toiminta on avointa ja ne ovat aina valmiita kehittämään yhteistyötä sekä viranomaisten että muiden alalla toimijoiden kanssa lainsäädännön sallimissa rajoissa. Kunnan vastuulle kuuluvan jätehuollon osalta kunta kehittämisvastuu on kunnalla. Muutama yritys kehittää toimintaansa, logistiikkaansa ja palveluitaan koko ajan hyödyntämällä digitalisaation tuomia mahdollisuuksia. Yritykset uusivat kalustoaan säännöllisesti, kohti vähäpäästöisempiä ajoneuvoja. Nämä toiminnat ovat osaltaan tukemassa kunnan vastuulle kuuluvan jätehuollon vastuullista toteuttamista.

Jätelautakunta laatii parhaillaan seudun kunnille jätestrategian vuoteen 2023 saakka. Jätteenkuljetusyritykset ovatkin kiitettävästi myötävaikuttaneet nyt lausunnolla olevan esityksen laadintaan. Olennaista jätehuollon tarkoituksenmukaiselle kehitykselle tulevaisuudessa on, että viranomaisilla ja muilla toimijoilla on yhteinen näkemys siitä miten toimintaa tulisi kehittää.

Vastauksissa tuotiin esille myös muita konkreettisia esimerkkejä, joita oli mm.

- Keräilyn, kuljetuksen ja käsittelyn kehittäminen mm. muutamalla yrityksellä käytössä ja kehitteille monilokeroautot.
- Yhteistyö jätelautakunnan kanssa raportointityökalussa ja sen kehittämisessä,
- Yhteiset kehityspalaverit sekä jätelautakunnan että jäteyhtiön kanssa,
- Päivittäinen yhteydenpito jäteyhtiön kanssa liittyen laatuun, lajitteluun, työturvallisuuteen, keräilyvälineisiin
- Noutorytmien seuranta keräilykohteissa ja niiden raportointi
- Yritykset olleet kierrätyksen edelläkävijöitä; Vuonna 1978 olemme ensimmäisenä yrityksenä aloittaneet kiinteistökohtaisen keräyspaperin talteenoton ja vuonna 1980 aloitimme pahvinkeräyksen. 1990-luvun alussa aloitettiin kiinteistökohtainen lasin keräys ja heti sen jälkeen metallin keräys.
- Olemme pyrkineet kehittämään jätehuoltoa hankkimalla lisää käytettyjä lokeroautoja alueille, joille ne sopivat kahden jakeen keräilyyn.
- Kehitys vähäpäästöisempien ajoneuvojen hankinta esim. kaasuautot
- Kuljetuspuolella olemme tarjonneet punnitusperusteisen jätehuollon vuodesta 1996. Kuljetusvälineissä on tunnistusjärjestelmä, jolla virhenoutojen mahdollisuus on eliminoitu.
- Ajoneuvot ovat monilokeroisia. Ensimmäinen 3-lokeroinen pakkaaja otettiin käyttöön vuoden 2000 alussa. Yritys pystyy keräämään sekä, yhdyskunta- ja hyödynnettävät jätteet samalla noudolla.
- Ajoreitit on suunniteltu työtehokkuuden ja asiakkaiden tarpeiden mukaan.
- Alueen yritysjätteistä valtaosa menee kierrätykseen, ei polttoon.
- Ympäristöalalla toimivana yrityksenä, raportoimme eri viranomaistahoille neljännes vuosittain, vuosittain, sekä pyydettäessä (Ely-keskus, jätelautakunta, kunnat, aluehallintovirasto). Myös yrityksille ja yksityisille asiakkaille tehdään jäteraportteja.
- Olemme jakaneet tietoa, painoperusteisesta kuljetusjärjestelmästä ja uusista jätteenkäsittelyjärjestelmistä viranomaistahojen kanssa.
- Yritys on mukana useissa jätehuoltoa kehittävissä kärkihankkeissa ja tutkimus projekteissa, jotka toimivat ympäristöministeriön alaisuudessa.

Jätteen kuljetusyritykset ovat aktiivisetsi olleet ennen ja nyt jätehuollon kehittämisessä. Yritykset ovat valmiita aktiiviseen kehitystoimintaan jatkossakin.

6.4 VAIKUTUKSET ALUETALOUTEEN

Viranomainen pyysi jätteenkuljetusyrityksiltä vastauksia seuraaviin kysymyksiin, liittyen toiminnan laajuuteen ja aluetalouteen:

- *Kysymys 20: Montako työpaikkaa yrityksellänne on kokonaisuudessaan kiinteän jätteen kuljetuksen piirissä?*
- *Kysymys 21: Kuinka suuri on yrityksenne kiinteän jätteen kuljetusten vuosivaihto kokonaisuudessaan?*

Viranomaisen lähettämään kyselyyn saatujen vastausten mukaan alueen jätteenkuljetusyritykset työllistävät suoraan yhteensä 62 työntekijää ja välillisesti 35 henkilöä. Kaikki yritykset eivät vastanneet kysymykseen kiinteiden jätteiden kuljetusten vuosivaihdosta kokonaisuudessaan. Saatujen vastausten yhteenlaskettu liikevaihto oli noin 2,3 miljoonaa euroa, jonka lisäksi Lassila & Tikanoja Oyj ilmoitti sen kokonaisliikevaihdon olleen vuonna 2017 noin 712,1 miljoonaa euroa, josta ympäristöliiketoiminnan osuus oli 36,8 %. Yritys on kuitenkin julkinen osakeyhtiö, joten se joutuu noudattamaan arvopaperimarkkinalakia ja tarkempia liikevaihtotietoja ei voitu ilmoittaa.

Tilastokeskuksen tuoreimman aineiston mukaan Vaasan seutukunnassa (Korsnäs, Maalahti, Mustasaari, Vaasa ja Vöyri) tavanomaisen jätteen keruun liikevaihto oli vuonna 2016 noin 6 miljoonaa euroa ja liikevaihto työntekijää kohden oli 125 000 €. Tämän perusteella arvioituna nykyisen suorien työntekijämäärien suhteen arvioituna tavanomaisen jätteiden keruun liiketoiminnan suuruus on noin 8 miljoonaa euroa. Näiden lisäksi syntyy kerrannaisvaikutuksia aluetalouteen, joita ei ole kuitenkaan arvioitu erikseen.

Jätteen kuljetusyritysten suorat aluetaloudelliset vaikutukset ovat noin 8 miljoonaa euroa vuodessa. Jos pienet paikalliset yritykset poistuvat markkinoiden muuttuessa verot maksetaan alueen ulkopuolelle.

6.5 KIINTEISTÖJEN MÄÄRÄT

Tilastokeskuksen aineiston mukaan Vaasan, Mustasaaren, Vöyrin, Maalahden, Isonkyrön ja Korsnäsin alueella on 26 600 asuinrakennusta. Muita rakennuksia on 5 721 ja ei vakituisessa asuinkäytössä olevia vapaa-ajan asuntoja 11 212. Tilastokeskuksen asuinrakennustilastot eivät suoraan kerro, kuinka monta järjestetyn jätteenkuljetuksen piiriin kuuluvaa asuinkiinteistöä Vaasan seudun jätelautakunnan alueella on, sillä yhdellä kiinteistöllä, joka on velvollinen liittymään järjestettyyn jätehuoltoon, voi olla useampi kuin yksi rakennus (mm. kerrostalot ja rivitalot).

Jätehuoltoviranomaisen toimittaman aineiston mukaan vakituisten asuntojen kiinteistömäärät kunnittain ovat:

- Mustasaari 5998 kpl
- Vaasa 10 593 kpl
- Korsnäs 804 kpl
- Maalahti 2057 kpl
- Vöyri 2397 kpl
- Isokyrö 1750 kpl

Jolloin tarkastelualueella on yhteensä 23 599 kiinteistöä, joissa asuu vähintään 1 henkilö.

6.6 JÄTTEIDEN VASTAANOTTOPAIKAT

Stormossenin käsittelylaitoksella (Stormossenintie 56, Koivulahti) otetaan vastaan poltettavaa jätettä ja biojätettä sekä hyötyjätteitä. Tuottajavastuun alaiset jätejakeet tulee toimittaa Rinki Oy:n tuottajavastuupisteille. Lisäksi Vaasan seudun jätelautakunnan alueella on 13 hyötykäyttöasemaa, jotka sijaitsevat osoitteissa:

- Isokyrö, Tolkintie 15
- Korsnäs, Degermoss skogsväg 166
- Särkimo, Tosplotin ja Kättalotvägenin välissä
- Maalahti, Majors skogsväg 327
- Vikby, Ilveksenpolku 5
- Maksamaa, Maksamaantie
- Oravainen, Teollisuustie 8
- Vaasa, Sammonkatu,
- Vaasa, Strömberginkatu
- Raippaluoto, Venetie
- Vähäkyrö, Kopentie 10
- Sulva, Sulvantie 601
- Vöyri, Kaurajärvetie 30

6.7 JÄTEMÄÄRÄT

Viranomainen pyysi jätteenkuljetusyrityksiltä vastauksia seuraaviin kysymyksiin, liittyen toiminnan jätemääriin:

- *Kysymys 7: Kuinka suuria jätemääriä yrityksenne kuljettaa kyseisessä kunnassa/kyseisellä alueella? Jätemäärässä tapahtuneet muutokset kolmen viimeisen vuoden aikana.*

Jätemäärät selvitettiin myös Stormossenilta suoraan kuljetusyrityksittäin, jolloin jätemäärätiedot saatiin sekä kuljetusyrityksiltä sekä jätelaitokselta. Kiinteät jätemäärät on esitetty alla olevassa taulukossa 6-1. Yksittäisten yritysten tietoja ei ilmoiteta, mutta yritykset on numeroitu 1-10.

Taulukko 6-1. Jätemäärät Vaasan seudun jätelautakunnan alueella Vuonna 2017.

Yritys	Biojäte	Poltettava jäte	Rakennusjäte	Muut jätteet
Yritys 1	61	1 166	73	51
Yritys 2	878	5 705	887	46
Yritys 3	35	389	117	14
Yritys 4	45	408	19	0
Yritys 5	1 743	7 050	1 246	1 688
Yritys 6	0	431	37	0
Yritys 7	83	813	45	20
Yritys 8	43	996	21	0
Yritys 9	1 433	5 769	1751	512
Yritys 10	11	1 090	4	0
YHTEENSÄ	**4 331**	**23 817**	**4 199**	**2 331**

Yritysten vastauksissa tuotiin esille, että viimeisen 3 vuoden aikana on tapahtunut jonkin verran muutoksia jätemäärissä. Vastausten mukaan kunnan vastuulle kuuluvat jätteet toimitetaan kunnan osoittamaan käsittelypaikkaan, joka jätelautakunnan alueella on Stormossen. Tuottajanvastuulle kuuluvat pakkausjätteet on kuitenkin toimitettu tuottajan osoittamaan vastaanottopaikkaan, joita jätelautakunnan alueella on mm. Lassila & Tikanojan toimipaikka Ahmantie 6, 65520 Mustasaari. Kyseinen vastaanottopaikka on myös Ringin virallinen vastaanottopaikka.

Vastauksissa tuotiin myös esille, että yritykset toimittavat asumisesta syntyvää hyvälaatuista biojätettä Stormossenille ja tästä syystä myös poltettavan jätteen laatu on parantunut viimeisen 3 vuoden aikana loistavasti. Stormossenin tekemän laadun tarkkailun myötä yritykset ovat saaneet hyvää palautetta. Yritykset tekevät koko ajan työtä, jolla parannataan lajittelua kuntayhtiön toiveiden mukaisesti koskien kaikkia asumismuotoja ja keräilyä.

Osassa vastauksissa tuotiin myös esille siirtyminen ”yhden” astian järjestelmään, joka on osalla asukkaista lisännyt hyötykäyttöön soveltuvan materiaalin määrä poltettavassa jätteessä (mm. paperi, lasi, metalli, kartonki jne).

Jätteet kerätään 10 eri kuljetusyrityksen toimesta ja niitä kertyy yhteensä noin 36 500 tonnia vuodessa.

6.8 LAUTAKUNNAN REKISTERI

Vaasan seudun jätelautakunnan tietojen perusteella vuonna 2015 alueella oli noin 3800 kiinteistöä, jotka eivät olleet liittyneitä järjestettyyn jätteenkuljetukseen. Vuoden 2015 jälkeen jätelautakunta on lähettänyt kaksi liittymiskirjettä kiinteistöille, jotka ovat jätteenkuljetusjärjestelmän ulkopuolella. Ensimmäinen kirje lähetettiin 05/2017 ja toinen kirje 01/2018. Toukokuussa 2018 on enää noin 1565 kiinteistöä kuljetusjärjestelmän ulkopuolella.

Syksyllä 2018 viranomainen tietää enemmän vielä enemmän liittymistilanteesta sen jälkeen, kun tuoreimmat kuljetusraportit on syötetty rekisteriin ja käyty järjestelmällisesti läpi. Jos kiinteistönhaltija tähän mennessä on saanut kaksi kirjettä, ja on vielä järjestelmän ulkopuolella syksyllä 2018, asia siirretään kunnan ympäristöviranomaisille pakkotoimeenpiteitä varten. On sovittu alueen ympäristöviranomaisten kanssa, että jätelautakunta lähettää aina kaksi kirjettä ennen kuin asia siirretään heille.

V. 2015 jälkeen tilanne on mennyt parempaan suuntaan, noin 60 % (silloin n. 3800 kiinteistöä, nyt n. 1565 kiinteistöä) ”ei liittyneistä” kiinteistöistä ovat nyt liittyneet kiinteistö järjestettyyn jätteenkuljetukseen ja kokonaisuudessaan (tilanne 05/2018) liittymisaste on 93,4 %, kun huomioidaan kaikki kiinteistöt, joissa on asukkaita kirjoilla.

Kuljetusjärjestelmän ulkopuolella olevia kiinteistöjä on kaikissa kunnissa seuraavasti: Korsnäs 120 kiinteistöä, Mustasaari 531 kiinteistöä, Vaasa 536 kiinteistöä, Maalahti 297 kiinteistöä, Isokyrö 195 kiinteistöä, Vöyri 206 kiinteistöä. Nämä sijaitsevat taajama-alueilla, taajama-alueiden läheisyydessä, haja-asutus alueilla ja raja-alueilla (meidän toiminta-alueemme ja toisen toiminta-alueen rajan lähellä). Maalahdessa, Vöyrillä, Vaasassa, Mustasaaressa ja Korsnäsissä myös saaristossa. Saaristossa entisiä vapaa-ajan asuntoja on otettu vakinaiseen käyttöön, elikkä asukas

on kirjoilla kiinteistössä. Monta kertaa nämä kiinteistöt sijaitsevat syrjäisessä paikassa tai jopa saaressa. Kuljetusjärjestelmään liittymättömät kiinteistönhaltijat ovat ilmoittaneet seuraavat asiat, liittymistilanteesta viimeisen kirjeen jälkeen jätelautakunnalle (tilanne toukokuun alussa).

- 51 kiinteistöä on ilmoittanut, että he eivät ole liittyneet/eivät halua liittyä järjestettyyn jätteen kuljetukseen
- 153 kiinteistöä liitettiin oman astian kautta (tieto tullut erikseen toukokuun alussa ja osa jätekuljetusfirmoilta)
- 149 kiinteistöä liittyi järjestettyyn jätteenkuljetukseen yhteisen jäteastian kautta (tilanne toukokuun alussa)
- 7 kiinteistöä on ilmoittanut, että eivät ole liittyneet palvelun tarjonnan puuttuessa, tai liian kalliiden tyhjennyskustannusten takia. Kyseiset kiinteistöt sijaitsevat joko saaristossa tai toiminta-alueen ulkorajan lähellä. Kiinteistöt sijaitsevat kunnissa: Vaasa, Isokyrö ja Mustasaari.
- 346 kiinteistöä ovat antaneet muuta palautetta. Esim. osoite tai nimi korjauksia, ilmoittaneet että ovat liittyneet mutta todellisuudessa eivät ole. He ovat saaneet pidennetyn tyhjennysvälin aikaisemmin, mutta silti tyhjennysten määrä on nolla ym.
- 18 keskeytysilmoitusta, jotka myös myönnettiin. Esim. muuton takia, kiinteistö nyt tyhjä.
- 1161 kiinteistöä ei ole liittymiskirjeen takia ottanut yhteyttä jätelautakuntaan, tai liittynyt järjestettyyn jätteenkuljetukseen.

Kiinteistöistä 17 % on tämän toisen liittymiskirjeen jälkeen ryhtynyt toimenpiteisiin ja liittäneet kiinteistön järjestettyyn jätteenkuljetukseen joko oman kiinteistön kautta tai yhteisen jäteastian kautta. Suurin osa tällä hetkellä ”ei liittyneistä” ei ole reagoinut kirjeeseen mitenkään, elikkä ei ole kirjeen jälkeen liittynyt järjestettyyn jätteen kuljetukseen tai ilmoittanut Jätelautakunnalle, minkä takia he ovat järjestelmän ulkopuolella. Nämä kiinteistöt sijaitsevat kaikissa kunnissa ja kaikilla alueilla kuten: taajama alueilla, taajama-alueiden läheisyydessä, eri haja-asutus alueilla ja reuna-alueilla. Maalahdessa, Vöyrillä, Vaasassa, Mustasaaressa ja Korsnäsissä myös saaristossa.

Viranomaisen aktiivisen toiminnan vuoksi kiinteistöt on saatu liittymään järjestettyyn jätteiden kuljetukseen. Tämä osoittaa, että liittyminen ei ole kuljetusjärjestelmäsidonnainen asia.

6.9 JÄTEHUOLLON OHJEET

Jätehuollon ohjeissa tyhjennysvälit pidennettiin 05/2017. Aikaisemmin pisin mahdollinen tyhjennysväli oli kuuden viikon välein, nyt pisin mahdollinen tyhjennysväli on kahdeksan viikon välein, jos biojäte kompostoidaan kesäisin.

6.10 TYHJENNYSVÄLIT

Kiinteistöjä, joilla on liian pitkät tyhjennysvälit ei pystytty rekisteriteknisistä syistä tulostamaan rekisteristä selvityksen yhteydessä (05/2018), joten kokonaismäärä poikkeavista kiinteistöistä ei ole tällä hetkellä tiedossa. Kun ”ei liittyneet” kiinteistöt siirretään ympäristötarkastajille syksyllä, lähetetään seuraavaksi kirjeitä kiinteistöille, jolla on liian pitkä tyhjennysväli sekä samalla uuden kirjeen kuljetusfirmoille. Jätelautakunta on lähettänyt käskykirjeen jätteenkuljetusfirmoille, että he eivät saa tehdä lainvastaisia tyhjennyssopimuksia ja että heidän täytyy korjata vanhat lainvastaiset sopimukset. Osa firmoista on tehnyt korjauksia ja osa ei.

6.11 JÄTEKULJETUSYRITYSTEN VALTUUTUKSET

Viranomainen pyysi jätteenkuljetusyrityksiltä vastauksia seuraaviin kysymyksiin, liittyen toiminnan häiriöihin toiminnassa sekä yritysten antamiin valtuutuksiin:

- *Kysymys 14: Kuinka usein esiintyy poikkeuksia jätemääräyksissä hyväksytyistä tyhjennysväleistä?*
- *Kysymys 15: Mistä poikkeamat johtuvat?*
- *Kysymys 16: Monellako asiakkaalla on pitempi tyhjennysväli kuin mitä jätteenkäsittelymääräyksissä on tällä hetkellä sallittu? Eli pitempi kuin 2 viikkoa kesäaikana ja 4 viikkoa talviaikana ilman jätelautakunnan päätöstä?*
- *Kysymys 17: Ilmoittakaa myös prosenteissa suhteessa asiakkaihin, monellako asiakkaalla on liian pitkä tyhjennysväli?*
- *Kysymys 18: Valituksien lukumäärä kahden viimeisen vuoden aikana, syyt asiakkaiden valituksiin?*

- *Kysymys 19: Keskeytyksiä kuljetuksissa, muun muassa maksuhäiriöistä aiheutuneet. Monenko talouden kohdalla yrityksenne on kahden viimeisen vuoden aikana lopettanut kuljetukset kokonaan tai tilapäiväisesti koska asiakkaat eivät ole maksaneet.*

Jätehuoltomääräysten vastaisia tyhjennysvälejä ei yrittäjillä juuri ole. Yrittäjien lautakunnalle toimitetussa vuosiraportissa näkyy asiakkaiden tyhjennykset. Valvovan viranomaisen tehtäviin kuuluu yrittäjien mukaan puuttua epäkohtiin ja käyttää tarvittaessa uhkasakkomenettelyä. Yrittäjät kertovat asiakkailleen jätehuolto-määräysten tyhjennysväleistä. Tyhjennysrytmin muutoksia/harvennuksia voi anoa jätelautakunnalta. Asiakkaat ovat toimittaneet yrittäjille tietoja tyhjennysvälin pidentämispäätöksistä. Näitä tapauksia on kotalaisen paljon.

Nykyisinhän ei enää voi olla muita tyhjennysvälejä kuin jätelautakunnan määräämät tyhjennysvälit eivätkä yrittäjät näistä pääsääntöisesti poikkea. Poikkeavasta luvanvaraisesta tyhjennysvälistä vastaa jätelautakunta myöntämällään poikkeusluvalla jonka mukaan tyhjennysväli luodaan asiakkaalle. jos näitä on, niin ne ovat jätelautakunnalle tehdyissä raporteissa sekä uusissa että vanhoissa asiakkaissa. Yhdellä yrittäjillä oli 30 asiakasta, joilla oli jätehuoltomääräyksistä poikkeava tyhjennysrytmi. Syynä on ollut kiinteistön jäteastia, joka on ollut tyhjennysajankohtana tyhjä tai 1 – 2 muovipussia poltettavaa jätettä sisältävä.

Maksuhäiriöiden perusteella ketään ei ole lopullisetsi poistettu asiakassuhteesta. Kuitenkin mahdollisesti ydsen kiinteistön tyhjennykset on maksuhäiriöiden vuoksi lopetettu. Kiinteistön osoitetiedon puuttumisen vuoksi ei voida tarkastaa, onko kiinteistö jonkin toisen yrityksen aisakas. Tilapäisesti on jouduttu palvelut keskeyttämään keskimäärin 30-44 asiakkaalta/vuosi. Kun asiakas on hoitanut maksurästinsä, palvelu jatkuu ennallaan.

Kohdealueella noudatetaan pääsääntöisesti viranomaisten määräämiä tyhjennysvälejä. Maksuhäiriöitä on vuosittain muutamilla kiinteistöillä, mutta varmuudella yksikään kiinteistö ei ole jäänyt kokonaan palvelujen ulkopuolelle.

6.12 ASIAKASMAKSUT

Asiakasmaksuja ja hintatasoa sekä niiden suuruutta selvitettiin tämän selvityksen yhteydessä asukkaille suunnatussa kyselyssä sekä jätteenkuljetusyrityksille suunnatulla kyselyllä. Jätteenkuljetusyrityksiltä kysyttiin:

- *Kysymys 8: Esittäkää sekä kuljetusten että jätteenkäsittelyn hintatasot.*
- *Kysymys 9: Miten yrityksenne määrittää toisaalta kuljetusmaksut ja toisaalta jätteenkäsittelymaksut?*
- *Kysymys 10: Mitkä seikat vaikuttavat käsittelymaksuihin? (esim. jäteastian tilavuus, arvioitu määrä, kokemus määristä keskimäärin jne.)*
- *Kysymys 11: Mitkä seikat vaikuttavat kuljetusmaksuun? (esim. välimatka, muu)*
- *Kysymys 12: Mitä muita maksuja kuin kuljetus- ja käsittelymaksut yrityksenne laskuttaa asiakkailtaan?*
- *Kysymys 13: Esittäkää jätteenkäsittelyn/kuljetusten alin, korkein ja keskiarvo sekä selittäkää mistä tämä vaihtelu johtuu.*

Kuljetusyritysten vastauksissa tuotiin esille, että Kiinteistönhaltijan järjestämä jätteen kuljetus on järjestelmä, jossa asiakas kilpailuttaa tyhjennyksen ja lopullinen hinta määräytyy kuljetusyritysten keskinäisen kilpailun kautta. Alueella toimii useita jätteenkuljetusyrityksiä, joten asiakkaalle tarjottuun kuljetushintaan vaikuttaa eniten yritystenvälinen kilpailu. Hintaan vaikuttavat lisäksi osaltaan kuljetusmatka ja astian siirtomatka sekä liikennöintiolosuhteet, kuntien kääntymismahdollisuus pihassa sekä mahdollisesti muut asiakkaan haluamat erityispalvelut.

Jätteen käsittelymaksut perustuvat tyhjennettyjen astioiden kpl määrään ja kerättävän jakeen punnitukseen Stormossenilla, mistä saadaan astian keskipaino / kerättävä jätejae. Osalla yrityksissä on myös käytössään astiakohtainen punnitus, jonka mukaan käsittelymaksu määräytyy.

Osa yrityksistä esitti pyydetyn mukaisesti jätteenkäsittelyn/kuljetusten alimman, korkeimman ja keskiarvohinnan, mutta niiden vertailu antaa vääristyneen kuvan jätteenkuljetuksen kustannuksista, koska kyseessä oli eri astiakoot sekä toisistaan poikkeavat alueet, joilla kyseessä olevat hinnat ovat käytössä. Useat jätteenkuljetusyritykset pyysivät huomioimaan Rambollin aiemmin tekemän selvityksen kuljetushinnoista, jossa hinta-analyysit on esitetty erittäin kattavasti ottaen samalla huomioon hintaan vaikuttavat tekijät. Kyseisen selvityksen mukaan kohtuulliset ja

syrjimättömät ehdot jätteenkuljetuspalveluissa tarkoittavat sitä, että Vaasan seudulla on kaikille jätteen haltijoille tarjolla tarpeen mukaan samantasoista palvelua samanlaisin ehdoin. Absoluuttiset erot palvelun laadussa, hinnassa tai hinta-laatusuhteessa eivät tee palvelun ehtoja automaattisesti syrjiviksi, jos erot ovat kohtuulliset ja perustuvat tuotantorakenteeseen, esimerkiksi etäisyyteen, tyhjennyskertoihin, keräysalueen astiamääriin jne. Esimerkiksi pitkä kuljetusetäisyys keräilyalueelle ja samanaikaisesti pienempi tyhjennettävien astioiden määrä vaikuttaa tyhjennettävää astiaa kohden muodostuviin kustannuksiin.

Selvityksessä tuodaan myös esille, että kunnan järjestämän palvelun etuna voidaan pitää yhdenmukaista kohtelua kaikille kuntalaisille, jolloin laskutus toimii tasahinnoitteluna ja neuvonta on yhdenmukaista. Yhdenmukaisuus ei kuitenkaan tarkoita syrjimättömyyttä, koska tasahinnoittelu tarkoittaa aina sitä, että laskutus ei ole kustannusperusteista. Tällöin joku kiinteistö kompensoin toisen kiinteistön samansuuruista hintaa ja näin tarkasteltuna tasahinnoittelu on syrjivä.

Rambollin vuonna 2017 valmistuneessa selvityksessä aineisto kattoi seuraavat tiedot yli 21 000 tyhjennyspisteistä: osoite, tyhjennysväli, astiamäärät, kerättävä jätelaji, tyhjennyshinnat sekä astiakoot. Näiden tietojen pohjalta analysoitiin Vaasan seudun jätelautakunnan alueella kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen hintoja ja vietiin tiedot sekä tulokset paikkatietojärjestelmään. Tarkastelutapa mahdollisti mm. tyhjennyshintojen jakauman ja alueellisuuden arvioinnin. Hinta-analyysi tehtiin polttokelpoisen jätteen 240 ja 600–660 litran jäteastioille. Polttokelpoisesta jätteestä yli 79,8 % kerätään joko 240 litran tai 600–660 litran jäteastioilla. **Saatujen tulosten pohjalta voitiin arvioida kuljetusjärjestelmän syrjivyyttä ja kohtuullisuutta hinnoittelun näkökulmasta.** Tarkastelualueella oli hintaeroja eri kuljetusliikkeiden tyhjennyshinnoissa. Eroja oli myös saman kuljetusliikkeen eri asiakkaiden tyhjennyshintojen välillä.

Kuvassa 6-1 on esitetty 240 litran polttokelpoisen jätteen jäteastioiden tyhjennyksen hinta suhteessa kuljetusetäisyyteen jätteen käsittelypaikkaan. Kuvasta 6-2 nähdään 240 litran polttokelpoisen jätteen tyhjennyshintoja vastaavat jakaumat. Polttokelpoisen jätteen 240 litran jäteastian tyhjennyksen hinnan keskiarvo oli 8,07 €, mediaani (50%:lla vähintään tämä hinta) 7,94 €, alakvartiili 6,69 € (25 %:lla tätä hintaa halvempi) ja yläkvartiili 9,17 € (75 %:lla tätä halvempi). 240 litran poltettavan jätteen hinta-analyysien aineisto koostui 10 911 tyhjennyspistehinnasta.

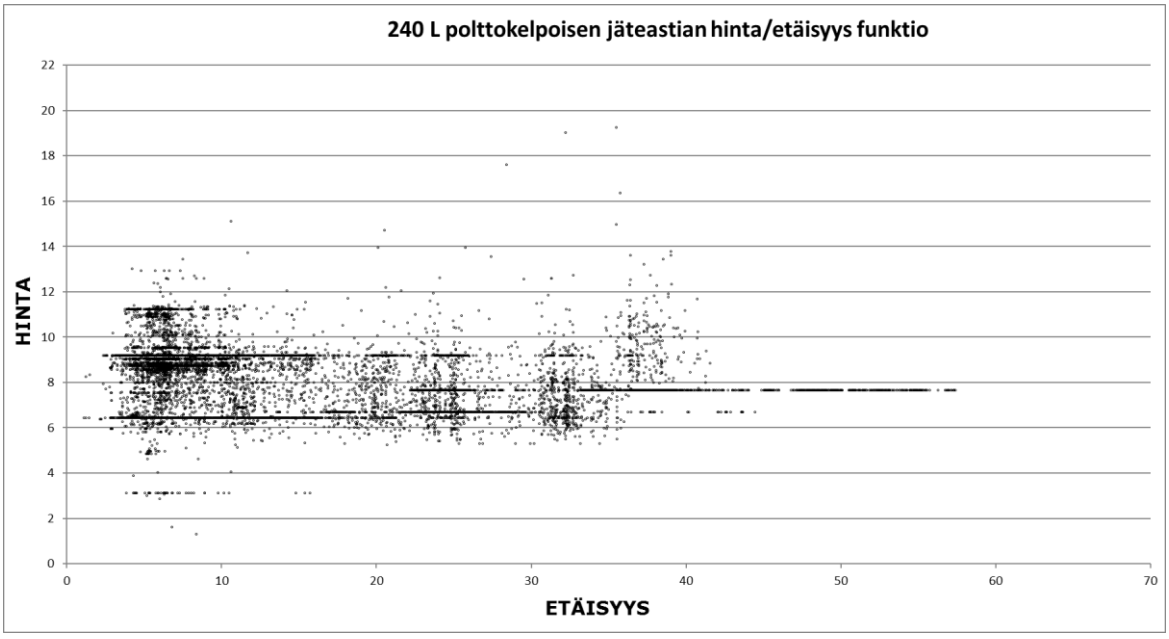

Kuva 6-1. 240 l polttokelpoisen jätteen jäteastian tyhjennyksen hinta etäisyyden funktiona (ylä- ja alakvartiilin välinen ero on 2,5 euroa).

240 litran jäteastioiden tyhjennyshinnoissa on hieman poikkeamaa, mutta poikkeamat eivät kohdistu tietylle alueelle etäisyyden perusteella. Yksittäiset selvästi tavanomaista korkeammat tyhjennyshinnat aiheutuvat poikkeavista tyhjennystilanteista. Tällainen tilanne voi olla mm. tiheä tai harva tyhjennysväli yksittäisessä tyhjennyspaikassa tai vaikeasti saavutettava astia. Osalla asiakkaista tyhjennyshinta on myös selkeästi edullisempi kuin muilla asiakkailla samalla alueella.

Huomattavasti edullisemmat tyhjennyshinnat ovat myös poikkeamia normaalista tyhjennyksestä ja niille on olemassa selitettävissä olevat tekijät kuten korkeammillekin hinnoille.

Kuva 6-2 havainnollistaa hintajakaumaa 240 litran polttokelpoisen jätteen jäteastian tyhjennyshinnoissa Vaasan seudun jätelautakunnan alueella.

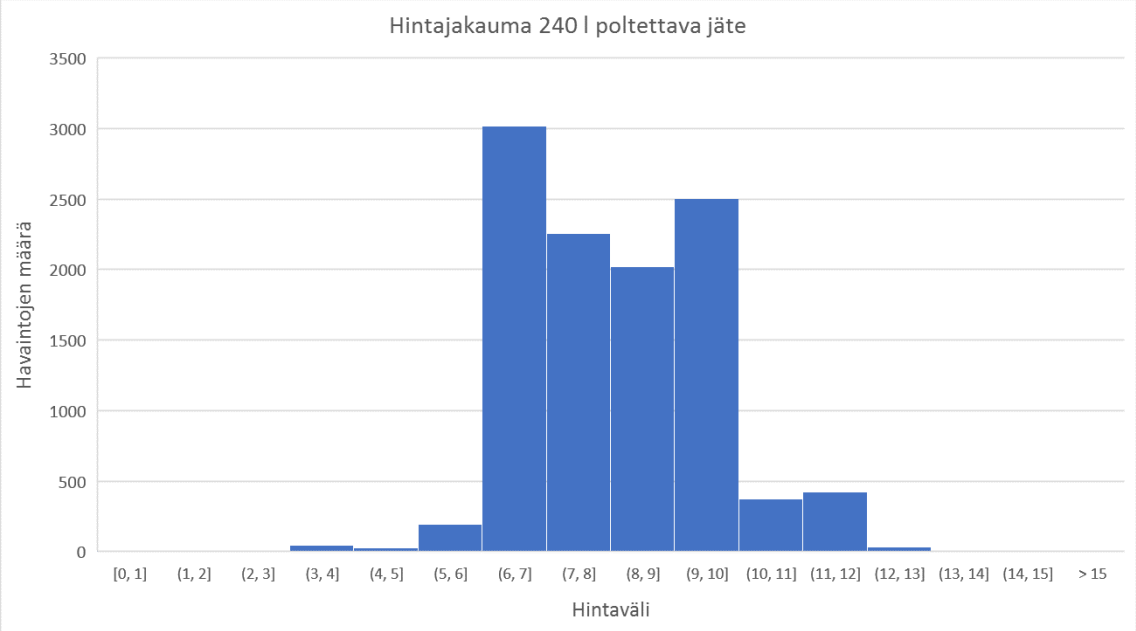

Kuva 6-2. Hinnan jakauma 240 l polttokelpoisen jätteen jäteastian tyhjennyksessä.

Hinta-analyysit tehtiin lisäksi erilaisille postinumeroalueille jaoteltuna asukastiheyden mukaan omaksi joukokseen postinumeroalueet, joilla asukastiheys on yli 200 as/km^2 ja omaksi joukokseen postinumeroalueet, joilla asukastiheys on alle 200 as/km^2. Käyttämällä edellä esitettyä jaottelua, tulokset kuvaavat karkeasti taajama-aluetta ja haja-asutusaluetta. Tarkempi tulosten esittäminen olisi mahdollisesti paljastanut eri jätteenkuljetusyritysten hintatietoja pienemmillä alueilla, joilla toimii vähemmän jätteenkuljetusyrityksiä.

Kuva 6-3 havainnollistaa hintajakaumaa 240 litran polttokelpoisen jätteen jäteastian tyhjennyshinnoissa postinumeroalueilla, joilla asukastiheys on yli 200 as/km^2. Vastaavasti kuvassa 6-4 on esitetty hintajakauma postinumeroalueilla, joilla asukastiheys on alle 200 as/km^2.

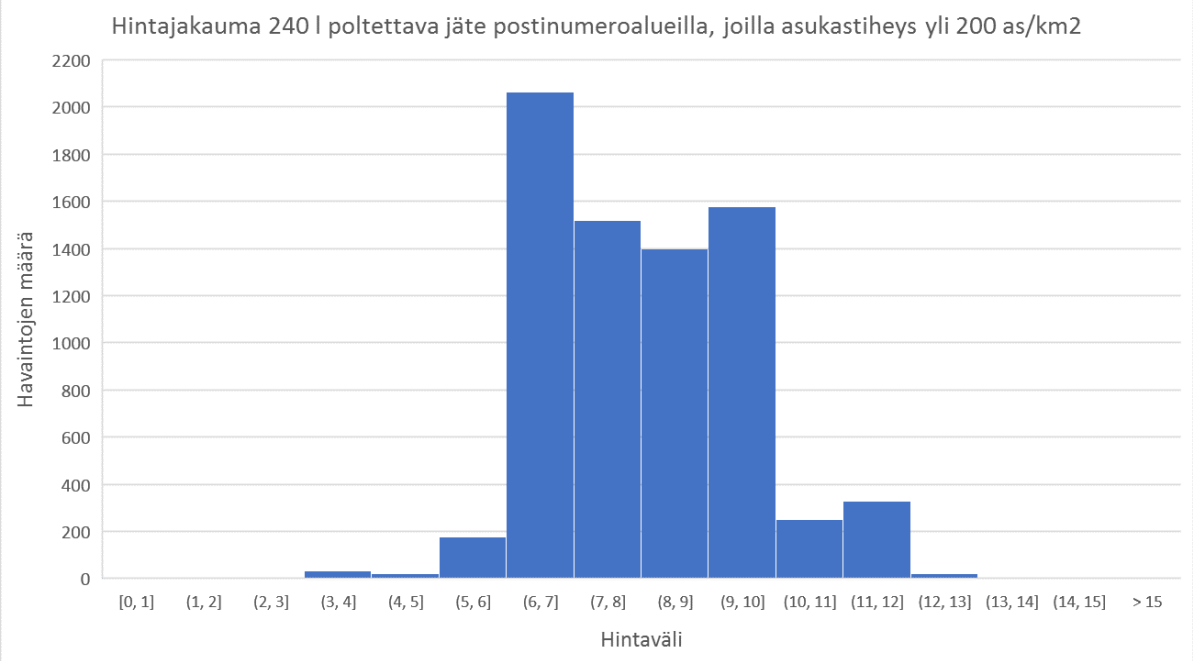

Kuva 6-3. Hinnan jakauma 240 l polttokelpoisen jätteen jäteastian tyhjennyksessä postinumeroalueilla, joilla asukastiheys on yli 200 as/km^2.

Postinumeroalueilla, joilla asukastiheys on yli 200 as/km^2 (käytännössä taajama-alueet), tyhjennyshinnan keskiarvo oli 8,04 €, mediaani 7,84 €, alakvartiili 6,69 €, yläkvartiili 9,16 € ja aineiston koko 7 399 kpl.

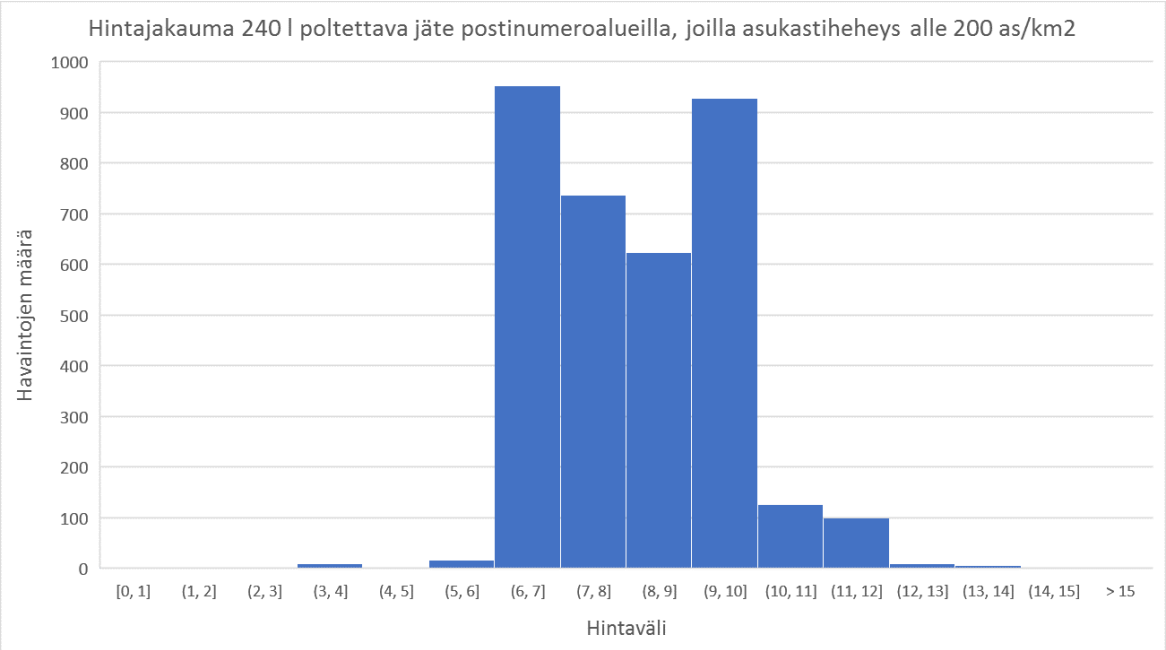

Kuva 6-4. Hinnan jakauma 240 l polttokelpoisen jätteen jäteastian tyhjennyksessä postinumeroalueilla, joilla asukastiheys on alle 200 as/km^2.

Postinumeroalueilla, joilla asukastiheys on alle 200 as/km^2 (käytännössä haja-asutusalueet), tyhjennyshinnan keskiarvo oli 8,13 €, mediaani 8,15 €, alakvartiili 6,69 €, yläkvartiili 9,18 € ja aineiston koko 3 513 kpl.

Alueelle tyypillinen kilpailu on johtanut siihen, että alhaisen asukastieheyden alueilla hinnoittelu on lähentynyt tiheämmin asuttujen alueiden hinnoittelua.

Monimuuttuja-analyysin perusteella 240 litran keräysastian hinnoitteluun Vaasan seudulla vaikuttaa etäisyys, astioiden määrä alueella, astian sijoittaminen, kilpailutilanne ja asiakassuhde mm. sen pituus. Etäisyyden ollessa pitkä, on tyhjennyshinta melko vakio ja keskimääräistä tasoa. Hinnoitteluun vaikuttaa myös muut tekijät kuten asiakassuhteen pituus, kilpailutus, yritysten välinen kilpailutilanne jne.

Kuvassa 6-5 on esitetty 600–660 litran polttokelpoisen jätteen jäteastioiden hinta/etäisyysfunktio kaikille kiinteistön haltijan järjestämille tyhjennyspisteille Vaasan seudun jätelautakunnan alueella. Hinta/etäisyysfunktion perusteella kuljetusjärjestelmän rakenne vaikuttaa palvelusta perittäviin hintoihin. Kuvasta nähdään, että tyhjennyshinnoissa on hieman poikkeamaa samalla etäisyydellä, mutta poikkeamat eivät kohdistu myöskään 600-660 litran jäteastioilla tietylle etäisyydelle jäteasemasta. Kuvasta voidaan päätellä, että alueella on kilpailua eri yrittäjien välillä ja osalla asiakkaista hinnat ovat laskeneet mm. kilpailun seurauksena. Markkinaehtoisessa järjestelmässä hinnoissa saa olla ja tulee olla eroja. 600 – 660 litran poltettavan jätteen jäteastioiden yksittäisen tyhjennyksen hinnan keskiarvo on 12,41 €, mediaani 12,28 €, alakvartiili 10,83 €, yläkvartiili 13,68 € ja aineiston koko 1 969 kpl.

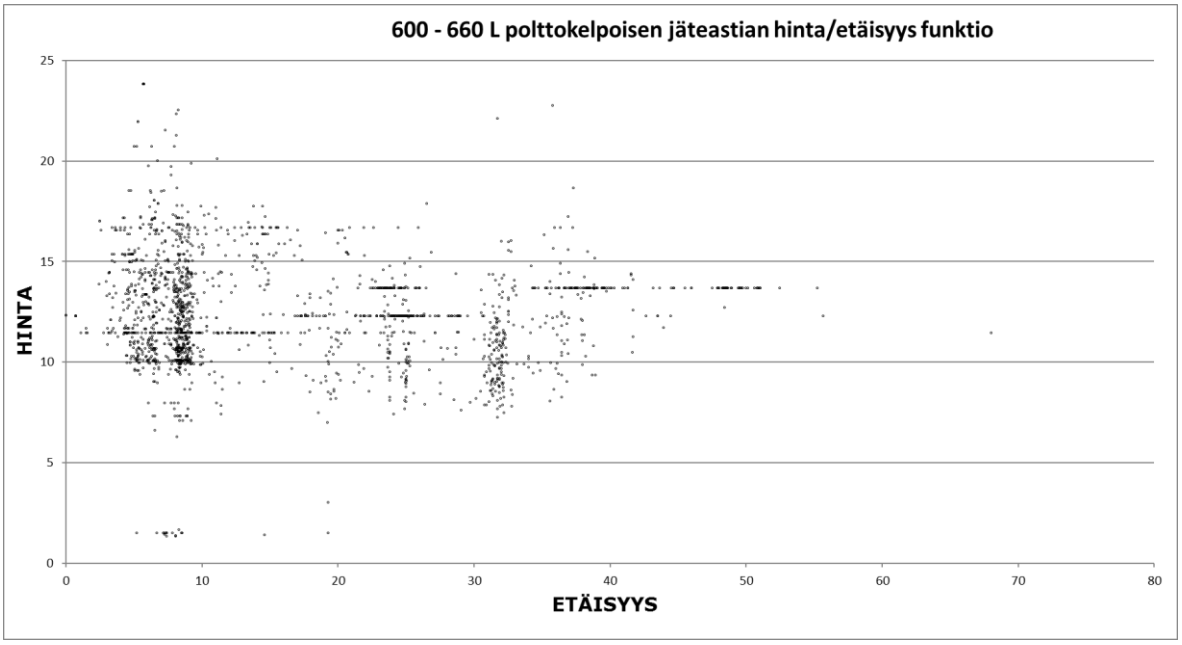

Kuva 6-5. 600–660 l polttokelpoisen jätteen jäteastian tyhjennyshinta etäisyyden funktiona (ylä- ja alakvartiilin välinen ero on 2,8 euroa) (havaintoja 22.

Kuva 6-6 havainnollistaa hintajakaumaa 600–660 litran polttokelpoisen jätteen jäteastian tyhjennyshinnassa Vaasan seudun jätelautakunnan alueella.

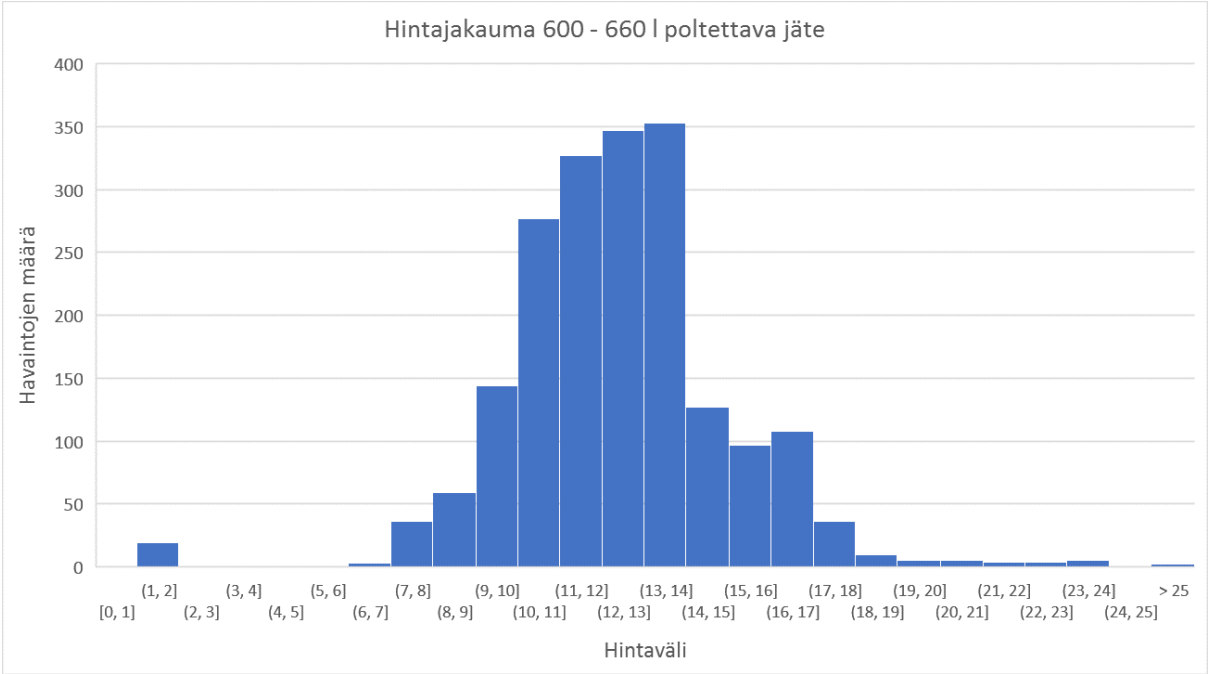

Kuva 6-6. Hinnan jakauma 600–660 l polttokelpoisen jätteen jäteastian tyhjennyksessä.

Hinta-analyysit tehtiin myös 600 – 660 litran poltettavan jätteen jäteastioiden osalta erilaisille postinumeroalueille jaoteltuna asukastiheyden mukaan omaksi joukokseen postinumeroalueet, joilla asukastiheys on yli 200 as/km^2 ja omaksi joukokseen postinumeroalueet, joilla asukastiheys on alle 200 as/km^2.

Kuva 6-7 havainnollistaa hintajakaumaa 600 - 660 litran polttokelpoisen jätteen jäteastian tyhjennyshinnoissa postinumeroalueilla, joilla asukastiheys on yli 200 as/km^2. Vastaavasti kuvassa 6-8 on esitetty hintajakauma postinumeroalueilla, joilla asukastiheys on alle 200 as/km^2.

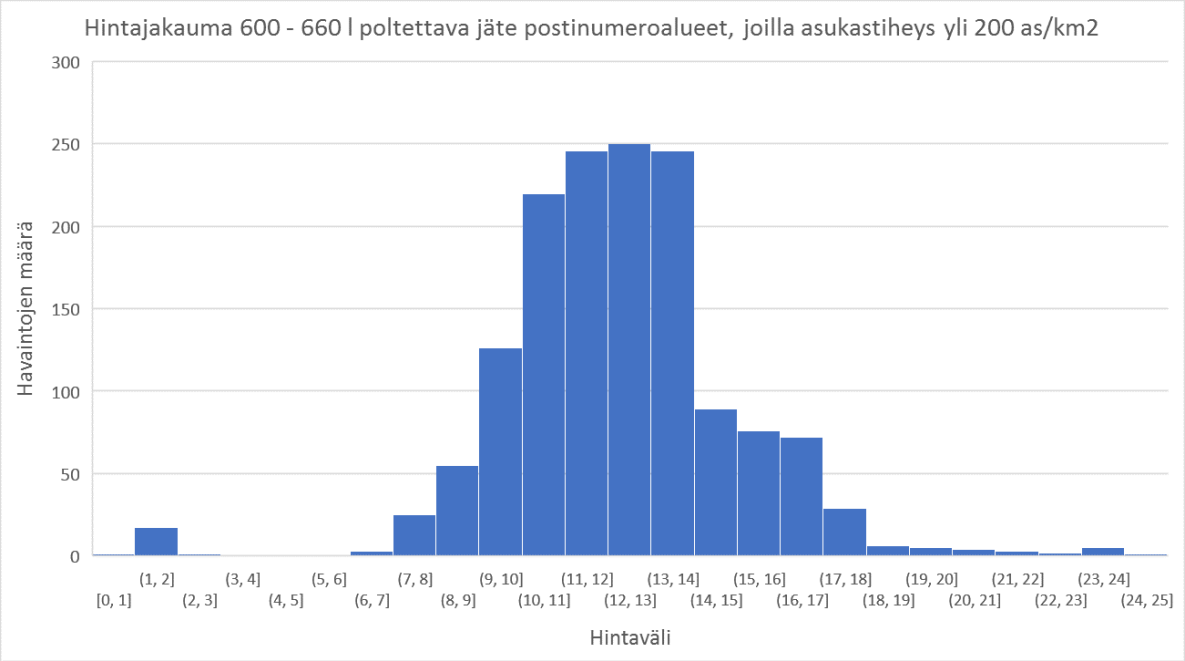

Kuva 6-7. Hinnan jakauma 600 – 660 l polttokelpoisen jätteen jäteastian tyhjennyksessä postinumeroalueilla, joilla asukastiheys on yli 200 as/km².

Postinumeroalueilla, joilla asukastiheys on yli 200 as/km² (käytännössä taajama-alueet), tyhjennyshinnan keskiarvo oli 12,28 €, mediaani 12,28 €, alakvartiili 10,67 €, yläkvartiili 13,68 € ja aineiston koko 1 481 kpl.

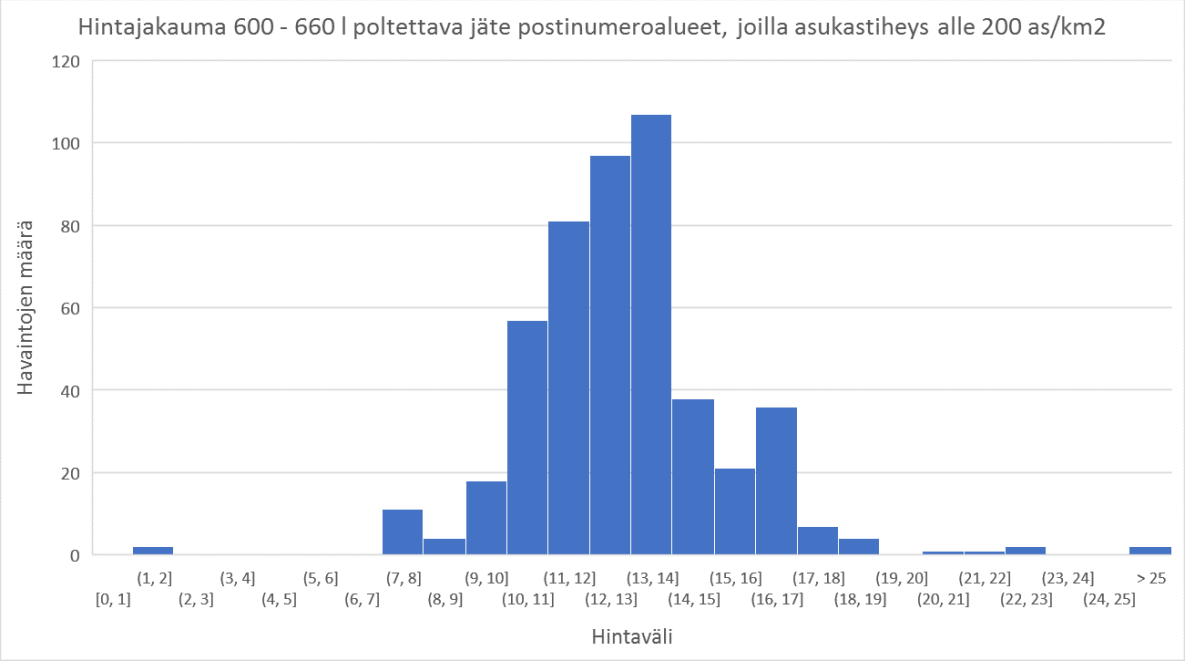

Kuva 6-8. Hinnan jakauma 600 – 660 l polttokelpoisen jätteen jäteastian tyhjennyksessä postinumeroalueilla, joilla asukastiheys on alle 200 as/km².

Postinumeroalueilla, joilla asukastiheys on alle 200 as/km² (käytännössä haja-asutusalueet), tyhjennyshinnan keskiarvo oli 12,84 €, mediaani 12,28 €, alakvartiili 11,46 €, yläkvartiili 13,68 € ja aineiston koko 489 kpl. Kuten 240 litran astioilla alueelle tyypillinen kilpailu on johtanut siihen, että alhaisen asukastieheyden alueilla hinnoittelu on lähentynyt tiheämmin asuttujen alueiden hinnoittelua.

600-660 litran keräysastian hinnoittelun monimuuttuja-analyysin perusteella etäisyyden ollessa lyhyt on astiamäärä tavanomaista suurempi (yli 2 astiaa) ja tällöin yksikköhinta on myös pääsääntöisesti alhainen sekä käyntimäärä vähintään kerran viikossa. Hinnan ja etäisyyden riippuvaisuus on melko selkeä ja myös hinta kasvaa etäisyyden kasvaessa. Astiamäärän kasvaessa, etäisyyden ollessa lyhyt sekä tiheällä tyhjennysvälillä on yksikköhintaa alentava vaikutus, joten palvelun tuotantokustannuksilla on varsin selkeä vaikutus palvelun hintaa.

Vaasan seudun jätelautakunnan alueella asiakkaiden maksama tyhjennyshinta jätteenkuljetuksessa vastaa likimäärin keskimääräistä tasoa Suomessa, kun verrataan jäteastian tyhjennyshintoja Jätelaitosyhdistyksen (JLY) julkaisemaan aineistoon kiinteistöjen jäteastioiden tyhjennyshinnoista. Kuvassa 6-9 on esitetty JLY:n aineiston pohjalta vertailuomakotitalon (ei kompostoiva) jätehuollon kokonaisvuosikustannus kunnittain (sis. alv.) vuonna 2015, mihin on lisätty Vaasan seudun jätelautakunnan alue (vihreä piste) kuljetusyrityksiltä saadun aineiston pohjalta.

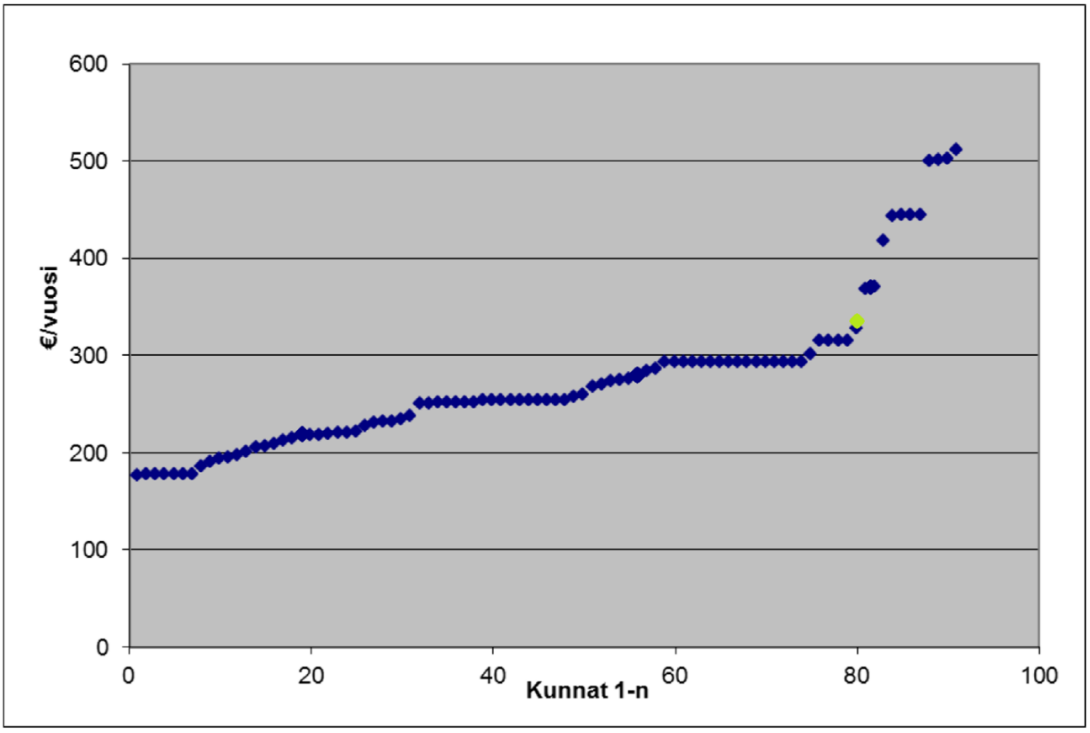

Kuva 6-9. Vertailuomakotitalon (ei kompostoiva) jätehuollon kokonaisvuosikustannus kunnittain (sis. alv). Kukin piste vastaa yhden kunnan tietoa. Vihreä piste kuvaa Vaasan seudun jätelautakunnan aluetta. (Muokaten lähteestä JLY: Tietoa kotitalouksien jätehuollosta 2015).

Vertailuomakotitalon (ei kompostoiva) jätehuollon kokonaisvuosikustannukset ovat Vaasan seudulla Suomen keskitasoa korkeammat. Tulokset kuitenkin selittyvät suoraan alueen korkealla ekomaksulla verrattuna muuhun Suomeen.

Asukastyytyväisyyskyselyn vastausten mukaan yhden tyhjennyskerran veroton (alv 0 %) hinta vaihteli 1,44 € ja 70 € välillä, keskiarvon ollessa 9,4 €. Vastauksista kuitenkin huomasi, että kysymys oli osassa vastauksista ymmärretty väärin ja hintana oli ilmoitettu koko laskutusjakson tyhjennyskertojen hinta. Kun selkeästi poikkeavissa hinnoissa otettiin huomioon laskutusjakso ja tyhjennysväli, olivat myös kyseiset hinnat lähellä keskiarvoa alueella. Asukastyytyväisyyskyselyn tulokset eivät täysin kuvaa tarkastelualuetta pienen vastausasteen ja sen myötä käytettävän aineiston vuoksi, mutta ovat saman suuntaisia kuin edellä kuvatut vuoden 2015 aineistolla tehdyt hinta-analyysit. Kuvassa 6-10 on esitetty hintajakauma asukastyytyväisyysaineistoon perustuen. Kaikki yli 15 €/tyhjennys hinnat ovat hintoja, joissa on todennäköisesti ilmoitettu laskutusjakson tyhjennyshinta.

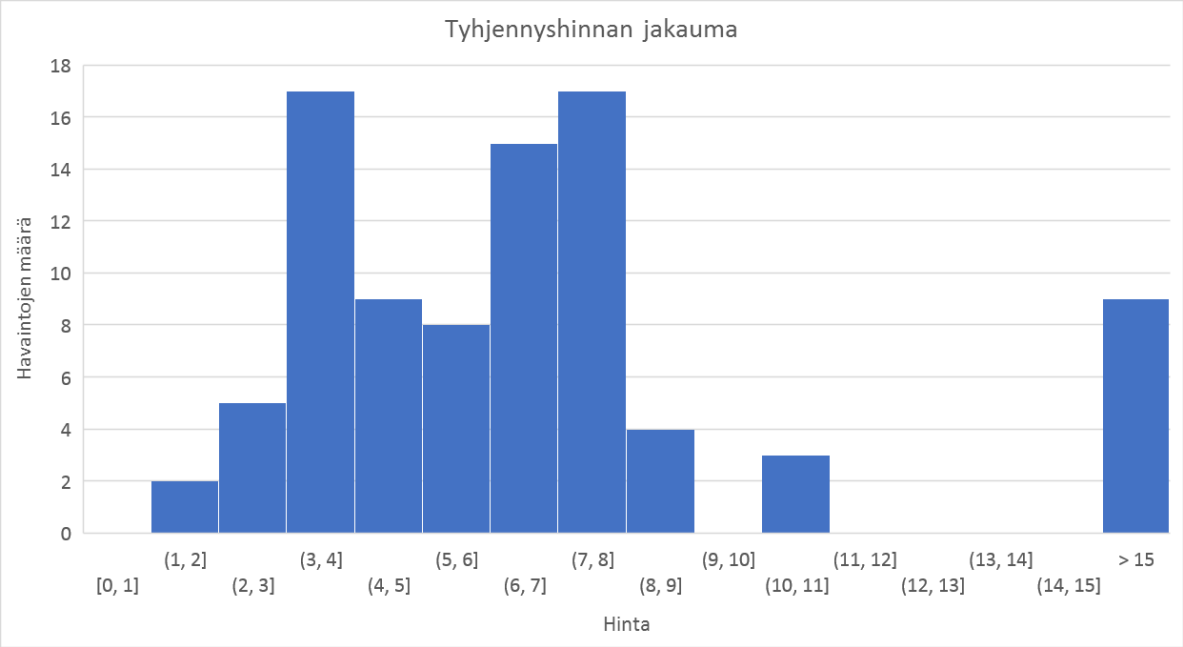

Kuva 6-10. Mikä on yhden tyhjennyskerran veroton (alv 0 %) hinta?

Vastaavalla tavalla tarkasteltuna asukastyytyväisyyskyselyn avulla saadun aineiston tyhjennysten yhteenlaskettu veroton (alv 0 %) hinta (tyhjennys + käsittely + mahdolliset lisät) vaihteli välillä 2,31 € ja 300 €, keskiarvon ollessa 18,9 €. Osassa vastauksissa kysymys oli edelleen selkeästi ymmärretty väärin ja hintana oli ilmoitettu koko laskutusjakson hinta. Nämä myös vääristivät tuloksia, jolloin aineistosta lasketut keskiarvot eivät täysin kuvaa tarkastelualueen hintatasoa. Kuvassa 6-11 on esitetty hintojen jakauma.

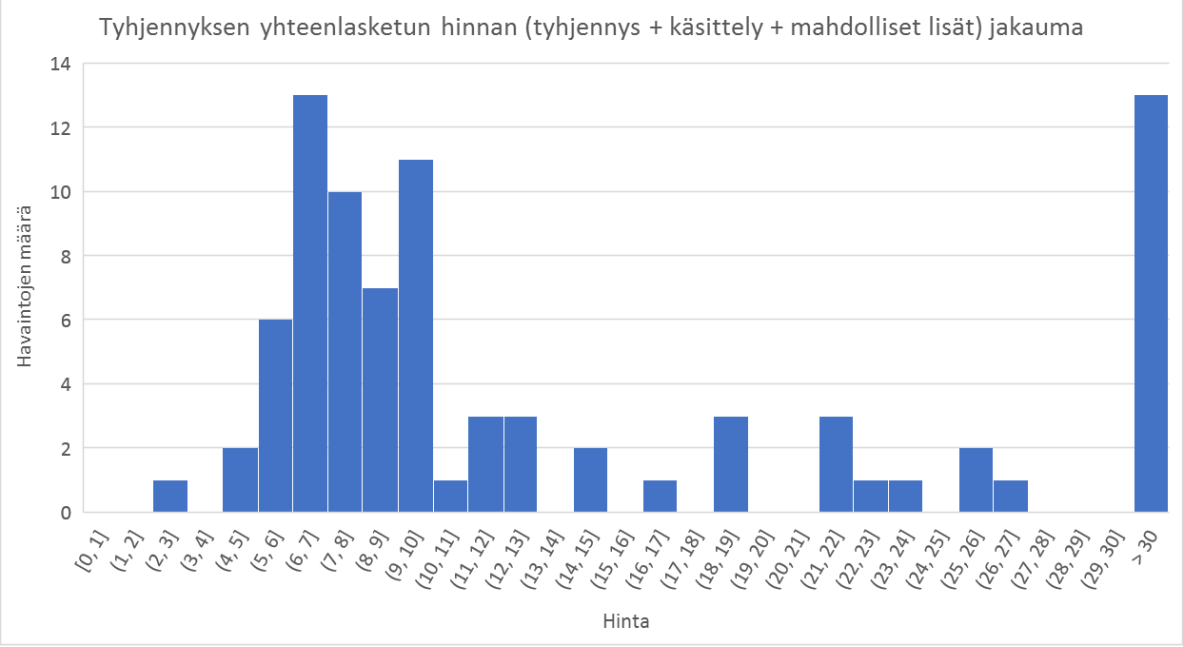

Kuva 6-11. Mikä on tyhjennysten yhteenlaskettu veroton (alv 0 %) hinta (tyhjennys + käsittely + mahdolliset lisät)?

Asukastyytyväisyyskyselyssä kysyttiin lisäksi asukkailta myös heidän tietoisuuttaan alueen hintatasosta, johon 78 % vastaajista ilmoitti, ettei tiedä asuinalueensa jätteenkuljetusten hintatasoa. Vastaajista myös 26 % ilmoitti, ettei heidän jätelaskussa ole eriteltynä erikseen käsittelymaksun ja tyhjennyksen / kuljetuksen osuuksia. Tuloksia arvioitaessa on kuitenkin huomioitava myös, että samoissa vastauksissa oli esitetty tyhjennyskerran sekä tyhjennysten yhteenlasketun hinnan osalta eri hinnat, jolloin laskuissa on mahdollisesti ollut eriteltynä hinnat mutta jätelaskua on tulkittu virheellisesti tai kysymystä ei ole ymmärretty.

Johtopäätöksenä hinnoittelusta voidaan todeta, että kaikesta käytettävissä olleesta aineistoista tehtyjen analyysien perusteella jätehuoltopalveluiden hinnoittelussa on eroja, mutta hinnoittelun erot perustuvat palvelun tuotantokustannuksiin tai palvelun tarjoajien väliseen kilpailuun.

Astiakohtaisten tyhjennyshintojen perusteella nykyjärjestelmän ei voida väittää olevan syrjivä tai kohtuuton.

Johtopäätöksenä hinnoittelusta voidaan todeta, että kaikesta käytettävissä olleesta aineistoista tehtyjen analyysien perusteella jätehuoltopalveluiden hinnoittelussa on eroja, mutta hinnoittelun erot perustuvat palvelun tuotantokustannuksiin tai palvelun tarjoajien väliseen kilpailuun. Astiakohtaisten tyhjennyshintojen perusteella nykyjärjestelmän ei voida väittää olevan syrjivää tai kohtuutonta.

6.13 KIINTEÄT EKOMAKSUT

Vaasan seudun jätelautakunnan alueella kerätään kiinteää ekomaksua, jolla ylläpidetään mm. 130 ekopistettä, 13 hyötykäyttöasemaa, ekobiilikampanjaa (vaarallisen jätteen ja metalliromun keräys) ja jäteneuvontaa. Alla olevassa taulukossa 6-2 on esitetty ekomaksujen suuruus eri asiakasryhmien mukaan. Hinnat sisältävät arvonlisäveron (24 %).

Taulukko 6-2. Ekomaksut asiakasryhmittäin

Asiakasryhmä	**Maksu €/asunto/vuosi**
1 henkilö / asunto	36,67
2 henkilöä / asunto	54,99
3 tai useampi henkilö / asunto	67,60
Kiinteistöt joissa on 5 tai useampi asunto ja kiinteistöt joissa vähemmän asuntoja, mutta jäteastiat keräyspaperille, -lasille, -metallille ja paristoille (myös nelilokeroastiat)	51,57
Vapaa-ajan asunnot	11,31
Julkisen palvelusektorin ekomaksu	
3-10 työpaikkaa	116,10
11-50 työpaikkaa	364,52
51-200 työpaikkaa	728,03
201-500 työpaikkaa	1 455,04
501-1000 työpaikkaa	2 219,05
1001-3000 työpaikkaa	4 521,41
3001- työpaikkaa	6 950,22

Ekomaksuilla saatavat tuotot sekä ekomaksupalveluiden kulut on esitetty alla olevassa kuvassa 6-12.

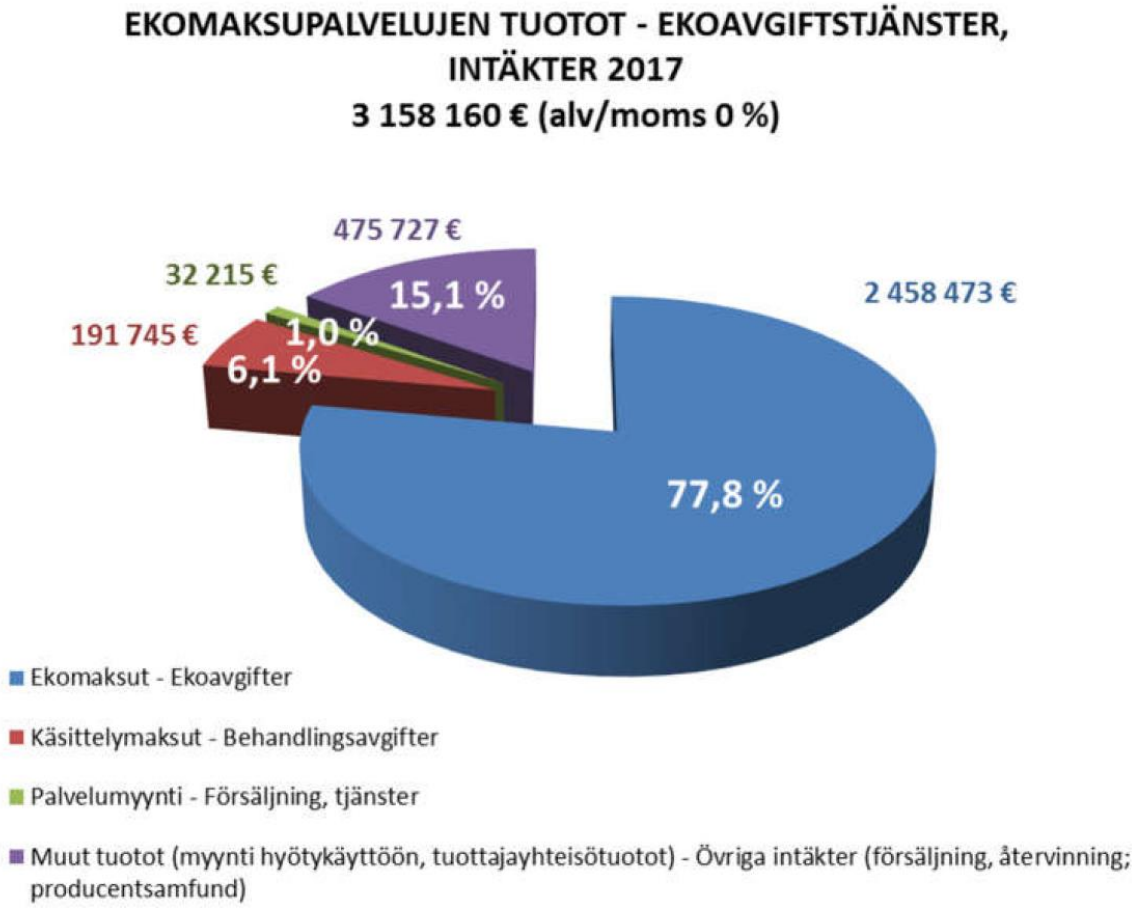

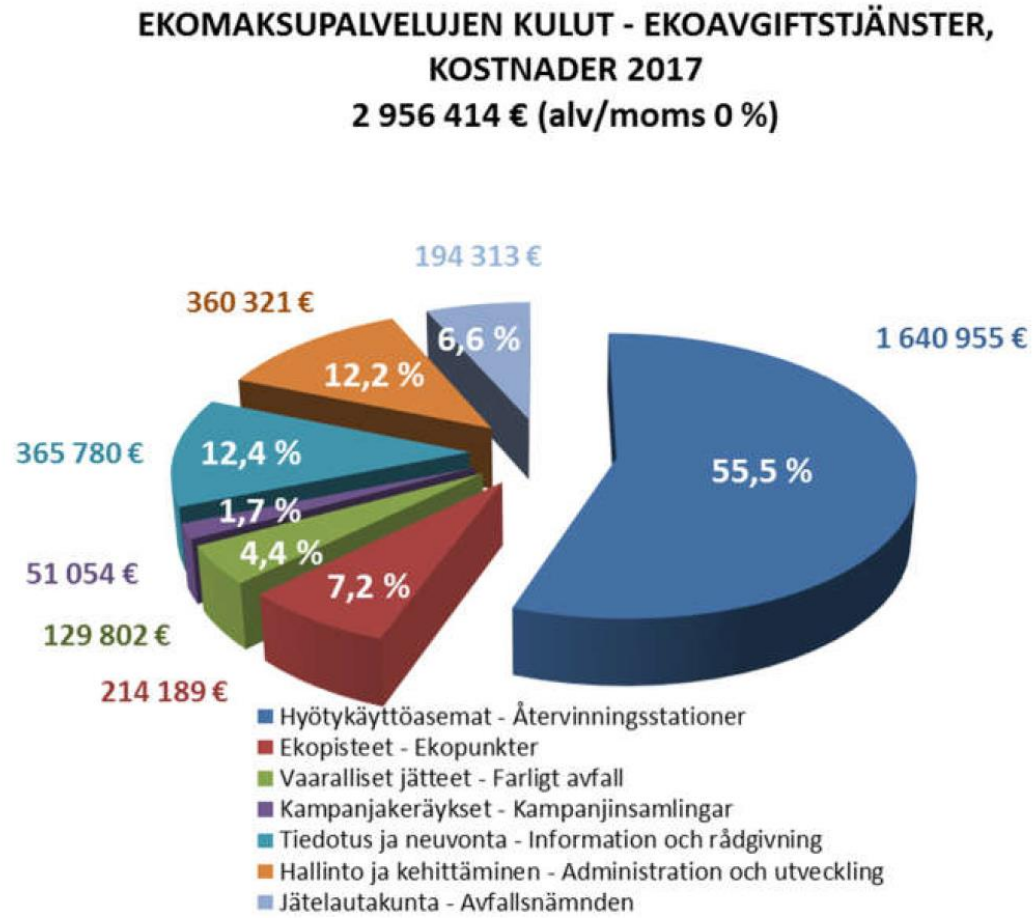

Kuva 6-12. Ekomaksuilla saatavat tuotot sekä ekomaksupalveluiden kulut.

6.14 PÄÄTÖS OHJAAVISTA MAKSUISTA 2017 -2018

Jätelautakunta on päättänyt ohjaavista maksuista, että on selvitettävä, kuinka käsittelymaksut laskutetaan muualla. Kun selvitys on tehty, asia otetaan keskusteluun/laitetaan listalle ja jätelautakunta päättää asiasta tarvittaessa.

6.15 VALITUKSIA

Reklamaatioita on kokonaisuudessaan alle 0,001 % kokonaissuoritteesta. Reklamaation yleisin syy on astian tyhjennyksessä tapahtunut poikkeama eli astia on jäänyt tyhjentämättä joko kuljettajan epähuomiossa (inhimillinen erehdys), asiakkaasta johtuvasta syystä (astiaa ei pääse tyhjentämään esteen takia) tai muista syistä (keliolosuhteet, tien kunto kelirikkoaikana ym). Jonkin verran reklamaatioita tulee laskutuksessa tapahtuneesta virheestä, tapahtuneista reittimuutoksista ja asiakastiedoissa olleista virheistä. Kohtuuttoman korkeasta hinnasta ei ole tullut reklamaatioita. Osalla yrityksistä on laatujärjestelmän mukainen palaute / reklamointijärjestelmä, jonka avulla tartumme asiakkaan mahdolliseen reklamointiin koskien palvelun tuottamista sekä laskutusta. Samoin pidämme huolta kuljettajiemme työturvallisuudesta, kalustosta sekä muista kuljettajan tekemistä havainnoista ajonohjausjärjestelmäämme. Reklamaatioiden lisäksi ajonohjausjärjestelmään tulee kuljettajan tekemänä huomioita n. 100 kpl / kerättävä reitti.

6.16 YMPÄRISTÖVIRANOMAISTEN SELVITYS

Kaikki kuntien viranomaiset sekä ELY-keskus vastasivat kyselyyn. Kuntien viranomaisten vastausten perusteella kohdealueella ei ole tunnistettu kotitalousjätteiden kuljetuksissa sellaisia puutteita, jotka liittyvät jätekuljetusyritysten toimintaan. Jätteiden kuljetuksista ei ole tullut viranomaisten tietoon valituksia kolmea yksitäistä roskaantumisvalitusta lukuun ottamatta. Muutamat häiriöt ovat liittyneet siihen, että kuljetusyrityksen laskut on jätetty maksamatta, jolloin yritys on lopettanut astioiden tyhjennyksen ja jätettä on alkanut kasautua astioiden ympärille. Kaupungin sosiaalitoimi on tullut apuun, mikäli kiinteistönomistajan elämänhallinnassa on muutoinkin ollut ongelmia.

Puutarhajätteiden (haravointijätteet, oksat, omenat yms.) vienti kaupungin metsiin on melko yleistä, ja siitä tuleekin joka vuosi useita valituksia. Pahimmille paikoille on viety kylttejä, joissa dumppaus kielletään. Tämäkään ei toki ole mitenkään kuljetusyrityksiin liittyvä epäkohta. Ympäristöön tai ihmisen terveyteen liittyviä haittoja ei myöskään ole ilmennyt.

ELY-keskuksen valvonnassa on ilmennyt, että aikaisemmin on käytetty sellaista jätteen kuljettajaa, jota ei ole merkitty jätehuoltorekisteriin. Näissä tapauksissa ELY-keskus on käyttänyt normaaleja valvonnan keinoja ja asia on korjaantunut.

ELY-keskukselle tulleiden tietojen mukaan jätteen laadussa on ollut ongelmia, kuten liian suuret raskasmetallipitoisuudet lietteessä. Myös poltettavan jätteen laatu ei ole täyttänyt vaatimuksia, jolloin mahdollisesti kuormia on jouduttu palauttamaan. Jätteiden laadulliset ongelmat eivät kuitenkaan ole kuljetusjärjestelmään liittyviä asioita, eivätkä lietteiden kuljetukset liity tähän selvitykseen. ELY-keskuksen mukaan edellä mainituissa tilanteissa on yhdessä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa hoidettu valvontaa sekä otettu yhteyttä jätteen toimittajaan tai välittäjään.

ELY-keskuksen vastausten mukaan itse kuljetusjärjestelmään liittyviä valituksia tai häiriöitä ei ole ilmennyt kahden viimeisen vuoden aikana.

7. VIIMEAIKAISET KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSET JA NIIHIN SISÄLTYVÄT KESKEISET LINJAUKSET

Vaasan seudun jätelautakunnan edustajan pyynnöstä tässä työssä tarkastellaan heinäkuussa 2018 KHO jätteenkuljetuksen järjestämistä koskevia päätöksiä:

- KHO Muu Päätös 3567/2018 (23.7.2018 Säkylä: jätteenkuljetuksen järjestämistä koskeva valitus)
- KHO Muu päätös 3566 2018 (23.7.2018 Eura: jätteenkuljetuksen järjestämistä koskeva valitus)
- KHO Muu päätös 3565 2018 (23.7.2018 Huittinen: jätteenkuljetuksen järjestämistä koskeva valitus)

Kaikille päätöksille oli yhtenäistä se, että alueellinen lautakunta oli tehnyt päätöksen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen säilyttämisestä alueella. Tästä päätöksestä valitettiin hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen (KHO). Kaikissa tapauksissa KHO katsoi, että jätelain mukaiset kiinteistön haltijan järjestämän jätehuollon vaatimukset täyttyivät ja hylkäsivät tehdyt valitukset. Ala kunkin päätöksen keskeistä taustaa ja päätösten keskeisiä perusteluja.

7.1 KHO MUU PÄÄTÖS 3565/2018 (HUITTINEN)

Forssan jätelautakunta on 1.11.2016 (§ 75) päättänyt, että Huittisten kaupungin alueella jatketaan Säkylän jätelautakunnan kokouksessa 17.12.2013 päättämää kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta. Päätös koskee kunnan vastuulla olevia yhdyskuntajätteitä lukuun ottamatta kunnan vastuulla olevia sako- ja umpikaivolietteitä, joista tehdään päätös myöhemmin.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on, siltä osin kuin nyt on kysymys, A:n ja B:n valituksesta kumonnut Forssan jätelautakunnan 1.11.2016 (§ 75) tekemän päätöksen.

HaO oli perustellut päätöstään mm. seuraavasti:

- Jätelautakunnan päätöksentekoa varten on selvitetty jätelain 37 §:n mukaisten vaatimusten täyttymistä alueella. Selvitys on sisältänyt asianmukaisia perustietoja jätteenkuljetuksesta sekä yksityiskohtaisempaa tarkastelua alueen olosuhteista.
- Selvityksestä ilmenee, että osalla alueesta liikennöi ainoastaan yksi yrittäjä, mitä ei voida pitää myönteisenä seikkana kotitalouksien kannalta.
- Hinnoittelun on todettu perustuvan astiakohtaiseen tyhjennysmaksuun. Perittävissä maksuissa on kuitenkin verrattain suuri vaihteluväli eikä asiassa ole selvitystä siitä, mistä eroavaisuudet johtuvat.
- Asiassa tulee ottaa huomioon myös se, että jätteenkuljetusten seurantaa hankaloittaa raportointijärjestelmän toiminnassa tällä hetkellä olevat puutteet. Vaikka itse ongelmat raportoinnissa ovat kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa pitkälti samat, ovat niiden vaikutukset kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa merkityksellisempiä.
- Asiassa ei ole myöskään esitetty kattavaa ja luotettavaa selvitystä siitä, kuinka suuri osa kiinteistöistä on järjestetyn jätteenkuljetuksen ulkopuolella. Kun otetaan vielä huomioon Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n lausunnossa esiin tuodut seikat, päätöksen vaikutuksien ei voida arvioida olevan kokonaisuutena myönteisiä.

Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös kumotaan ja jätelautakunnan päätöksestä tehty valitus hylätään

KHO oli perustellut päätöstään mm. seuraavasti:

- Jätelautakunnan käytössä olleen selvityksen perusteella Huittisten kaupungissa on tarjolla jätteenkuljetuspalveluita kattavasti ja luotettavasti. Alueelle palveluita on ilmoittanut tarjoavansa ainakin kolme yrittäjää. Yrittäjät eivät ole ilmoittaneet rajanneensa mitään kaupungin osaa toiminta-alueensa ulkopuolelle. Kuljetushinnat eivät olennaisesti poikkea vastaavista hinnoista muualla Suomessa ja palveluita on tarjolla myös eri hinnoitteluperiaatteilla.
- Asiakirjojen perusteella alueella jo pitkään käytössä ollut kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus on toiminut hyvin, eikä se ole johtanut esimerkiksi roskaantumisesta aiheutuviin ongelmiin alueella. Kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta ei ole osoitettu aiheutuneen vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

- Asiakirjojen perusteella voidaan arvioida, että suurin osa kiinteistöistä kuuluu asianmukaisen jätteenkuljetuksen piiriin, vaikka jätteenkuljetusrekisterin ongelmat ovatkin aiheuttaneet tiettyä epävarmuutta.
- Tarvetta kunnan järjestämään niin sanottuun paikkaavaan järjestelmään ei ole ollut.
- Jätteenkuljetusrekisterin toiminnan tehostumisen myötä mahdollisuudet valvoa kuljetussopimusten tekemistä parantuvat. Kun otetaan lisäksi huomioon, että jätelautakunnalla on ollut mahdollisuus painottaa tärkeinä pitämiään seikkoja tehdessään kokonaisarviota kuljetusjärjestelmän valintaa koskevan päätöksen vaikutuksista, ei lautakunnan päätös ole lain vastainen sillä perusteella, että kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle säädetyt edellytykset eivät Huittisten kaupungissa täyttyisi.

7.2 KHO MUU PÄÄTÖS 3566/2018 (EURA)

Forssan jätelautakunta on päätöksellään 30.8.2016 (§ 52) päättänyt, että Euran kunnan alueella jatketaan Säkylän jätelautakunnan kokouksessa 17.12.2013 päättämää kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta. Päätös koskee kunnan vastuulla olevia yhdyskuntajätteitä lukuun ottamatta kunnan vastuulla olevia sako- ja umpikaivolietteitä, joista tehdään päätös myöhemmin.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on, siltä osin kuin nyt on kysymys, valituksenalaisella päätöksellään hylännyt A:n ja B:n valituksen jätelautakunnan päätöksestä.

HaO oli perustellut päätöstään mm. seuraavasti:

- Laki ei kuitenkaan edellytä, että valittaessa kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetusjärjestelmä sen tulisi olla parempi kuin kunnan järjestämä jätteenkuljetus. Sen sijaan ennen päätöksen tekemistä tulee varmistua, että uuden jätelain 37 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät. (viittaus myös HL 31.1 §:ään)
- Jätehuoltoviranomaisen selvityksen perusteella jätteenkuljetuspalveluja on ollut tarjolla alalla tavanomaisin hinnoin. Kunnan alueella toimii neljä jätteenkuljetusyritystä eikä viranomaisten tietoon ole tullut tilanteita, joissa asukas ei olisi saanut yrittäjiltä tyhjennyspalveluita. Asiassa ei ole ilmennyt, että eri alueita olisi palvelun hinnoittelussa asetettu perusteettomasti toisistaan poikkeavaan asemaan. Edellä esitetyn perusteella alueella on tarjolla jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
- Arvioitaessa täyttyykö jätelain 37 §:n 1 momentin 3 kohdan edellytys, tulee ottaa huomioon, että lautakunnalla on harkintavaltaa sen suhteen, kuinka eri tekijöitä painotetaan. Vaikka asiassa on tuotu esiin seikkoja, jotka puoltavat kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen valintaa, ei asiakirjoista ilmene sellaisia seikkoja, joiden nojalla voitaisiin todeta, että päätöksen vaikutukset kokonaisuutena arvioituna eivät ole myönteisiä ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan. Asiaa ei ole syytä arvioida toisin yksinomaan siitä syystä, ettei valvontarekisteriä ole vielä kaikilta osin saatu toimintaan tai että viranomaisvalvonta on hankalampaa ja riski laittoman jätteenkäsittelyn aiheuttamista haitoista on kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa yleisesti suurempi.
- Kiinteistönhaltijan ja yrityksen välisin sopimuksin hoidetusta jätteenkuljetuksesta on alueelta kertynyt kokemuspohjaista tietoa. Asiassa ei ole ilmennyt, että kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta olisi aiheutunut vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Valtaosa alueen kiinteistöistä on tehnyt sopimuksen jätteenkuljetuksesta yksityisen yrittäjän kanssa vaikkakin asukaskyselynä tehtyyn selvitykseen on liittynyt vastausprosentin alhaisuuden vuoksi joitakin epävarmuustekijöitä. Jätelautakunnan näkemyksen mukaan jätteenkuljetus alueella on ollut toimivaa ja myös yrittäjät ovat osoittaneet kiinnostusta alueellisen jätehuollon kehittämiseen. Päätöksen on katsottava edistävän jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa.

Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Valitus hylätään. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.

KHO oli perustellut päätöstään mm. seuraavasti:

- Hallinto-oikeuden mukaan kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen vaikutusta viranomaistoimintaan ei ole syytä arvioida kielteiseksi vain siitä syystä, ettei jätteenkuljetusrekisteriä vielä ole saatu toimimaan. Nykyoloissa jätehuoltoviranomainen ei pysty huolehtimaan sille laissa annettujen seurantavelvoitteiden hoitamisesta.

- Uusi jätelaki sisältää mahdollisuuden järjestää jätteenkuljetus kiinteistön haltijan järjestämänä. Kunta voi päättää, että jätteenkuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämänä, jos riittävät selvitykset osoittavat, että kaikki jätelain 37 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Koska kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle säädettyjä edellytyksiä on tiukennettu suhteessa vanhan jätelain voimassa ollessa mahdolliseen niin sanottuun sopimusperusteiseen jätteenkuljetukseen, ei pelkkä kunnan näkemys aikaisemman järjestelmän toimivuudesta riitä päätöksenteon pohjaksi, vaan järjestelmän valintaa on tarkasteltava uuden jätelain mukaisten edellytysten valossa. Tässä arviossa voidaan kuitenkin muun selvityksen ohella hyödyntää esimerkiksi valvonnassa kertynyttä tietoa siitä, miten kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus on toiminut.
- Jätelautakunnan päätöksentekoa varten on virkatyönä selvitetty Huittisten yhdyskuntarakennetta, jätteen kuljetuspalveluiden tarjontaa ja hinnoittelua alueella sekä kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piirissä olevien kiinteistöjen määrää. Lisäksi lausuntoja on pyydetty useilta eri tahoilta. Lausunnoissa on otettu kantaa muun muassa kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen vaikutuksiin jätehuoltoon kokonaisuutena.
- Asiasta tehdyt selvitykset eivät kaikilta osin vastaa esimerkiksi Kuntaliiton yleiskirjeessä (5/80/2013) esitettyjä ohjeellisia vaatimuksia. Selvityksen perusteella on kuitenkin arvioitavissa, täyttyvätkö edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle. Kun lisäksi otetaan huomioon uuden jätelain voimassaoloajalta kertynyt kokemus kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta Huittisten kaupungissa, käytettävissä ollutta selvitystä voidaan pitää hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan riittävänä.

7.3 KHO MUU PÄÄTÖS 3567/2018 (SÄKYLÄ)

Forssan jätelautakunta on päätöksellään 30.8.2016 (§ 53) päättänyt, että Säkylän kunnan alueella jatketaan Säkylän jätelautakunnan kokouksessa 17.12.2013 päättämää kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta. Päätös koskee kunnan vastuulla olevia yhdyskuntajätteitä lukuun ottamatta kunnan vastuulla olevia sako- ja umpikaivolietteitä, joista tehdään päätös myöhemmin.

HaO katsoi, että Laissa säädetyt edellytykset kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttöön ottamisesta ovat olleet olemassa eikä päätöstä ole valituksessa esitetyillä perusteilla syytä kumota.

HaO oli perustellut päätöstään mm. seuraavasti:

- Edellytykset kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymiselle ovat tiukemmat kuin vanhan jätelain mukaiset edellytykset. Laki ei kuitenkaan edellytä, että valittaessa kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetusjärjestelmä sen tulisi olla parempi kuin kunnan järjestämä jätteenkuljetus.
- Jätehuoltoviranomaisen selvityksen perusteella jätteenkuljetuspalveluja on ollut tarjolla alalla tavanomaisin hinnoin. Kunnan alueella toimii kolme jätteenkuljetusyritystä eikä viranomaisten tietoon ole tullut tilanteita, joissa asukas ei olisi saanut yrittäjiltä tyhjennyspalveluita. Asiassa ei ole ilmennyt, että eri alueita olisi palvelun hinnoittelussa asetettu perusteettomasti toisistaan poikkeavaan asemaan. Edellä esitetyn perusteella alueella on tarjolla jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
- Arvioitaessa täyttyykö jätelain 37 §:n 1 momentin 3 kohdan edellytys, tulee ottaa huomioon, että lautakunnalla on harkintavaltaa sen suhteen, kuinka eri tekijöitä painotetaan. Vaikka asiassa on tuotu esiin seikkoja, jotka puoltavat kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen valintaa, ei asiakirjoista ilmene sellaisia seikkoja, joiden nojalla voitaisiin todeta, että päätöksen vaikutukset kokonaisuutena arvioituna eivät ole myönteisiä ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.
- Arvioitaessa täyttyykö jätelain 37 §:n 1 momentin 3 kohdan edellytys, tulee ottaa huomioon, että lautakunnalla on harkintavaltaa sen suhteen, kuinka eri tekijöitä painotetaan. Vaikka asiassa on tuotu esiin seikkoja, jotka puoltavat kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen valintaa, ei asiakirjoista ilmene sellaisia seikkoja, joiden nojalla voitaisiin todeta, että päätöksen vaikutukset kokonaisuutena arvioituna eivät ole myönteisiä ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.
- Asiaa ei ole syytä arvioida toisin yksinomaan siitä syystä, ettei valvontarekisteriä ole vielä kaikilta osin saatu toimintaan tai että viranomaisvalvonta on hankalampaa ja riski

laittoman jätteenkäsittelyn aiheuttamista haitoista on kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa yleisesti suurempi.

—

KHO on tutkinut valituksen. Valitus hylätään. Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.

KHO oli perustellut päätöstään mm. seuraavasti:

— Kun otetaan huomioon hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja perusteluissa mainitut oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita.

8. YHTEENVETO JÄTELAIN 35 JA 37 §:N MUKAISTEN EHTOJEN TOTEUTUMISESTA VAASAN SEUDUN JÄTELAUTAKUNNAN TOIMIALUEELLA

8.1 KATTAVUUS

Kiinteistön haltijan järjestämä jätteiden kuljetus on alueellisesti kattava. Kattavuus on määritelty kappaleessa (4.3.2). Teoriassa kiinteistönhaltija voi hetken aikaa olla vapaamatkustaja nykyjärjestelmässä, jos hän ei tee heti uutta sopimusta vaihtaessaan yritystä ja jos raportointi tai viranomaisvalvonta ei toimi. Tällainen on kuitenkin vähäistä ja lähtökohtaisesti kaikkien on noudatettava jätehuoltomääräyksiä.

8.2 LUOTETTAVUUS

Luotettavuus on määritelty kappaleessa (4.3.3). Nykyinen kuljetusjärjestelmä kattaa koko Vaasan seudun jätelautakunnan alueen. Nykyjärjestelmässä voidaan reagoida poikkeamiin riittävän nopeasti ja yhteydenotto on myös käytännössä helppoa ja toimii ilman välikäsiä. Jokainen jätteen haltija saa jätehuoltomääräysten mukaiset tyhjennykset. Kiinteistön haltijanjärjestämä jätteiden kuljetus on näin luotettavaa ja täyttää siltä osin jätelain vaatimukset.

8.3 KOHTUULLISET JA SYRJIMÄTTÖMÄT EHDOT

Kohtuullisuus ja syrjimättömyys ovat määrittely kappaleessa 4.3.4. Nykyjärjestelmässä kaikki yritykset tarjoavat uusia sopimuksia samankaltaisin ehdoin omille asiakkailleen ottaen huomioon mm. astiakoot ja kuljetusvälit. Eri aikaan tehdyissä sopimuksissa voi olla eroja. Yritysten välillä on eroja. Asiakkailla on kuitenkin mahdollisuus vaihtaa palveluntarjoajaa, koska kaikilla alueilla useampi yritys tarjoaa palveluja.

Kiinteistön haltijan järjestämä jätteiden kuljetus täyttää jätelain vaatimukset kohtuullisuudesta ja syrjimättömistä ehdoista.

8.4 EDISTÄÄKÖ NYKYINEN KULJETUSJÄRJESTELMÄ JÄTEHUOLLON YLEISTÄ TOIMIVUUTTA KUNNASSA?

Nykyinen kuljetusjärjestelmä edistää jätehuollon (keräys, kuljetus, käsittely) yleistä toimivuutta Vaasan seudun jätelautakunnan alueella. Keräyksen palvelutarjonta on laajaa ja lajitteluun voidaan vaikuttaa jätehuoltomääräyksillä. Kuljetusjärjestelmä säilyttää myös alueella itsenäisiä kuntaurakoiden saamisesta riippumattomia yrityksiä, jotka kilpailevat keskenään jakamatta markkinoita.

8.5 TUKEEKO NYKYINEN KULJETUSJÄRJESTELMÄ JÄTEHUOLLON ALUEELLISTA KEHITTÄMISTÄ?

Kuljetusjärjestelmällä ei ole vaikutusta jätteiden käsittelyn alueelliseen kehittämiseen. Yhdyskuntajätteen kuljettaja ei määrää jätteen määränpäätä vaan kunta päättää yhdyskuntajätteiden käsittelypaikan kuljetusjärjestelmästä riippumatta.

Kuljetusjärjestelmä kuitenkin tukee jätehuollon alueellista kehittymistä keräyksen ja kuljetusten osalta. Kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus motivoi jätehuoltoyrityksiä kehittämään keräys- ja kuljetuskalustoa, kouluttamaan työntekijöitä sekä ottamaan käyttöön uusia teknologioita. Yritysten kilpaillessa vapailla markkinoilla, pienillä kilpailueduilla (mm. monilokeroautot, kuljettajien taloudellinen ajotapa, optimoidut reitit) voi olla suuri merkitys yritysten elinvoimaisuuden ja markkinoilla pysymisen kannalta.

8.6 AIHEUTTAKO NYKYINEN KULJETUSJÄRJESTELMÄ TERVEYS- TAI YMPÄRISTÖVAARAA TAI HAITTAA?

Tyhjennykset toimivat käytännössä hyvin. Kaikkien reklamaatioiden osuus on ollut 0,0605 % tyhjennysmäärästä, joista suurin osa (noin 60 %) on liittynyt laskutukseen. Roskaamiseen liittyviä reklamaatioita on ollut 5 % kaikista reklamaatioista. Mikään kyselyyn vastanneista kuljetusyrityksistä ei ollut saanut ylikuormamaksuja, eikä reklamaatioita viranomaisilta vuoden 2015 aikana.

Vuoden 2015 aikana jätteiden keräyksessä tai kuljetuksessa ei tapahtunut henkilövahinkoja, omaisuusvahinkoja tapahtui 10 kpl. Pääasiassa vahingot olivat rakenteiden (postilaatikot, aidat, räystäät, laatoitukset yms.) ja istutusten vahingoittumisia.

Jätehuoltomääräyksiä noudatetaan yritysten toiminnassa. Selvityksen yhteydessä ei ole tullut ilmi seikkoja, jotka antaisivat olettaa päinvastaista. Päästöt ovat lähes samat kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kuin kunnan järjestämässä jätteiden kuljetuksessa. Kokonaisliikennemäärän kannalta mahdollinen päästöero on hyvin vähäinen. Toisaalta yrityksillä

on määräajan toimivia urakoitsijoita paremmat mahdollisuudet investoida uuteen kalustoon, kun toimintaa voidaan ennakoida. Terveys- tai ympäristövaaraa tai -haittaa ei aiheudu nykyisessä kuljetusjärjestelmässä.

8.7 NYKYISEN KULJETUSJÄRJESTELMÄN SÄILYTTÄMISEN VAIKUTUSTEN MYÖNTEISYYS KOKONAISUUTENA

8.7.1 Kotitalouksien asema

Palvelujen ehdot ovat kohtuullisia ja kaikilla alueilla palveluitaan tarjoaa useampi kuin yksi jätteenkuljetusyritys. Jätelaskujen kustannusperusteinen suuruus vaihtelee yritysten välillä. Ero on varsin pieni ja kuvastaa kilpailun toimivuutta. Asiakas voi halutessaan vaihtaa palveluntuottajaa. Yritysten välinen vaihtelu hintatasossa on pientä. Yritysten sisällä uusia kuljetuspalveluja tarjotaan samankaltaisin ehdoin.

Kaikki jo alueella toimivat yritykset ovat valmiita liittämään minkä tahansa kotitalouden kuljetusjärjestelmäänsä. Selvityksessä ei tullut esille seikkoja, joiden perusteella liittymisehtoja voisi pitää syrjivinä.

Asiakkaat ovat myös itse tyytyväisä nykyiseen kiinteistön haltijan järjestämään jätteiden kuljetusjärjestelmään.

Nykyjärjestelmän jatkumista voinee pitää kokonaisuutena myönteisenä ottaen huomioon kotitalouksien asema.

8.7.2 Yritysten toiminta

Siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen mahdollisesti merkitsisi alueella toimivien jätteenkuljetusyritysten toiminnan taantumista, jos ne eivät saisi kuntaurakoita. Nykyisistä toimijoista suurimpien yritysten toiminta jatkuisi, mutta pienempien ja vain Vaasan seudulla toimivien yritysten toiminta saattaisi loppua kokonaan. Markkinoille tulisi mahdollisesti valtakunnallisia yrityksiä, joiden hallinto olisi muualla. Paikallisia kuljetusyrityksiä tuskin tulisi tilalle johtuen kalustoinvestoinneista poistoaikoineen ja määräaikaisista urakoista.

Uusiin innovaatioihin jätteenkuljetusjärjestelmän muutoksella tuskin on vaikutusta, mutta palveluvalikoima supistuisi. Yritystoiminta ei tehostuisi, mutta kuljetukset pitkällä aikavälillä mahdollisesti hieman tehostuisivat. Energiatehokkuus saattaisi sen seurauksena parantua, mutta urakoitsijoilla ei ole omaa tarvetta tehostamiseen, jos asiaa ei oteta kilpailutusehdoksi. Kilpailu lisääntyisi ensimmäisellä kilpailutuskerralla, mutta pitkällä aikavälillä tarjonta voisi jäädä parille suurelle urakoitsijalle.

Nykyjärjestelmän jatkumista voinee pitää kokonaisuutena myönteisenä ottaen huomioon yritysten asema.

8.7.3 Viranomaisten toiminta

Viranomaisten mukaan yhteistyö kuljetusyritysten kanssa toimii hyvin eikä esimerkiksi ympäristölle tai ihmisen terveydelle ole aiheutunut vaaraa. Vuoden 2015 aikana kyselyyn vastanneista kuljetusyrityksistä mikään ei ollut saanut reklamaatioita viranomaisilta. Vaasan seudun jätelautakunta on pitänyt jätelain edellyttämää kuljetusrekisteriä.

Niin kunnan kilpailuttamassa kuin kiinteistön haltijan järjestämässä jätteen kuljetusjärjestelmässä kaikkien järjestettyyn jätehuoltoon liittyneiden kiinteistöosoite-, astia-, jätetyyppi-, käynti-, astiamäärä-, tyhjennysväli-, määrä- ja lajitiedot sekä sopimuksen voimassaolotiedot tulisi kerätä jätehuoltorekisteriin ja pitää ajan tasalla. Jätteenkuljetusjärjestelmällä ei ole vaikutusta rekisterin pitämiseen. Kaikki yritykset toimittavat jätteet kunnan määräämään paikkaan.

LIITE 1: KYSELYT JÄTTEENKULJETUSYRITYKSILLE

Hyvä vastaanottaja!

Vaasan seudun jätelautakunta päätti kokouksessaan 20.2.2018 tehdä lisäselvityksiä seudun kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmän päätöksen perusteeksi. Päätöksen perusteena lautakunnalla oli seudun kaikkien kuntien, kuljetusyritysten, Stormossenin, yritysorganisaatioiden, ammattiyhdistysten ja viranomaisten antamat lausunnot. Kaikki kunnat ja muut toimijat, Stormossenia lukuun ottamatta, ottivat kantaa sen puolesta, että jätekuljetukset jatkossa järjestetään jätelain mukaisina kiinteistön haltijan järjestäminä jätteenkuljetuksina. Tämän mahdollistamiseksi jätelain § 35-37 tulee täyttyä. KHO on myös muutamassa periaatteellisesti tärkeässä kannanotossaan tarkemmin määritellyt miten laissa mainitut ehdot tulee tulkita. Jotta lautakunnan päätös täyttää lain kriteerit sekä KHO:n tulkinnat näistä, tarvitaan lisäselvityksiä jo lautakunnan käytettävissä olevien selvitysten lisäksi.

Selvitys tehdään nyt osittain omana työnä ja osittain selvityksenä, joka tilataan konsultilta. Tarkoitus on, että konsultti tekee perusselvityksen määritellyistä kysymyksistä sekä kokoaa lisäksi lautakunnan keräämän materiaalin. Lautakunnan oma työ sisältää kyselyitä jätehuollon eri yhteistyötahoille/toimijoille, ja tavoitteena on määriteltyjen kysymyksenasettelujen selventäminen, jotka tulee selvittää jätelain ja KHO:n kriteerien perusteella.

Tähän liittyen lautakunta toivoo, että voitte auttaa meitä selvitystyössä vastaamalla mahdollisimman tarkasti oheisiin kysymyksiin. Lautakunnan tekemän hyvän ja hyvin perustellun päätöksen perusteeksi on erittäin tärkeätä, että lautakunnalla on luotettava ja kattava materiaali. Toivomme siksi, että yrityksellänne on aikaa vastata huolellisesti kyselyymme. Tästä on hyötyä meille kaikille. Keräämämme materiaalin tulemme käyttämään ainoastaan perusteena lautakunnan päätöksenteossa. Arkaluonteista tietoa ei anneta ulkopuolisille.

Mahdolliset kysymykset koskien kyselyä tulee esittää kirjallisesti ja vastaus annetaan kaikille, jotka ovat saaneet saman kyselyn. Kysymykset lähetetään osoitteeseen: camilla.enell-ost@vaasa.fi. Pyydämme teitä lähettämään vastaukset ositteeseen: camilla.enell-ost@vaasa.fi viimeistään 30.4.2018.

Pyydämme teitä myös lähettämään listan uusista asiakkaistanne aikaväliltä 1.1.2018-31.3.2018 viimeistään 14.4.2018 osoitteeseen: camilla.enell-ost@vaasa.fi.

Ystävällisin terveisin

Michael Luther
puheenjohtaja
Vaasan seudun jätehuoltolautakunta

Camilla Enell-Öst
Jätehuoltopäällikkö

Kysymyksiä, joihin jätelautakunta toivoo saavansa vastauksenne

1. Jätteenkuljetuspalveluiden kattavuusaste

- Missä kunnissa tai alueilla yrityksenne tarjoaa kiinteän jätteen kuljetuspalveluita? Esittäkää kattavasti alue, jolla tarjoatte palveluitanne ja mikäli kunnassa/alueella on osia, joilla yrityksenne ei tarjoa palveluitaan.
- Mikäli on alueita, joilla yrityksenne ei tarjoa palveluita, mistä tämä johtuu?
- Tarjotaanko palveluita tasapuolisesti niillä alueilla, joilla yrityksenne toimii? Kuvailkaa.
- Esittäkää alueet, joilla yrityksenne tosiasiallisesti hoitaa jätteenkuljetuspalvelut tällä hetkellä.
- Montako kiinteistöä on liitetty yritysenne palveluihin kyseisessä kunnassa/kyseisellä alueella?
- Montako tyhjennyspistettä (ei yritystä) yrityksellänne on kyseisessä kunnassa/kyseisellä alueella.

2. Jätemäärät

Kuinka suuria jätemääriä yrityksenne kuljettaa kyseisessä kunnassa/kyseisellä alueella? Jätemäärässä tapahtuneet muutokset kolmen viimeisen vuoden aikana.

3. Hintatasot

- Esittäkää sekä kuljetusten että jätteenkäsittelyn hintatasot.
- Miten yrityksenne määrittää toisaalta kuljetusmaksut ja toisaalta jätteenkäsittelymaksut?
- Mitkä seikat vaikuttavat käsittelymaksuihin? (esim. jäteastian tilavuus, arvioitu määrä, kokemus määristä keskimäärin jne.)
- Mitkä seikat vaikuttavat kuljetusmaksuun? (esim. välimatka, muu)
- Mitä muita maksuja kuin kuljetus- ja käsittelymaksut yrityksenne laskuttaa asiakkailtaan?
- Esittäkää jätteenkäsittelyn/kuljetusten alin, korkein ja keskiarvo sekä selittäkää mistä tämä vaihtelu johtuu.

4. Häiriöitä toiminnassa

- Kuinka usein esiintyy poikkeuksia jätemääräyksissä hyväksytyistä tyhjennysväleistä?
- Mistä poikkeamat johtuvat?
- Monellako asiakkaalla on pitempi tyhjennysväli kuin mitä jätteenkäsittelymääräyksissä on tällä hetkellä sallittu? Eli pitempi kuin 2 viikkoa kesäaikana ja 4 viikkoa talviaikana ilman jätelautakunnan päätöstä?

- Ilmoittakaa myös prosenteissa suhteessa asiakkaihin monellako asiakkaalla on liian pitkä tyhjennysväli?
- Valituksien lukumäärä kahden viimeisen vuoden aikana, syyt asiakkaiden valituksiin?
- Keskeytyksiä kuljetuksissa, muun muassa maksuhäiriöistä aiheutuneet. Monenko talouden kohdalla yrityksenne on kahden viimeisen vuoden aikana lopettanut kuljetukset kokonaan tai tilapäiväisesti koska asiakkaat eivät ole maksaneet.

5. Toiminnan laajuus

- Montako työpaikkaa yrityksellänne on kokonaisuudessaan kiinteän jätteen kuljetuksen piirissä?
- Kuinka suuri on yrityksenne kiinteän jätteen kuljetusten vuosivaihto kokonaisuudessaan?

6. Kuljetusjärjestelmä

- Miten toiminnan kunnallistaminen, jolloin kuljetukset hankitaan keskitetysti, vaikuttaisi yrityksenne toimintaan?
- Onko yrityksellänne edellytyksiä osallistua hankintaan ja millä edellytyksin?
- Onko mahdollista, että yrityksenne jatkaisi toimintaansa vaikka se tällaisessa tilanteessa ei voittaisi hankintaa jollakin niistä seudun alueilla, jolla lautakunta tekee hankintoja.
- Verratkaa yrityksenne toimintaedellytyksiä kiinteistön omistajan järjestämänä jätteen kuljetuksena kunnan järjestämään kuljetuksien hankintaan.

7. Jätteenkäsittelyn kehitys

Jätelautakunta laatii parhaillaan seudun kunnille jätestrategian vuoteen 2023 saakka. Jätteenkuljetusyritykset ovatkin kiitettävästi myötävaikuttaneet nyt lausunnolla olevan esityksen laadintaan. Olennaista jätehuollon tarkoituksenmukaiselle kehitykselle tulevaisuudessa on, että viranomaisilla ja muilla toimijoilla on yhteinen näkemys siitä miten toimintaa tulisi kehittää.

- Miten yrityksenne tulee osoittamaan halua ja valmiutta kehittää jätehuoltoa yhteisymmärryksessä alueella niiltä osin, jotka koskevat yrityksenne toimintakenttää sekä miten sitoudutte yhteisesti asetettuihin tavoitteisiin?
- Esittäkää konkreettisia esimerkkejä siitä miten ja mitä yrityksenne on tehnyt jätehuollon kehittämiseksi Vaasan seudulla viiden viimeisen vuoden aikana.
- Antakaa konkreettisia esimerkkejä miten yrityksenne on osoittanut yhteistyöhenkeä mitä tulee viranomaisiin, jäteyhtiöön sekä muihin toimijoihin viiden viimeisen vuoden aikana.

Michael Luther
Puheenjohtaja
Vaasan seudun jätelautakunta

Camilla Enell-Öst
Jätehuoltopäällikkö

Bästa mottagare!

Vasaregionens avfallsnämnd har på sitt möte 20.2.2018 beslutat göra tilläggsutredningar som underlag för ett beslut om transportsystem för fast avfall i regionen. Som underlag för beslutet hade nämnden utlåtanden från alla kommuner i regionen, transportföretagen, Stormossen, företagarorganisationer, fackföreningar och myndigheter. Alla kommuner och övriga aktörer förutom Stormossen tog ställning för att avfallstransporterna i fortsättningen skall ordnas enligt avfallslagens avfallstransport som fastighetsinnehavaren ordnar.
För att det skall vara möjligt måste villkoren i avfallslagens § 35-37 vara uppfyllda. HFD har också i några principiellt viktiga ställningstaganden närmare definierat hur villkoren i lagen skall tolkas. För att nämndens beslut skall fylla lagens kriterier och HFD:s tolkningar av dessa krävs tilläggsutredningar utöver de som nämnden sedan tidigare har till sitt förfogande.

Utredningen görs nu dels som eget arbete och dels som en utredning som upphandlas av en konsult. Avsikten är att konsulten förutom uppdraget att göra en basutredning över definierade frågeställningar också skall sammanställa det material som insamlas som nämndens eget arbete. Nämndens egna arbete innefattar förfrågningar till olika samarbetspartners/aktörer inom avfallshanteringen med avsikt att klarlägga definierade frågeställningar som behöver utredas utgående från avfallslagens och HFD:s kriterier. Som en del av detta önskar nämnden nu att ni kan hjälpa oss i utredningsarbetet genom att möjligast omsorgsfullt besvara bifogade frågeställningar. För att nämnden skall kunna fatta ett bra och väl underbyggt beslut är det av yttersta vikt att vi har ett tillförlitligt och heltäckande material som underlag. Vi hoppas därför att ni i ert förtag tar er tid att ge ett utförligt svar på vår enkät. Det är i allas vårt intresse. Materialet som vi samlar in kommer att användas som underlag för nämndens beslutsfattande. Uppgifter som kan betraktas som känsliga för företagen ges inte ut till utomstående.

Eventuella frågor gällande enkäten skall ställas skriftligen och sändas till adressen camilla.enell-ost@vaasa.fi. Svaren delges alla som fått den här förfrågan. Vänligen returnera svaren till adressen: camilla.enell-ost@vaasa.fi senast 30.4.2018.

Vi ber en även att senast 14.4.2018 leverera en lista på nya kunder under tiden 1.1-31.3.2018. Listan levereras till adressen: camilla.enell-ost@vaasa.fi

Med vänlig hälsning

Michael Luther
ordförande
Vasaregionens avfallsnämnd

Camilla Enell-Öst
Avfallshanteringschef

Frågeställningar som avfallsnämnden önskar svar på

1. Täckningsgraden för avfallstransportjänster

- I vilka kommuner eller områden erbjuder Ert företag transporttjänster för fast avfall? Redogör heltäckande för området där tjänster erbjuds och om det finns delar av kommunen/områden där Ert företag inte erbjuder tjänster.
- Om det finns områden där tjänster inte erbjuds, vad är orsaken till detta?
- Erbjuds tjänsterna på ett jämlikt sätt i de områden där Ert företag verkar? Beskriv.
- Redogör för de områden, där Ert företag de facto sköter avfallstransporter i nuläget.
- Hur många fastigheter är anslutna till Ert företags tjänster i respektive kommun/område?
- Hur många tömningspunkter (ej företag) har Ert företag i respektive kommun/område.

2. Avfallsmängder

Vad är avfallsmängderna som Ert företag transporterar från respektive /kommun/område? Förändringar i mängder över tid under de senaste tre åren.

3. Prisnivåer

- Redogör för prisnivåerna för dels transporter och dels avfallsbehandling.
- På vilket sätt bestämmer Ert företag avgiften för transport respektive avfallsbehandling?
- Vilka faktorer påverkar behandlingsavgifter? (t.ex. kärlens volym, uppskattad mängd, erfarenhet av mängder i genomsnitt etc.)
- Vilka faktorer påverkar transportavgiften? (t.ex. avstånd, annat)
- Vilka andra avgifter än transport- och behandlingsavgifter debiterar Ert företag era kunder?
- Ange lägsta, högsta och medelvärde för avgifterna för avfallsbehandling/transport och förklara vad variationen beror på.

4. Störningar i verksamheten

- Hur ofta avviker tömningsintervaller från de som godkänts enligt avfallsföreskrifterna?
- Vad beror avvikelserna på?
- Ange antalet kunder som har längre tömningsintervall än vad avfallshanteringsföreskrifterna tillåter i nuläget? Dvs längre än 2 veckor sommartid och 4 veckor vintertid, utan avfallsnämndens beslut?
- Ange även i % i förhållande till antalet kunder totalt, hur många kunder som har för långa tömningsintervall?
- Klagomål under de två senaste åren, antal, orsaker till att kunderna klagat?

- Avbrott i transporten, p.g.a. betalningsstörningar. För hur många hushåll, under de två senaste åren har Ert företag avslutat transporterna helt eller tillfälligt p.g.a. att kunderna inte betalat?

5. Omfattning på verksamheten

- Hur många arbetsplatser har Ert företag som helhet/inom avfallstransport för fast avfall?
- Hur stor är Ert företags årsomsättning som helhet/för fasta avfallstransporter?

6. Transportsystem

- Hur skulle Ert företags verksamhet påverkas av en kommunalisering av verksamheten, där transporterna upphandlas centralt?
- Har Ert företag förutsättningar att delta i upphandlingen och under vilka förutsättningar?
- Skulle Ert företag kunna fortsätta sin verksamhet, om det inte i en sådan situation vann upphandlingen i något av de områden i regionen som nämnden skulle upphandla?
- Jämför Ert företags verksamhetsförutsättningar vid avfallstransport som fastighetsägaren anordnar och vid en kommunal upphandling av transporterna.

7. Avfallshanteringens utveckling

Avfallsnämnden håller som bäst på att göra en avfallsstrategi för alla kommuner i regionen fram till år 2023. Också avfallstransportbolagen har på ett tacknämligt sätt bidragit till utformningen av det förslag som nu är på utlåtande. Väsentligt för en ändamålsenlig framtida utveckling av avfallshanteringen, är att myndigheter och andra aktörer har en samsyn på hur verksamheten skall utvecklas.

- Hur kommer Ert företag visa vilja och beredskap, att i samförstånd utveckla avfallshanteringen i regionen till de delar som den berör Ert företags verksamhetsfält och förbinda sig till att uppnå gemensamt uppställda mål?
- Ange konkreta exempel på hur och vad Ert företag har gjort för att utveckla avfallshanteringen i Vasaregionen under de senaste 5 åren.
- Ange konkreta exempel på hur Ert företag har visat samarbetsanda, gentemot myndigheter, avfallsbolaget och övriga aktörer under de senaste 5 åren.

Michael Luther
ordförande
Vasaregionens avfallsnämnd

Camilla Enell-Öst
Avfallshanteringschef

LIITE 2: KYSELYT VIRANOMAISILLE

Hyvä vastaanottaja!

Vaasan seudun jätelautakunta päätti kokouksessaan 20.2.2018 tehdä lisäselvityksiä seudun kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmän päätöksen perusteeksi. Päätöksen perusteena lautakunnalla oli seudun kaikkien kuntien, kuljetusyritysten, Stormossenin, yritysorganisaatioiden, ammattiyhdistysten ja viranomaisten antamat lausunnot. Kaikki kunnat ja muut toimijat, Stormossenia lukuun ottamatta, ottivat kantaa sen puolesta, että jätekuljetukset jatkossa järjestetään jätelain mukaisina kiinteistön haltijan järjestäminä jätteenkuljetuksina. Tämän mahdollistamiseksi jätelain § 35-37 tulee täyttyä. KHO on myös muutamassa periaatteellisesti tärkeässä kannanotossaan tarkemmin määritellyt miten laissa mainitut ehdot tulee tulkita. Jotta lautakunnan päätös täyttää lain kriteerit sekä KHO:n tulkinnat näistä, tarvitaan lisäselvityksiä jo lautakunnan käytettävissä olevien selvitysten lisäksi.

Selvitys tehdään nyt osittain omana työnä ja osittain selvityksenä, joka tilataan konsultilta. Tarkoitus on, että konsultti tekee perusselvityksen määritellyistä kysymyksistä sekä kokoaa lisäksi lautakunnan keräämän materiaalin. Lautakunnan oma työ sisältää kyselyitä jätehuollon eri yhteistyötahoille/toimijoille, ja tavoitteena on määriteltyjen kysymyksenasettelujen selventäminen, jotka tulee selvittää jätelain ja KHO:n kriteerien perusteella.

Tähän liittyen lautakunta toivoo, että voitte auttaa meitä selvitystyössä vastaamalla mahdollisimman tarkasti oheisiin kysymyksiin. Lautakunnan tekemän hyvän ja hyvin perustellun päätöksen perusteeksi on erittäin tärkeätä, että lautakunnalla on luotettava ja kattava materiaali. Toivomme siksi, että yrityksellänne on aikaa vastata huolellisesti kyselyymme. Tästä on hyötyä meille kaikille. Keräämämme materiaalin tulemme käyttämään ainoastaan perusteena lautakunnan päätöksenteossa. Arkaluonteista tietoa ei anneta ulkopuolisille.

Toivomme saamamme kaikki vastaukset huhtikuun aikana.Mahdolliset kysymykset tulee esittää kirjallisesti ja vastaus annetaan kaikille, jotka ovat saaneet saman kyselyn.

Lautakunnan on tarkoitus päättää kiinteän jätteen kuljetuksista kokouksessaan elokuussa 2018.

Ystävällisin terveisin

Michael Luther
puheenjohtaja, Vaasan seudun jätehuoltolautakunta

Camilla Enell-Öst
Jätehuoltopäällikkö

Bästa mottagare!

Vasaregionens avfallsnämnd har på sitt möte 20.2.2018 beslutat göra tilläggsutredningar som underlag för ett beslut om transportsystem för fast avfall i regionen. Som underlag för beslutet hade nämnden utlåtanden från alla kommuner i regionen, transportföretagen, Stormossen, företagarorganisationer, fackföreningar och myndigheter. Alla kommuner och övriga aktörer förutom Stormossen tog ställning för att avfallstransporterna i fortsättningen skall ordnas enligt avfallslagens avfallstransport som fastighetsinnehavaren ordnar.

För att det skall vara möjligt måste villkoren i avfallslagens §§ 35-37 vara uppfyllda. HFD har också i några principiellt viktiga ställningstaganden närmare definierat hur villkoren i lagen skall tolkas. För att nämndens beslut skall fylla lagens kriterier och HFD:s tolkningar av dessa krävs tilläggsutredningar utöver de som nämnden sedan tidigare har till sitt förfogande.

Utredningen görs nu dels som eget arbete och dels som en utredning som upphandlas av en konsult. Avsikten är att konsulten förutom uppdraget att göra en basutredning över definierade frågeställningar också skall sammanställa det material som insamlas som nämndens eget arbete. Nämndens egna arbete innefattar förfrågningar till olika samarbetspartners/aktörer inom avfallshanteringen med avsikt att klarlägga definierade frågeställningar som behöver utredas utgående från avfallslagens och HFD:s kriterier.

Som en del av detta önskar nämnden nu att ni kan hjälpa oss i utredningsarbetet genom att möjligast omsorgsfullt besvara bifogade frågeställningar. För att nämnden skall kunna fatta ett bra och väl underbyggt beslut är det av yttersta vikt att vi har ett tillförlitligt och heltäckande material som underlag. Vi hoppas därför att ni i er organisation tar er tid att ge ett utförligt svar. Det är i allas vårt intresse. Materialet som vi samlar in kommer enbart att användas som underlag för nämndens beslutsfattande. Uppgifter som kan betraktas som känsliga ges inte ut till utomstående.

Vi hoppas att få in alla svar inom april månad. Eventuella frågor skall göras skriftligt och svar delges alla som fått samma förfrågan.

Nämnden avser att ta beslut om transporter av fast avfall på sitt möte i slutet av augusti 2018.

MVH

Michael Luther
ordförande
Vasaregionens avfallsnämnd.

Camilla Enell-Öst
Avfallshanteringschef

Kysymyksiä, joihin jätelautakunta toivoo saavansa vastauksen
Ympäristöviranomaiset

1. Miten kotitalouksien kiinteän jätteen kuljetukset arvionne mukaan toimivat tällä hetkellä Mustasaaren, Korsnäsin, Maalahden, Isonkyrön, Vaasan ja Vöyrin kunnissa (jätelaki § 35-37)?

2. Onko toiminnassa esiintynyt häiriöitä/tullut valituksia vuosina 2016 ja 2017? Mikäli on esiintynyt, ilmoittakaa määrä, aika, mitä häiriöt/valitukset ovat koskeneet ja miten niihin on puututtu.

3. Onko haittaa ympäristölle tai terveydelle (Jätelaki § 37) voitu todeta kotitalouksien kiinteän jätteen kuljetuksissa vuosina 2016-17. Mikäli sitä on esiintynyt ilmoittakaa missä, milloin, minkälaista, missä laajuudessa ja miten siihen on puututtu.

Frågeställningar som Nämnden önskar svar på
Miljömyndigheterna

4. Hur fungerar de fasta avfallstransporterna från hushåll i dag enligt er bedömning i kommunerna Korsholm, Korsnäs, Malax, Storkyro, Vasa och Vörå (avfallslagen §§ 35-37)?

5. Har det förekommit störningar/ klagomål i verksamheten under åren 2016 och 2017? Om det förekommit, Ange då antal, tid, vad de störningarna/ klagomålen gällt och hur de åtgärdats.

6. Har det kunnat konstateras skadlig miljö påverkan eller hälsorisker (Avfallslagen §37) när det gäller transporten av fast avfall från hushållen under 2016- 17. Om det förekommit, ange då var, när, vilken typ, i vilken omfattning och hur de åtgärdats.

Hyvä vastaanottaja!

Vaasan seudun jätelautakunta päätti kokouksessaan 20.2.2018 tehdä lisäselvityksiä seudun kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmän päätöksen perusteeksi. Päätöksen perusteena lautakunnalla oli seudun kaikkien kuntien, kuljetusyritysten, Stormossenin, yritysorganisaatioiden, ammattiyhdistysten ja viranomaisten antamat lausunnot. Kaikki kunnat ja muut toimijat, Stormossenia lukuun ottamatta, ottivat kantaa sen puolesta, että jätekuljetukset jatkossa järjestetään jätelain mukaisina kiinteistön haltijan järjestäminä jätteenkuljetuksina. Tämän mahdollistamiseksi jätelain § 35-37 tulee täyttyä. KHO on myös muutamassa periaatteellisesti tärkeässä kannanotossaan tarkemmin määritellyt miten laissa mainitut ehdot tulee tulkita. Jotta lautakunnan päätös täyttää lain kriteerit sekä KHO:n tulkinnat näistä, tarvitaan lisäselvityksiä jo lautakunnan käytettävissä olevien selvitysten lisäksi.

Selvitys tehdään nyt osittain omana työnä ja osittain selvityksenä, joka tilataan konsultilta. Tarkoitus on, että konsultti tekee perusselvityksen määritellyistä kysymyksistä sekä kokoaa lisäksi lautakunnan keräämän materiaalin. Lautakunnan oma työ sisältää kyselyitä jätehuollon eri yhteistyötahoille/toimijoille, ja tavoitteena on määriteltyjen kysymyksenasettelujen selventäminen, jotka tulee selvittää jätelain ja KHO:n kriteerien perusteella.

Tähän liittyen lautakunta toivoo, että voitte auttaa meitä selvitystyössä vastaamalla mahdollisimman tarkasti oheisiin kysymyksiin. Lautakunnan tekemän hyvän ja hyvin perustellun päätöksen perusteeksi on erittäin tärkeätä, että lautakunnalla on luotettava ja kattava materiaali. Toivomme siksi, että yrityksellänne on aikaa vastata huolellisesti kyselyymme. Tästä on hyötyä meille kaikille. Keräämämme materiaalin tulemme käyttämään ainoastaan perusteena lautakunnan päätöksenteossa. Arkaluonteista tietoa ei anneta ulkopuolisille.

Toivomme saamamme kaikki vastaukset huhtikuun aikana.Mahdolliset kysymykset tulee esittää kirjallisesti ja vastaus annetaan kaikille, jotka ovat saaneet saman kyselyn.

Lautakunnan on tarkoitus päättää kiinteän jätteen kuljetuksista kokouksessaan elokuussa 2018.

Ystävällisin terveisin

Michael Luther
puheenjohtaja, Vaasan seudun jätehuoltolautakunta

Camilla Enell-Öst
Jätehuoltopäällikkö

ELY-keskus
Kysymyksiä, joihin jätelautakunta toivoo saavansa vastauksen

1. Mitkä yritykset ovat tällä hetkellä (2018) kiinteän jätteenkuljetuksen laillistettuja toimijoita Vaasan seudun jätelautakunnan vastuualueella, eli Mustasaaren, Korsnäsin, Maalahden, Isonkyrön, Vaasan ja Vöyrin kunnissa?

2. Miten kiinteän jätteen kuljetukset ovat arvionne mukaan toimineet kahden viimeisen vuoden aikana (2016-17)? Onko esiintynyt valituksia tai häiriöitä? Mikäli on esiintynyt, ilmoittakaa missä, kuinka monta, minkälaisia sekä miten ne on korjattu.

NTM- centralen
Frågeställningar som nämnden önskar svar på

1. Vilka företag är idag (2018) auktoriserade för fasta avfallstransporter i det område som Vasaregionens avfallsnämnd ansvarar för dvs kommunerna Korsholm, Korsnäs, Malax, Storkyro, Vasa och Vörå?

2. Hur har verksamheten för fasta avfallstransporter fungerat enligt Er bedömning under de två senaste åren (2016-17)?. Har det förekommit klagomål eller störningar? Om det förekommit, ange då var, hur många, vilken typ och hur de åtgärdats.

LIITE 3: KYSELYT STORMOSSENILLE

Bästa mottagare!

Vasaregionens avfallsnämnd har på sitt möte 20.2.2018 beslutat göra tilläggsutredningar som underlag för ett beslut om transportsystem för fast avfall i regionen. Som underlag för beslutet hade nämnden utlåtanden från alla kommuner i regionen, transportföretagen, Stormossen, företagarorganisationer, fackföreningar och myndigheter. Alla kommuner och övriga aktörer förutom Stormossen tog ställning för att avfallstransporterna i fortsättningen skall ordnas enligt avfallslagens avfallstransport som fastighetsinnehavaren ordnar.
För att det skall vara möjligt måste villkoren i avfallslagens §§ 35-37 vara uppfyllda. HFD har också i några principiellt viktiga ställningstaganden närmare definierat hur villkoren i lagen skall tolkas. För att nämndens beslut skall fylla lagens kriterier och HFD:s tolkningar av dessa krävs tilläggsutredningar utöver de som nämnden sedan tidigare har till sitt förfogande.
Utredningen görs nu dels som eget arbete och dels som en utredning som upphandlas av en konsult. Avsikten är att konsulten förutom uppdraget att göra en basutredning över definierade frågeställningar också skall sammanställa det material som insamlas som nämndens eget arbete.
Nämndens egna arbete innefattar förfrågningar till olika samarbetspartners/aktörer inom avfallshanteringen med avsikt att klarlägga definierade frågeställningar som behöver utredas utgående från avfallslagens och HFD:s kriterier.
Som en del av detta önskar nämnden nu att ni kan hjälpa oss i utredningsarbetet genom att möjligast omsorgsfullt besvara bifogade frågeställningar. För att nämnden skall kunna fatta ett bra och väl underbyggt beslut är det av yttersta vikt att vi har ett tillförlitligt och heltäckande material som underlag. Vi hoppas därför att ni i er organisation tar er tid att ge ett utförligt svar. Det är i allas vårt intresse. Materialet som vi samlar in kommer enbart att användas som underlag för nämndens beslutsfattande. Uppgifter som kan betraktas som känsliga ges inte ut till utomstående.
Vi hoppas att få in alla svar inom april månad.
Eventuella frågor skall göras skriftligt och svar delges alla som fått samma förfrågan.

Nämnden avser att ta beslut om transporter av fast avfall på sitt möte i slutet av augusti 2018.
MVH

Michael Luther
ordförande
Vasaregionens avfallsnämnd.

Camilla Enell-Öst
Avfallschef

Stormossen

Frågeställningar som avfallsnämnden önskar svar på:

1. Var finns mottagningspunkter för avfall?
- Återvinningsstationer.
- Ekopunkter som Rinki upprätthåller.
- Ekopunkter som Stormossen upprätthåller.

2. Vilka avfallsmängder och av vilka olika slag levererades under 2017 till Stormossen / Westenergy? Brännbart, bioavfall, Deponi, materialåtervinning övriga ? Uppgifterna önskas kommunvis och om möjligt företagsvis (transportbolagen).

3. Redogörelse för EKO-avgifterna. storlek, totalsumma och användning på olika huvud uppgiftsområden.

4. Behandlingsavgifter 2017 och 2018 för olika avfallsslag. På vilket sätt befrämjar avgifterna utvecklingen av avfallshantetingen?

5. Redogörelse för Stormossens uppfyllande av EU-direktiv visavi avfallshantering. utveckling hittills, målsättningar fram till 2023 och jämförelse med andra motsvarande verksamhetsområden i FInland.

6. Hur fungerar samarbetet med avfallstransportbolagen? Störningar i verksamheten/klagomål från kunder/ avfallstransportbolag/ myndigheter 2016-17?

LIITE 4: ASUKASTYYTYVÄISYYSKYSELYT

Arvoisa vastaanottaja,

Vaasan seudun jätelautakunta on 20.2.2018 päättänyt hankkia lisäselvityksen jätteiden kuljetusjärjestelmän toimivuudesta toimialueellaan. Lisäselvityksen yhtenä kokonaisuutena selvitetään Vaasan seudun jätelautakunnan toimialueen (Isokyrö, Korsnäs, Maalahti, Mustasaari, Vaasa ja Vöyri) asukkaiden tyytyväisyyttä nykyiseen jätteenkuljetusjärjestelmään. Tämä kysely on lähetetty satunnaisotannalla valituille 1 000 asuinkiinteistölle.

Pyydämme Teitä vastaamaan alla oleviin kysymyksiin ja palauttamaan ne ohessa olevalla vastauskuorella.

Kaikkia tietoja käsitellään ehdottoman luottamuksellisina. Yksittäisiä vastauksia ei tulla esittämään yhdellekään konsultin ulkopuoliselle taholle.

Lisätietoja kyselystä antaa tarvittaessa Vaasan seudun jätelautakunnan jätehuoltopäällikkö Camilla Enell-Öst (puh. 040 660 4496, camilla.enell-ost@vaasa.fi) ja Ramboll Finland Oy:stä Heikki Savikko (puh. 040 1241194, heikki.savikko@ramboll.fi). **Pyydämme vastaukset 10.6.2018 mennessä.**

Vastausohje:
Jos asutte **kerros- tai rivitalossa**, vastatkaa vain kysymyksiin 1,2,3,4 ja 19.
Jos asutte **pientalossa**, vastatkaa kaikkiin kysymyksiin.
Vastauksen merkitseminen tapahtuu rastimalla haluttu vaihtoehto vastausruudukossa ([X]).

1. Kiinteistön osoite, josta jätteet noudetaan? (Vapaaehtoinen vastaus)

Osoite:_____
Postinumero:_____
Kunta: _____

2. Missä kunnassa sijaitsevaa kiinteistöä vastauksenne koskevat?

☐ Isokyrö ☐ Maalahti ☐ Vaasa
☐ Korsnäs ☐ Mustasaari ☐ Vöyri

3. Minkä arvosanan annatte jätteenkuljetuspalvelullenne?

☐ En osaa sanoa ☐ Melko hyvä ☐ Melko huono
☐ Hyvä ☐ Tyydyttävä ☐ Huono

4. Onko teillä ollut ongelmia jätteenkuljetuspalveluiden kanssa?

☐ Ei ongelmia ☐ Keräysastiat liian täysiä ☐ Muita ongelmia, mitä?
☐ Keräyspaikan roskaantuminen ☐ Useita jäteautoja käy kadulla _____

5. Minkä jätteiden erilliskeräys teillä on kiinteistöllänne?

Poltettava jäte ☐ Kyllä ☐ Ei
Biojäte ☐ Kyllä ☐ Ei
Muu jätejae ☐ Kyllä, mitkä? _____ ☐ Ei

6. Onko teillä käytössä yhteiskeräysastia toisen kiinteistön (esimerkiksi naapurin) kanssa?

Poltettava jäte ☐ Kyllä ☐ Ei
Biojäte ☐ Kyllä ☐ Ei
Muu jätejae ☐ Kyllä, mikä? _____ ☐ Ei

7. Miten valitsitte jätteenkuljetusyrityksen?

☐ Tuttava suositteli ☐ Edellinen kiinteistön omistaja käytti samaa yritystä ☐ Muuten, miten? _____
☐ Naapurilla oli sama yritys
☐ Mainoksen / markkinoinnin perusteella ☐ Kilpailutin eri yrityksiä

8. Oletteko kilpailuttanut tai vaihtanut jätteenkuljetusyritystä viimeisen 5 vuoden aikana?

☐ Ei
☐ Kyllä, syynä muutto
☐ Kyllä, syynä edellinen yritys lopetti toimintansa
☐ Kyllä, syynä hintatason tarkistaminen / halvemman tyhjennyshinnan tavoittelu
☐ Kyllä, muu syy, mikä? _____

9. Jos olet kilpailuttanut jätteenkuljetuksen viimeisen 5 vuoden aikana, mitkä ovat olleet uuden sopimuksen valintakriteerit?

☐ Hinta
☐ Hyvä maine
☐ Laadukas kalusto
☐ Sopivat tyhjennysvälit
☐ Hyvä asiakaspalvelu
☐ Muu, mikä? _____

10. Oletteko saaneet jätteentyhjennys- ja kuljetuspalveluita helposti?

☐ Kyllä
☐ En

11. Millaisella alueella asutte?

☐ Taajamassa
☐ Haja-asutusalueella

12. Mikä on jäteastioidenne tyhjennysvälit?

Poltettava jäte	***Biojäte***	***Muut jätteet***
☐ 1 viikko	☐ 1 viikko	☐ 1 viikko
☐ 2 viikkoa	☐ 2 viikkoa	☐ 2 viikkoa
☐ 3 viikkoa	☐ 3 viikkoa	☐ 3 viikkoa
☐ 4 viikkoa	☐ 4 viikkoa	☐ 4 viikkoa
☐ Muu, mikä? _____	☐ Muu, mikä? _____	☐ Muu, mikä? _____

13. Mikä on poltettavan jätteen jäteastianne astiakoko?

☐ 120 – 140 litraa
☐ 240 litraa
☐ 360 litraa
☐ 600 – 660 litraa
☐ Syväkeräysastia
☐ Monilokeroastia
☐ Muu, mikä? _____

14. Laskutusjakson pituus kuukausina?

☐ alle kk
☐ 1 kk
☐ 2 kk
☐ 3 - 4 kk
☐ 5 - 6 kk
☐ 7 - 8 kk
☐ 9 - 10 kk
☐ 11 - 12 kk
☐ yli 12 kk

15. Tiedättekö, mikä on asuinalueenne yleinen jätteenkuljetuksen hintataso?

☐ Kyllä
☐ En

16. Onko jätelaskussanne eriteltynä erikseen käsittelymaksun ja tyhjennyksen / kuljetuksen osuudet?

☐ Kyllä
☐ Ei

17. Mikä on yhden tyhjennyskerran veroton (alv 0 %) hinta?

Tyhjennyshinta: _____ € / tyhjennys (alv 0 %)

18. Mikä on tyhjennysten yhteenlaskettu veroton (alv 0 %) hinta (tyhjennys + käsittely + mahdolliset lisät)?

Yhteenlaskettu hinta: _____ € / tyhjennyskäynti (alv 0 %)

19. Vapaamuotoiset kommentit jätteenkuljetusjärjestelmästä:

_____
_____
_____

Bästa mottagare

Vasaregionens avfallsnämnd beslutade 20.2.2018 att skaffa en tilläggsutredning om avfallstransportsystemets funktion inom sitt verksamhetsområde. En helhet som utreds i tilläggsutredningen är hur nöjda invånarna inom Vasaregionens avfallsnämnds verksamhetsområde (Storkyro, Korsnäs, Malax, Korsholm, Vasa och Vörå) är med det nuvarande avfallstransportsystemet. Den här enkäten har sänts till 1 000 slumpmässigt utvalda bostadsfastigheter.

Vi ber er besvara nedanstående frågor och returnera den ifyllda blanketten i bifogade svarskuvert.

All information behandlas fullständigt konfidentiellt. Enskilda svar kommer inte att avslöjas för någon utanför konsultföretaget.

Mera information om enkäten ger vid behov Vasaregionens avfallsnämnds avfallshanteringschef Camilla Enell-Öst (tel. 040 660 4496, camilla.enell-ost@vaasa.fi) och vid Ramboll Finland Oy Heikki Savikko (tel. 040 124 1194, heikki.savikko@ramboll.fi). **Vi ser fram emot era svar senast 10.6.2018.**

Svarsanvisning:
Om ni bor i **flervånings- eller radhus**, besvara endast frågorna 1, 2, 3, 4 och 19.
Om ni bor i ett **småhus**, besvara alla frågor.
Besvara frågorna genom att markera önskat alternativ med ett kryss i svarsrutan (X).

1. **Fastighetens adress där avfallet avhämtas? (Frivilligt svar)**

   Adress:_____
   Postnummer: _____
   Kommun:_____

2. **I vilken kommun finns den fastighet som ert svar gäller?**

   ☐ Storkyro ☐ Malax ☐ Vasa
   ☐ Korsnäs ☐ Korsholm ☐ Vörå

3. **Vilket vitsord ger ni er avfallstransportservice?**

   ☐ Kan inte säga ☐ Ganska gott ☐ Ganska dåligt
   ☐ Gott ☐ Nöjaktigt ☐ Dåligt

4. **Har ni haft problem med avfallstransportservicen?**

   ☐ Inga problem ☐ Avfallskärlen för fulla ☐ Andra problem, vilka?
   ☐ Nedskräpning av uppsamlingsplatsen ☐ Flera avfallsbilar besöker gatan _____

5. **För vilka typer av avfall har ni separatinsamling vid er fastighet?**

   Brännbart avfall ☐ Ja ☐ Nej
   Bioavfall ☐ Ja ☐ Nej
   Annan avfallsfraktion ☐ Ja, vilka? _____ ☐ Nej

6. **Har ni ett gemensamt avfallskärl tillsammans med en annan fastighet (exempelvis grannen)?**

   Brännbart avfall ☐ Ja ☐ Nej
   Bioavfall ☐ Ja ☐ Nej
   Annan avfallsfraktion ☐ Ja, vilka? _____ ☐ Nej

7. **Hur valde ni avfallstransportföretag?**

   ☐ En bekant rekommenderade ☐ Utgående från reklam / marknadsföring ☐ Jag konkurrensutsatte olika företag
   ☐ Grannen hade samma företag ☐ Fastighetens föregående ägare anlitade samma företag ☐ På annat sätt, hur? _____

8. Har ni konkurrrensutsatt eller bytt avfallstransportföretag under de senaste 5 åren?

☐ Nej
☐ Ja, på grund av flytt
☐ Ja, föregående företag upphörde med verksamheten
☐ Ja, på grund av kontroll av prisnivån / billigare tömningspris eftersträvades
☐ Ja, annan orsak, vilken? _____

9. Om ni har konkurrensutsatt avfallstransporten under de senaste 5 åren, enligt vilka kriterier valde ni nytt avtal?

☐ Pris
☐ Gott rykte
☐ Högklassig utrustning
☐ Lämpliga tömn.intervaller
☐ God kundservice
☐ Annat, vad? _____

10. Har det varit lätt för er att få avfallstömning och transportservice?

☐ Ja
☐ Nej

11. På hurudant område bor ni?

☐ I tätort
☐ På glesbygdsområde

12. Vilket är tömningsintervallet för era avfallskärl?

Brännbart avfall	***Bioavfall***	***Annat avfall***
☐ 1 vecka	☐ 1 vecka	☐ 1 vecka
☐ 2 veckor	☐ 2 veckor	☐ 2 veckor
☐ 3 veckor	☐ 3 veckor	☐ 3 veckor
☐ 4 veckor	☐ 4 veckor	☐ 4 veckor
☐ Annat, vad? _____	☐ Annat, vad? _____	☐ Annat, vad? _____

13. Hur stort avfallskärl har ni för brännbart avfall?

☐ 120 – 140 liter
☐ 240 liter
☐ 360 liter
☐ 600 – 660 liter
☐ Djupuppsamlingskärl
☐ Flerfackskärl
☐ Annat, vad? _____

14. Faktureringsperiodens längd i månader?

☐ mindre än 1 mån
☐ 1 mån
☐ 2 mån
☐ 3 - 4 mån
☐ 5 - 6 mån
☐ 7 - 8 mån
☐ 9 - 10 mån
☐ 11 - 12 mån
☐ över 12 mån

15. Känner ni till den allmänna prisnivån för avfallstransport inom ert bostadsområde?

☐ Ja
☐ Nej

16. Anges behandlingsavgiften och tömningen/transporten separat på er avfallsfaktura?

☐ Ja
☐ Nej

17. Vad är det momsfria priset för en tömning (moms 0 %)?

Tömningspris: _____ € / tömning (moms 0 %)

18. Sammanlagt momsfritt pris för tömningarna (moms 0 %) (tömning + behandling + eventuella tillägg)?

Sammanlagt pris: _____ € / tömningsbesök (moms 0 %)

19. Fritt formulerade kommentarer om avfallstransportsystemet:

_____
_____
_____